

ZAVOD ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE
SPODNJE GAMELJNE 61 A, 1211 LJUBLJANA-ŠMARTNO

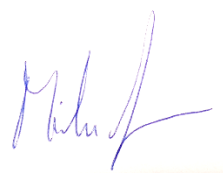
**RIBIŠKOGOJITVENI NAČRT ZA IZVAJANJE RIBIŠKEGA
UPRAVLJANJA V TRŽIŠKEM RIBIŠKEM OKOLIŠU ZA OBDOBJE
2017 - 2022**

Sp. Gameljne, november 2022

**RIBIŠKOGOJITVENI NAČRT ZA IZVAJANJE RIBIŠKEGA
UPRAVLJANJA V TRŽIŠKEM RIBIŠKEM OKOLIŠU ZA OBDOBJE
2017 - 2022**

Izvajalec ribiškega upravljanja: Ribiška družina Tržič

RGN pripravil: Miha Ivanc, univ.dipl.biol.

Strokovna sodelavca: Marko Bertok, univ.dipl.biol.

Matej Ivenčnik, univ.dipl.biol.

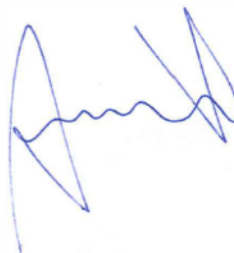
Tehnični sodelavec: Rok Hamzić, univ.dipl.inž.grad

Predstavnik RD Tržič

Datum: november 2022

Direktor:

Rado Javornik, univ.dipl.inž.kmet

Kazalo vsebine

1	Uvod.....	7
2	Pravne podlage.....	8
3	Opis ribiškega okoliša	11
3.1	Opis meje ribiškega okoliša.....	12
3.2	Seznam, meje, površine, identifikacijske številke in namembnost ribiških revirjev.....	12
3.3	Pregledna karta ribiškega okoliša z njegovimi mejami ter ribiški revirji	15
3.4	Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda v Tržiškem ribiškem okolišu	16
3.5	Ocena stanja voda	16
3.5.1	Kemijsko stanje	17
3.5.2	Ekološko stanje	17
3.6	Kategorizacija vodotokov po ekomorfološkem pomenu	20
3.7	Referenčni odseki	22
3.8	Podatki o drstiščih	22
3.9	Seznam in karta vodnogospodarskih objektov, ki ribam otežujejo ali preprečujejo migracijo.....	24
3.10	Podatki o ribogojnih obratih.....	26
3.11	Določitev in opis odsekov, kjer je dovoljen nočni ribolov	27
3.12	Določitev in opis odsekov tekmovalnih tras	27
4	Območja z naravovarstvenim statusom in biotska raznovrstnost	29
4.1	Območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status.	29
5	Ocena stanja ribjih populacij.....	34
5.1	Glavne značilnosti voda ribiškega okoliša	34
5.2	Podatki o značaju voda	34
5.3	Seznam vrst in njihov varstveni status	34
5.4	Dinamika ribjih populacij ribolovnih vrst.....	36
5.5	Podatki o razširjenosti posameznih vrst.....	37
6	Vplivi na ribiški okoliš	42

6.1	O posegih, ki vplivajo na vode v ribiškem okolišu	42
6.2	Onesnaženja	42
6.3	Ribojede ptice.....	42
6.4	Drugi vplivi	42
7	Podatki o izvajalcu ribiškega okoliša (Obrazec IZV).....	44
7.1	Ime in naslov oziroma naziv in sedež.....	44
7.2	Identifikacijska številka	44
7.3	Podatki o registraciji.....	44
7.4	Kopija odločbe o podelitvi koncesije.....	44
7.5	Kopija koncesijske pogodbe	44
7.6	Ime in priimek, telefon, elektronska pošta odgovorne osebe in strokovnih delavcev v ribištvu	44
7.7	Članstvo	45
7.8	Oprema za izvajanje ribiškega upravljanja	45
8	Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja.....	46
8.1	Količina in struktura uplena ribolovnih vrst v preteklem obdobju načrtovanja 46	
8.2	Odlovi in smukanja plemenk prostoživečih domorodnih vrst rib.....	53
8.3	Sonaravna gojitev	54
8.4	Poribljavanja ribolovnih revirjev	57
8.5	Izkoriščeni ribolovni dnevi in ribolovni režim	58
9	Določitev ciljev in opredelitev smernic	59
9.1	Ohranjanje naravnih ribjih populacij in njihovih habitatov.....	59
9.1.1	Ohranjanje ali doseganje dobrega ekološkega stanja vodnih teles	59
9.1.2	Trajnostna raba rib	59
9.1.2.1	<i>Domorodne vrste rib</i>	<i>60</i>
9.1.2.2	<i>Tujerodne vrste rib.....</i>	<i>62</i>
9.2	Razvoj sladkovodnega ribištva in ribolova.....	63
10	Načrt ukrepov za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiškem okolišu (Obrazec NUK).....	65
10.1	Odvzem spolnih celic	65

10.2	Sonaravna gojitev	66
10.3	Poribljavanja ribolovnih in gojitvenih revirjev.....	67
10.4	Ribolovni režim.....	68
10.5	Število razpoložljivih ribolovnih dni	69
10.6	Razpoložljivi uplen posameznih ribolovnih vrst	70
10.6.1	Varnost rib v prehrani	70
10.7	Določitev tekmovalnih tras in tekmovanj.....	71
10.7.1	Tekmovalne trase	71
10.7.2	Predvidena tekmovanja	71
10.8	Določitev tras za nočni ribolov.....	72
10.9	Usposabljanja v ribištvu.....	72
10.10	Organiziranost ribiškočuvajske službe	72
10.11	Vpliv izvajanja predvidenih ukrepov na vode, vodni režim in stanje voda	72
11	Ekonomska presoja izvajanja ribiškega upravljanja (Obrazec EKP).....	73
12	Viri.....	74
13	Priloge	76

Kazalo slik

Slika 1:	Revirji Tržiškega ribiškega okoliša in način ribiškega upravljanja	15
Slika 2:	Ocena ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda v Tržiškem ribiškem okolišu (podatki monitoringa ARSO, obdobje 2009-2015)	19
Slika 3:	Ekomorfološka spremenjenost vodotokov v Tržiškem ribiškem okolišu (podatki za obdobje 1994-2002 z dopolnitvami 2015).....	21
Slika 4:	Referenčni odsek Tržiška Bistrica.....	22
Slika 5:	Drstišča Tržiškega ribiškega okoliša	24
Slika 6:	Vodne pregrade v Tržiškem ribiškem okolišu (RIBKAT, 2020).....	25
Slika 7:	Ribogojni obrati v Tržiškem ribiškem okolišu (RIBKAT, 2018).....	26
Slika 8:	Slika odsekov tekmovalnih tras v Tržiškem ribiškem okolišu.....	28
Slika 9:	Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – Natura 2000 območja.....	29
Slika 10:	Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – ekološko pomembna območja.....	31
Slika 11:	Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – naravne vrednote	31

Slika 12: Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – zavarovana območja	33
Slika 13: Razširjenost potočne postrvi v Tržiškem ribiškem okolišu	38
Slika 14: Razširjenost lipana v Tržiškem ribiškem okolišu	39
Slika 15: Razširjenost sulca v Tržiškem ribiškem okolišu.....	40
Slika 16: Razširjenost šarenke v Tržiškem ribiškem okolišu	41
Slika 17: Delež (%) števila uplenjenih salmonidnih in ciprinidnih vrst rib v obdobju 2000-2014	46
Slika 18: Letni uplen (število in masa) salmonidnih vrst rib v skupnem uplenu v obdobju 2000-2014.....	47
Slika 19: Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) salmonidov v obdobju 2000-2014.....	48
Slika 20: Uplen (število rib) potočne postrvi v obdobju 1986-2014.....	49
Slika 21: Uplen (število rib) lipana v obdobju 1986-2014	50
Slika 22: Uplen (število rib) sulca v obdobju 1986-2014.....	51
Slika 23: Uplen (število rib) šarenke v obdobju 1986-2014	52
Slika 24: Poribljavanja in odlovi salmonidnih vrst rib v gojitvenih revirjih glede na delež velikostne kategorije v obdobju 2000-2014.....	55
Slika 25: Poribljavanja salmonidnih vrst rib v ribolovne revirje glede na delež velikostne kategorije v obdobju 2000-2014	57
Slika 26: Število izkoriščenih ribolovnih dni (salmonidni, sulec) v obdobju 2000-2014	58
Slika 27: Karta vodnih dovoljenj in koncesij v Tržiškem ribiškem okolišu	77

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Površine (ha) revirjev po načinu izvajanja ribiškega upravljanja v Tržiškem ribiškem okolišu.....	12
Preglednica 2: Seznam revirjev, njihove meje, identifikacijske številke, namembnost in površine	12
Preglednica 3: Vrstni sestav in varstveni status rib v Tržiškem ribiškem okolišu.....	34
Preglednica 4: Naseljenost (ločeno za salmonide in ciprinide) v vodotokih Tržiškega ribiškega okoliša [kg/ha].	36
Preglednica 5: Odgovorna oseba in strokovni delavci	44
Preglednica 6: Število in sestava članov.....	45
Preglednica 7: Število in vrsta opreme za izvajanje ribiškega upravljanja	45

Preglednica 8: Odlovi in smukanja plemenk prostoživečih domorodnih vrst rib 2000-2014...	53
Preglednica 9: Uspeh sonaravne gojitve v posameznih revirjih Tržiškega ribiškega okoliša	.56
Preglednica 10: Odvzem spolnih celic	65
Preglednica 11: Sonaravna gojitev	66
Preglednica 12: Poribljavanja ribolovnih in gojitvenih revirjev (letni nivo)	67
Preglednica 13: Ribolovni režim	69
Preglednica 14: Število razpoložljivih ribolovnih dni	69
Preglednica 15: Razpoložljivi uplen posameznih ribolovnih vrst	70
Preglednica 16: Tekmovalne trase	71
Preglednica 17: Predvidena tekmovanja	72
Preglednica 18: Usposabljanja v ribištvu	72
Preglednica 19: Organiziranost ribiškočuvajske službe	72
Preglednica 20: Predvideni povprečni letni prihodki in odhodki v obdobju 2017-2022 v evrih (€)	73

1 Uvod

V skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu (v nadaljevanju: ZSRib), (Uradni list RS, št. 61/2006) in Pravilnikom o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/2008) Zavod za ribištvo Slovenije na podlagi mnenj izvajalcev ribiškega upravljanja in lokalnih skupnosti pripravi osnutke ribiškogojitvenih načrtov ribiškega upravljanja v ribiških okoliših (v nadaljevanju: RGN). V postopku priprave osnutkov so bili le ti usklajeni z naravovarstvenimi smernicami Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave.

V postopku priprave osnutka RGN za Tržiški ribiški okoliš je bil le ta najprej usklajen z načrtom za izvajanje ribiškega upravljanja v Gornjesavskem ribiškem območju. Nato je bil osnutek na delavnicah predstavljen in usklajen s predlogi in pripombami Ribiške družine Tržič (v nadaljevanju: RD Tržič). Sledilo je usklajevanje z lokalnimi skupnostmi, Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave in Direkcijo RS za vode.

2 Pravne podlage

Predpisi s področja sladkovodnega ribištva

- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06),
- Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/07),
- Uredba o določitvi voda posebnega pomena ter načinu izvajanja ribiškega upravljanja v njih (Uradni list RS, št. 52/07),
- Uredba o koncesijah za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 80/07 in 44/22 – ZVO-2),
- Uredba o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/07),
- Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib (Uradni list RS, št. 91/09),
- Pravilnik o komercialnih ribnikih (Uradni list RS, št. 113/07 in 100/12),
- Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/07, 75/10),
- Pravilnik o ribiškem katastru in evidencah v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08),
- Pravilnik o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08),
- Pravilnik o obliki in vsebini značke in službene izkaznice ribiškega čuvaja ter poročanju in vodenju evidenc o opravljanju ribiškočuvajske službe (Uradni list RS, št. 85/08),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za ribiškega gospodarja (Uradni list RS, št. 99/07),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za izvajalca elektroribolova (Uradni list RS, št. 99/07),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za ribogojca (Uradni list RS, št. 99/07),
- Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita za ribiškega čuvaja (Uradni list RS, št. 99/07),
- Pravilnik o pogojih in načinu smukanja prostoživečih domorodnih ribjih vrst (Uradni list RS, št. 63/08),
- Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, št. 110/08),
- Pravilnik o podrobnejših pogojih za pridobitev dovoljenja za gojitev rib za poribljavanje (Uradni list RS, št. 61/10),
- Sklep o preoblikovanju Zavoda za ribištvo Ljubljana v Javni zavod za ribištvo Slovenije (Uradni list RS, št. 31/01, 60/01, 4/05, 23/06, 61/06 – ZSRib, 116/07, 4/09, 96/09, 16/11 in 58/13).

Predpisi s področja ohranjanje narave, varstvo okolja, urejanje prostora, akvakultura in drugo

- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb),
- Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17, 199/21 – ZUreP-3 in 20/22 – odl. US),
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09, 80/10 – ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ-C, 57/12, 57/12 – ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04, 17/06 – ORZVO187, 20/06, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE, 158/20 in 44/22 – ZVO-2),
- Zakon o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18)
- Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR in 45/15)
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20),
- Strategija ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji (sprejeta na 55. seji Vlade, dne 20.12.2001),
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3),
- Operativni program-program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje od 2007 do 2013 (Potrjen s sklepom vlade št. 35600-3/2007/7),
- Uredba o vrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03),
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)

- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03, 36/09 in 33/13)
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19)
- Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst (Uradni list RS, št. 46/02, 41/04 – ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2),
- Uredba o stanju površinskih voda (Uradni list RS, št. 14/09, 98/10, 96/13, 24/16 in 44/22 – ZVO-2),
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16),
- Uredba o kriterijih za določitev ter načinu spremljanja in poročanja ekološko sprejemljivega pretoka (Uradni list RS, št. 97/09),
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02, 42/10),
- Pravilnik o prosto živečih živalskih vrstah, za katere ni treba pridobiti dovoljenja za gojitev (Uradni list RS, št. 62/07)
- Pravilnik o zahtevah za zdravstveno varstvo živali in proizvodov iz akvakulture ter o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in obvladovanje določenih bolezni vodnih živali (Uradni list RS, št. 6/14, 10/19 in 16/19 – popr.)
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19)
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11)
- Pravilnik o določitvi odsekov površinskih voda, pomembnih za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, št. 28/05, 8/18 in 44/22 – ZVO-2),
- Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18)
- Pravilnik o izvedbi presoje tveganja za naravo in o pridobitvi pooblastila (Uradni list RS, št. 43/02),
- Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg).

Mednarodne konvencije in predpisi ES

- Nacionalni strateški načrt za razvoj ribištva v Republiki Sloveniji za obdobje 2007-2013, Uredba Sveta (ES), št. 1198/2006 z dne 27. julij 2006,
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o biološki raznovrstnosti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/96)
- Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic Ramsarska konvencija, št. 801-12/03-21/1, Ljubljana, dne 27. februarja 2004,
- Zakon o ratifikaciji Pariškega protokola in Sprememb Konvencije o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 6/04)
- Zakon o ratifikaciji Kartagenskega protokola o biološki varnosti h Konvenciji o biološki raznovrstnosti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 23/02),
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 18/98 in 27/99)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 17/99)
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu Alp (Alpske konvencije) (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 5/95)
- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Uradni list RS, št. 15/1992),
- Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst,
- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst - Direktiva o habitatih,

- Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih vrst ptic – Direktiva o pticah,
- Vodna direktiva (Water Framework Directive, 2000/60/EC – WFD) - Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (Uradni list ES, št. L 327/1),
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2008/105/ES z dne 16. decembra 2008 o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 82/176/EGS, 83/513/EGS, 84/156/EGS, 84/491/EGS, 86/280/EGS ter spremembi Direktive 2000/60/ES (Uradni list ES, št. L 348/84).

3 Opis ribiškega okoliša

Ribiški okoliš je del ribiškega območja, ki omogoča smotrno upravljanje rib ter učinkovito spremljanje in nadzor ribiškega upravljanja. Ribiški okoliš sestavljajo ribiški revirji, najmanjše prostorske enote ribiškega upravljanja. Glede na način izvajanja ribiškega upravljanja so ribiški revirji lahko varstveni (gojitveni za sonaravno gojitev rib in rezervati), ribolovni, revirji brez aktivnega ribiškega upravljanja in prizadeti revirji.

Gojitveni revir za sonaravno gojitev rib je namenjen pridobivanju mladice domorodnih vrst rib za nadaljnja poribljavanja ribolovnih revirjev. Glede na hidromorfološke lastnosti in ciljne vrste, ki jih izlavljammo jih delimo na salmonidne gojitvene revirje (G1), ciprinidne gojitvene revirje (G2) in vzrejne ribnike (G3). Sonaravna gojitev poteka v naravnem okolju in brez dodatnega hranjenja rib. Poteka lahko na dva načina. Pri klasičnem načinu sonaravne gojitve se na začetku ciklusa v gojitveni revir vloži zarod ciljne vrste in po končanem ciklusu, običajno je to dve leti (lahko daljši cikel), opravi odlov rib. Odlovljene mladice in odrasle ribe ciljnih vrst se prenesejo v ribolovne revirje, vse druge ribe (spremljevalne vrste) pa se žive vrnejo v vodo. Drugi način je tako imenovani novi način (G1-n), pri katerem zaroda ne vlagamo, ampak na vsake dve ali tri leta (lahko daljši cikel) opravimo samo odlov rib. Enako kot pri klasičnem načinu tudi tu izločamo samo mladice in odrasle ribe ciljnih vrst na način, da v potoku ostane dovolj veliko število drstnic. Ribe spremljevalnih vrst dosledno vračamo nazaj v gojitveni revir.

Rezervat je ribiški revir namenjen varstvu ogroženih domorodnih vrst rib. Glede na namen se delijo na štiri skupine in sicer: rezervate za plemenke domorodnih ribjih vrst (R1), rezervate za vzpostavljanje populacij domorodnih ribjih vrst (R2), rezervate za ohranjanje populacij domorodnih ribjih vrst (R3) in rezervate genskega materiala domorodnih ribjih vrst (R4).

V rezervatih za plemenke (R1) pridobivamo spolne produkte domorodnih vrst rib za gojitev v ribogojnicah, bodisi za gojenje do faze zaroda ali do višjih starostnih kategorij (mladice, odrasle ribe) za nadaljnja poribljavanja ribolovnih revirjev. Odvzem spolnih celic se izvede na terenu ali v primeru, da riba še ni godna za odvzem spolnih produktov, v ribogojnici, kamor jo prenesemo in jo osmukamo, ko je to mogoče. Vse odlovljene ribe se po odvzemu spolnih celic vrnejo v rezervat.

Rezervati za vzpostavljanje populacij domorodnih vrst rib (R2) so ribiški revirji z dobro ohranjenimi habitati, kjer izvedemo naselitev osebkov ogrožene domorodne vrste rib z namenom širjenja areala in vzpostavitve ugodnega stanja vrste. Pred naselitvijo se opravi elektroodlov rib in odstrani osebke ciljne vrste nepreverjenega ali nepravlega porekla. Spremljevalne vrste se dosledno vrnejo v rezervat. Po opravljenem čiščenju se v rezervat naseli osebke ciljne vrste s preverjenim poreklom. V nadaljevanju v te rezervate ne posegamo, izjema so občasni kontrolni odlovi za spremljanje stanja. Ko na podlagi kontrolnih odlovov ugotovimo ugodno stanje ciljne vrste, se rezervat prekategoriizira v rezervat R3.

Rezervati za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib (R3) so ribiški revirji z ugotovljenim ugodnim stanjem ciljne vrste in ugodnim stanjem habitatov, ki omogočajo dolgoročno ohranitev njenih populacij. Poseganje v te populacije ni dovoljeno, občasno se zaradi spremljanja stanja izvede kontrolne odlove.

Rezervat za genski material (R4) je revir namenjen ohranjanju genetsko čistih populacij domorodnih ribjih vrst. Poseganje vanj je prepovedano, dovoljeni so le občasni kontrolni odlovi za spremljanje stanja in posebno dodeljeni kontrolirani odvzemi moških spolnih celic.

Ribolovni revir je del ribiškega okoliša, v katerem je dovoljen ribolov v skladu z ZSRib, njegovimi podzakonskimi predpisi in ribolovnim režimom določenim v RGN.

Revir brez aktivnega upravljanja je del ribiškega okoliša, v katerem se ne izvaja ribiško upravljanje in ki je prepuščen naravnim procesom. Z namenom ugotavljanja oziroma spremljanja stanja se v njem občasno opravi kontrolne odlove rib.

Prizadeti revir je tisti del ribiškega okoliša, v katerem je življenje rib zaradi poslabšanih življenjskih razmer oziroma kakovosti vode onemogočeno.

Vrste ribiških revirjev in njihove meje se določijo z RGN.

Ribiško upravljanje je prilagojeno glede na stanje populacij rib, rabo in urejanje vodotokov, oziroma glede na doseganje ciljev dobrega stanja voda in zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda. Karta s prikazanimi podeljenimi vodnimi pravicami je v prilogi II.

3.1 Opis meje ribiškega okoliša

Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji določa dvanajst ribiških območij in 67 ribiških okolišev. V ribiške okoliše spadajo vse celinske vode, ki se nahajajo znotraj meja ribiških okolišev, razen izločene vode po predpisu o izločenih vodah (vode posebnega pomena) in komercialni ribniki ter ribogojni objekti, za katere je bila podeljena vodna pravica. Izhajajoč iz dejstva, da v hudournikih in potokih z nestalno vodo ni rib, v ribiških okoliših te struge niso evidentirane kot revirji in niso prikazane v seznamih revirjev ribiškega območja oziroma ribiških okolišev (Preglednica 2).

V skladu z zgoraj omenjeno uredbo je določeno Gornjesavsko ribiško območje, ki obsega porečje Save od izvirov Bohinjke in Dolinke do jezua HE Medvode ter Bohinjsko, Blejsko in Triglavsko jezera. V Gornjesavskem ribiškem območju je določenih šest ribiških okolišev in sicer: Jeseniški, Bohinjski, Blejski, Radovljiški, Tržiški in Kranjski ribiški okoliš. Iz Gornjesavskega ribiškega območja je izločen del Bohinjskega ribiškega okoliša (del Save Bohinjke) ter del iz Jeseniškega ribiškega okoliša (Radovna od izvira do spodnjega jezua Hidroelektrarne Vintgar), ki sta v skladu z Uredbo o določitvi voda posebnega pomena ter načinu izvajanja ribiškega upravljanja v njih določena za vode posebnega pomena.

Tržiški ribiški okoliš spada v Gornjesavsko ribiško območje in obsega Savo od črte: skala na desnem bregu – potoček na levem bregu nad izlivom Tržiške Bistrice do Majdičevega jezua z dotočnim delom Majdičevega kanala ter pritoke na teh odsekih.

V preglednici (Preglednica 1) so prikazane površine revirjev Tržiškega ribiškega okoliša (ROK) glede na način izvajanja ribiškega upravljanja, predviden v obdobju 2017 - 2022.

Preglednica 1: Površine (ha) revirjev po načinu izvajanja ribiškega upravljanja v Tržiškem ribiškem okolišu

ROK	RR	G1	R1	R3	R4	BARU	P	Skupaj
površina (ha)	46,16	11,74	2,21	2,91	1,5	0,56	0,3	65,38
delež (%)	70,60	17,96	3,38	4,45	2,29	0,86	0,46	100,00

Legenda:

RR: ribolovni revir

G1: salmonidni gojitveni revir

R1: rezervat za plemenke domorodnih vrst rib

R3: rezervat za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib

R4: rezervat za genetski material domorodnih vrst rib

BARU: brez aktivnega ribiškega upravljanja

P: prizadeta voda

Tržiški ribiški okoliš meri 65,37 ha. Ribolovnim revirjem Tržiškega ribiškega okoliša bo namenjenih 46,16 ha ali 70,60% od vseh površin ribiškega okoliša, gojitvenim potokom za sonaravno gojitev salmonidnih vrst rib 11,74 ha ali 17,96%, revirjem brez aktivnega ribiškega upravljanja 0,70 ha ali 0,86%, rezervatom 6,62 ha ali 10,12%, prizadetih revirjev pa je 0,30 ha ali 0,46%.

3.2 Seznam, meje, površine, identifikacijske številke in namembnost ribiških revirjev

Preglednica 2: Seznam revirjev, njihove meje, identifikacijske številke, namembnost in površine

Šifra revirja	Revir	Raba	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)
49	Beli potok	R4	izvir	izliv v Mošenik	0,35
18	Blajšnica 1	P	izvir	most Brezje-Bistrica	0,16
08	Blajšnica 2	G1	most Brezje-Bistrica	izliv v Tržiško Bistrico	0,18
42	Bobenca 1	R3	izvir	Tonač (1 km nad izlivom)	0,05
91	Bobenca 2	G1	Tonač (1 km nad izlivom)	izliv v Mošenik	0,15
19	Cikavec	P	izvir	izliv v Tržiško Bistrico	0,14
25	Črni potok	G1	izvir	izliv v Mošenik	0,15
43	Dolžanka 1+2	R3	izvir	izliv v Tržiško Bistrico	0,35
05	Gebnov potok	BARU	200m nad kmetijo Geben	most pri Blejcu	0,06
15	Grosov potok	BARU	izvir	izliv v Savo	0,02
55	Jemenškov potok	R3	izvir	izliv v Tržiško Bistrico	0,02
84	Jezernica 1	BARU	izvir	kmetija Vasovnik	0,15
48	Jezernica 2	G1	kmetija Vasovnik	izliv v Mošenik	0,45
14	Jurčkova grapa	R1	jez na Tržiški Bistrici	izliv v Tržiško Bistrico	0,45
56	Kališnik	BARU	izvir	izliv v Tržiško Bistrico	0,15
63	Košutnik 1	R3	izvir	pečine nad mostom za Dolge njive	0,3
82	Košutnik 2	G1	pečine nad mostom za Dolge njive	izliv v Tržiško Bistrico	0,6
37	Krčeva grapa	R1	jez na Tržiški Bistrici	izliv v Tržiško Bistrico	0,2
70	Lipnik 1	R3	izvir	Na Topolah-2,5 km nad izlivom	0,08
71	Lipnik 2	G1	na Topolah - 2,5 km nad izlivom	izliv v Nemeiljščico	0,25
54	Lomščica 1	BARU	izvir	Kopiše pod Grebenco	0,03
83	Lomščica 2	G1	Kopiše pod Grebencam	zajetje za HE Lomščica	1,5
34	Mačnek	R3	izvir	izliv v Savo	0,03
66	Mala Besnica 1	R3	izvir	most pri sotočju	0,2
81	Mala Besnica 2	G1	most pri sotočju	izliv v Besnico	0,5
04	Mlinarica 1+2	R3	izvir	izliv v Lomščico	0,16
36	Mlinarjeva-grapa	R3	Mlinarjev jez	izliv v Tržiško Bistrico	0,1
39	Mošenik 1	R4	izvir	jez za HE BPT 1	0,5
07	Mošenik 2+3+4	G1	jez za HE BPT 1	Ravne-klavnica	1,75
03	Mošenik 5	RR-TV	Ravne-klavnica	izliv v Tržiško Bistrico	0,56
80	Mvake	R3	izvir	izliv v Lomščico	0,01
68	Nemiljščica 1	R3	izvir	Podblica	0,07
85	Nemiljščica 2	G1	Podblica	slap Šum	1,75
69	Nemiljščica 3	R1	slap Šum	izliv v Savo	0,4
6	Parnik	G1	cestni propust pri zavoju	izliv v Veliko Besnico	0,3

Šifra revirja	Revir	Raba	Zgornja meja	Spodnja meja	Površina (ha)
74	Plaznica 1	R3	izvir	cestni propust na Kejžah	0,22
86	Plaznica 2	G1-n	cestni propust na Kejžah	slap pri Poljščici	0,6
75	Plaznica 3	R1	slap pri Poljščici	izliv v Savo	0,16
50	Potočnikov potok	R4	izvir	izliv v Mošenik	0,4
28	Potoščica 1+2	R3	izvir	izliv v Nemiljščico	0,11
64	Rakovica	BARU	izvir	izliv v Savo	0,03
78	Rove	BARU	izvir	izliv v Tržiško Bistrico	0,12
01	Sava 5	RR-TV	izliv Mačneka	HE na Majdičevem kanalu	27,8
51	Smolejka	R4	izvir	izliv v Mošenik	0,05
35	Smukova grapa	R1	jez na Tržiški Bistrici	izliv v Tržiško Bistrico	0,4
60	Stegovnik 1	R4	izvir	slap	0,2
61	Stegovnik 2	G1	slap	Medvodje	0,5
67	Šmetinec 1	R3	izvir	krmišče 500 m nad izlivom	0,1
87	Šmetinec 2	G1	krmišče 500 m nad izlivom	izliv v Besnico	0,05
38	Trnovčeva grapa	R3	jez na Tržiški Bistrici	izliv v Tržiško Bistrico	0,24
53	Tržiška Bistrica 1	R3	izvir	slap pri serpentinah	0,6
44	Tržiška Bistrica 2A	G1	slap pri serpentinah	Y:451407, X:140068	1,6
45	Tržiška Bistrica 2B	R3	Y:451407, X:140068	Y:451034, X:139974	0,14
46	Tržiška Bistrica 2C	G1	Y:451034, X:139974	Grad Jelendol	0,45
02	Tržiška Bistrica 3	RR-TV	Grad Jelendol	izliv v Savo	17,8
76	Turkov potok 1	R3	izvir	dolina 400 m nad izlivom	0,06
77	Turkov potok 2	G1-n	dolina 400 m nad izlivom	izliv v Plaznico	0,4
65	Velika Besnica 1	R3	izvir	do pod Smolevim	0,07
89	Velika Besnica 2	G1	Pod Smolevim	do žage	0,23
12	Velika Besnica 3	R1	od žage	izliv v Savo	0,6
59	Zali potok	G1	slap	izliv v Tržiško Bistrico	0,3
29	Ribnik BPT	G1	obvod zajetja	izliv v kanal BPT	0,02

Legenda:

RR-TV: ribolovni revir, tekoče vode

RR-SV: ribolovni revir, stoječe vode

G1: salmonidni gojitveni revir

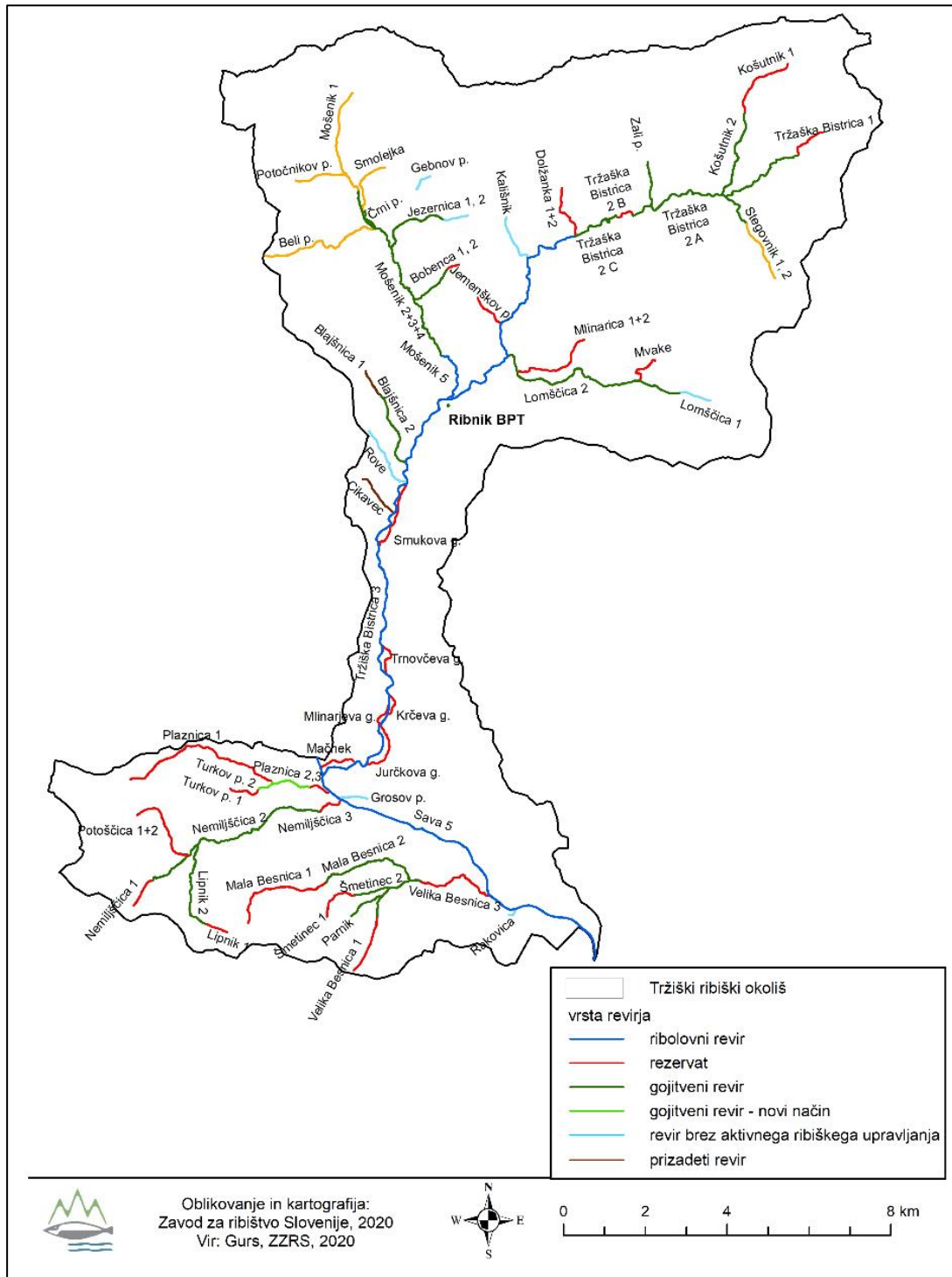
G1-n: salmonidni gojitveni revir-novi način

R1: rezervat za plemenke

R2: rezervat za vzpostavljanje populacij domorodnih vrst rib

R3: rezervat za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib
 R4: rezervat za genski material
 BARU: brez aktivnega ribiškega upravljanja
 P: prizadeta voda

3.3 Pregledna karta ribiškega okoliša z njegovimi mejami ter ribiškimi revirji

Slika 1: Revirji Tržiškega ribiškega okoliša in način ribiškega upravljanja

Na sliki (Slika 1) so prikazani revirji Tržiškega ribiškega okoliša ter način izvajanja ribiškega upravljanja.

Ne glede na opredeljeno rabo ribiškega revirja se za posamezne posege urejanja voda podajajo smernice z vidika stanja voda, vrstne sestave rib in njihovih habitatov, ki odražajo razmere specifične za posamezen revir. V kolikor vodotok oz. stoječa voda ni na seznamu revirjev in ni izločena iz ribiškega upravljanja, se pri izdaji smernic poda podatke za vodotok, v katerega se vodotok iz območja posega izliva. V smernicah se tudi zapiše, za kateri vodotok oz. odsek vodotoka se nanašajo podatki.

3.4 Opis hidroloških, hidrogeoloških ter drugih značilnosti površinskih voda v Tržiškem ribiškem okolišu

Glavna odvodnica vode Tržiškega ribiškega okoliša je reka Sava. Z 220,72 kilometri je najdaljša slovenska reka. Poleg tega površina njenega povodja predstavlja več kot polovico ozemlja države oziroma natančneje 53% ali 10.746 km². Gostota rečne mreže znaša 1,30 km/km². Vzdlž svojega toka reka Sava prečka geološko, orografsko in klimatsko razgibano območje. Je alpska reka z močnim hudourniškim značajem. V Tržiški ribiški okoliš reka Sava spada od črte; skala na desnem bregu – potoček na levem bregu nad izlivom Tržiške Bistrice ter do Majdičevega jezua z dotočnim delom Majdičevega kanala. Poleg reke Save je pomembna tudi reka Tržiška Bistrica. Je izrazita hudourniška reka, ki izvira v Karavankah, svojo strugo pa dolvodno od izvira vije po ozki dolini. V Savo se izliva v bližini Podbrezja. Dolžina toka reke Tržiške Bistrice znaša 26,9 kilometrov. Velikost njenega porečja je 145,6 km², gostota njene rečne mreže pa znaša 1,48 km/km² (Kolbezen, 1998).

Reka Sava in Tržiška Bistrica imata v Tržiškem ribiškem okolišu snežno-dežni rečni režim. Za ta režim sta značilna dva minimuma in dva maksimuma. Primarni višek se pojavi pozno pomladi, in sicer maja ali junija. Razlog za to so snežne padavine v zimskem obdobju. Zapadel sneg se zaradi nižjih temperatur zraka na površini obdrži daljši čas. Tako se začne taliti šele maja, ko se temperature zraka začno dvigovati. Sekundarni višek se pojavi novembra. Le ta je posledica večje količine padavin jeseni. Primarni nižek se pojavi pozimi zaradi snežne retinence in traja od decembra do marca in je nižji od sekundarnega nižka, ki se pojavi poleti, ki je posledica odsotnosti poletnih padavin (Kolbezen, 1998).

Leta 2014 je na vodomerni postaji Radovljica I (šifra postaje: 3420) na reki Savi najnižji letni pretok znašal 20,8 m³/s, srednji letni pretok 74,2 m³/s in najvišji letni pretok 445 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 4,8 m³/s, in sicer marca 1975, absolutno najvišji pretok pa je znašal 809 m³/s, in sicer novembra 2012. Na reki Tržiški Bistrici je leta 2014 na vodomerni postaji Preska (šifra postaje: 4050) najnižji letni pretok znašal 3,43 m³/s, srednji letni pretok 7,86 m³/s in najvišji letni pretok 48,9 m³/s. V konicah je absolutno najnižji pretok znašal 0,73 m³/s, in sicer julija 1993, absolutno najvišji pretok pa je znašal 155 m³/s, in sicer septembra 2007 (ARSO. Mesečne statistike. (30.5.2016)).

Reka Sava v Tržiškem ribiškem okolišu teče po lastnih fluvioglacialnih naplavinah. Prevladujeta prod in pesek. Pojavlja se tudi konglomerat, ki je slabše sprijet. Našteto je predvsem kvartarne starosti. Tržiška Bistrica se na drugi strani prebija skozi apnenice in dolomite. Območje Karavank je močno zakraselo, zato vsa voda ponikne v notranjost zemeljskega površja, nato pa se pojavi v obliki izvirov na stiku z neprepustnimi kamninami (Geološki zavod Slovenije, 2010).

3.5 Ocena stanja voda

Ocena stanja voda je v ribiško gojitvenem načrtu podana, kot povzetek iz javno dostopnih poročil in publikacij državnega monitoringa kakovosti površinskih voda dostopnih na spletni strani Agencije RS za okolje (ARSO) (<http://www.arso.gov.si/vode/>).

Kazalec predstavlja oceno kemijskega in ekološkega stanja površinskih voda podano v skladu z merili vodne direktive (Water Framework Directive, 2000/60/EC – WFD; v nadaljevanju Vodna direktiva). V oceno so vključene vse površinske celinske vode, somornice in obalno morje, pri kemijskem stanju tudi teritorialno morje. Osnovna enota za oceno je vodno telo, ki je ločen in pomemben sestavni del

površinske vode, kot na primer jezero, vodni zbiralnik, potok, reka ali kanal, del potoka, reke ali kanala ali del obalnega morja. V Sloveniji je v skladu s Pravilnikom o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11) določenih 155 vodnih teles površinskih voda.

V Tržiškem ribiškem okolišu so v oceno stanja voda zajeta vodna telesa: VT Tržiška Bistrica povirje – sotočje z Lomščico (SI114VT3), VT Tržiška Bistrica sotočje z Lomščico – Podbrezje (SI114VT9), VT Sava HE Moste - Podbrezje (SI1VT137) in VT Sava Podbrezje – Kranj (SI1VT150).

V skladu z vodno direktivo se ocene kemijskega in ekološkega stanja podajajo za večletna obdobja. V nadaljevanju je podana ocena kemijskega stanja za obdobje 2009 – 2013 (Cvitanič, in drugi 2016) in ocena ekološkega stanja za obdobje 2009 – 2015 (Cvitanič, in drugi 2016).

3.5.1 Kemijsko stanje

Kemijsko stanje na vodnih telesih površinskih voda SI114VT3 VT Tržiška Bistrica povirje – sotočje z Lomščico, SI114VT9 VT Tržiška Bistrica sotočje z Lomščico – Podbrezje, SI1VT137 VT Sava HE Moste - Podbrezje in SI1VT150 VT Sava Podbrezje – Kranj (po podatkih ARSO za obdobje 2014-2019), na katerih se nahaja Tržiški ribiški okoliš, je dobro, razen glede živega srebra in bromiranih difeniletrov v organizmih (t.i. matriks biota), kjer je stanje slabo.

Na vseh merilnih mestih (60), kjer so se izvedle analize živega srebra in bromiranih difeniletrov, so bila ugotovljena presejanja okoljskih standardov kakovosti za organizme. Zato je ocena stanja za parametra živo srebro in bromirane difeniletre ekstrapolirana na vsa vodna telesa površinskih voda. V obdobju 2014-2019 ni bilo vzorčenja rib (matriks biota) v vodnih telesih površinskih voda znotraj Tržiškega ribiškega okoliša.

Namen okoljskih standardov kakovosti (v nadaljevanju OSK) je zaščititi vodne ekosisteme pred škodljivimi učinki kemikalij in zaščititi zdravje človeka pred škodljivimi učinki v povezavi z uživanjem pitne vode ali hrane iz vodnega okolja. OSK so tako določeni za več ciljev, ki jih želimo zaščititi. OSK za organizme (v nadaljevanju OSKorganizmi) imajo dva cilja zaščite:

- Zaščita pred akumulacijo kemikalij v prehranjevalni verigi, predvsem za ptice in sesalce, ki predstavlja tveganje za sekundarne zastrupitve preko uživanja onesnaženega plena. Standard označujemo z OSKorganizmi, sek.zastr.

- Zaščita zdravja človeka pred škodljivimi učinki uživanja hrane, npr. rib, školjk, rakov, različnih olj, onesnaženih s kemikalijami. Standard označujemo z OSKorganizmi, čl.hrana.

Prisotnost bromiranih difeniletrov se ugotavlja v mišicah rib. Okoljski standard 0,0085 µg/kg je namenjen zaščiti zdravja ljudi.

Prisotnost živega srebra se ugotavlja v celotni ribi. Okoljski standard 20 µg/kg je namenjen zaščiti pred sekundarnimi zastrupitvami ¹.

Izlove rib je izvedel Zavod za ribištvo Slovenije v skladu s strokovnimi podlagami NIJZ.¹

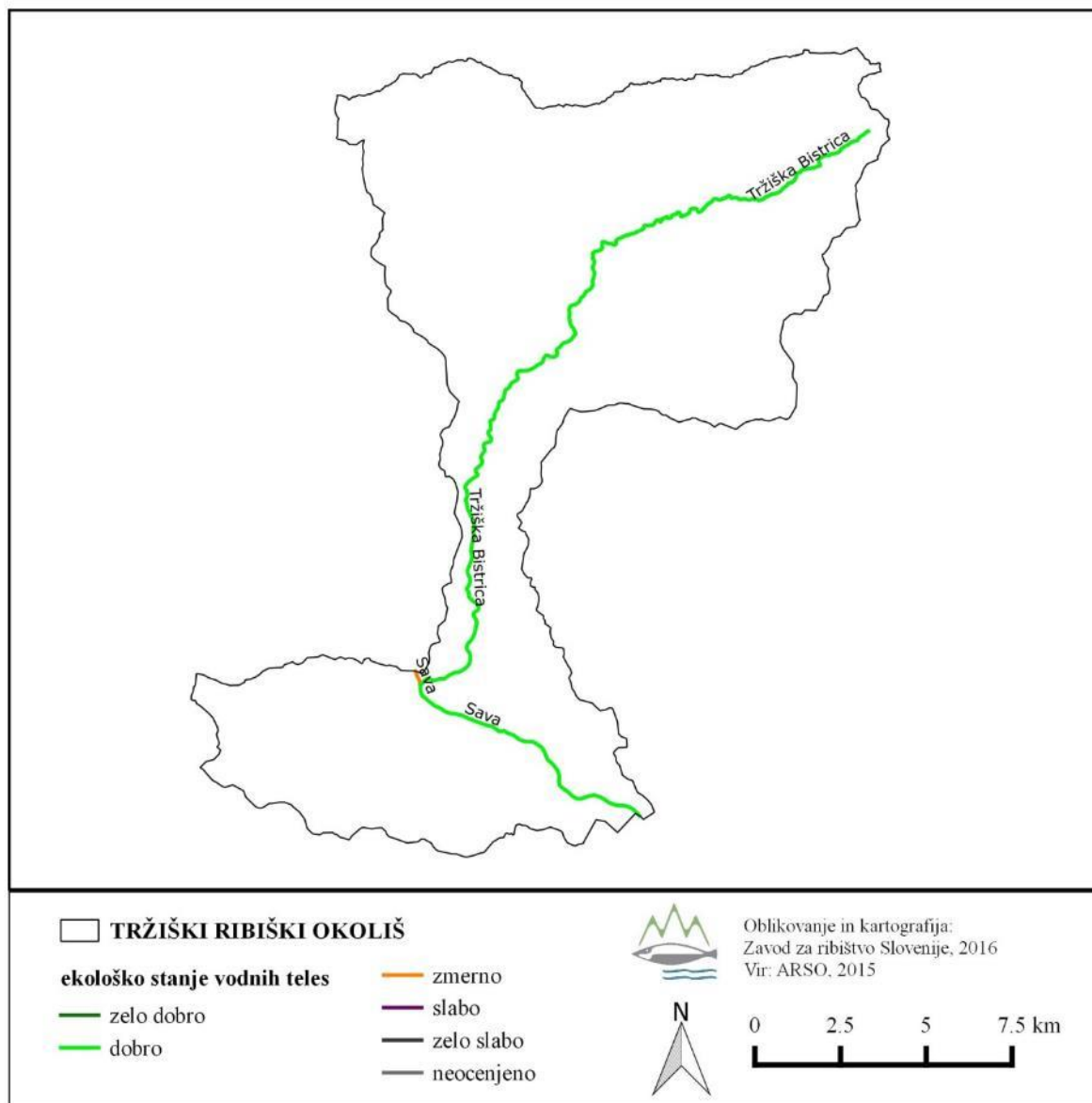
3.5.2 Ekološko stanje

Ekološko stanje površinskih voda je izraz kakovosti strukture in delovanja vodnih ekosistemov, povezanih s površinskimi vodami. Za oceno ekološkega stanja se upošteva stanje združb vodnih rastlin,

¹ Povzeto po [Strokovne-podlage-za-monitoring-organizmov-2020.pdf \(gov.si\)](#)

alg, nevretenčarjev in rib (t. i. biološki elementi kakovosti), s pomočjo katerih ovrednotimo različne obremenitve. Na podlagi združb vodnih rastlin in alg ovrednotimo trofično stanje vodnega ekosistema (stopnjo obremenjenosti s hranili), na podlagi združb alg in bentoških nevretenčarjev saprobno stanje vodnega ekosistema (stopnjo obremenjenosti z organskimi snovmi), na podlagi združb bentoških nevretenčarjev in rib pa hidromorfološko spremenjenost in splošno degradiranost vodnega ekosistema. V oceni ekološkega stanja so upoštevani tudi splošni fizikalno-kemijski elementi (hranila in parametri obremenjenosti z organsko snovjo), hidromorfološki elementi (hidrološki režim, kontinuiteta toka in morfološke razmere) ter posebna onesnaževala, ki se odvajajo v vodno okolje. Z oceno ekološkega stanja vodnih teles podajamo odmik ocenjevanega ekosistema od naravnega stanja, to je stanja, ki bi ga imel brez vpliva človekovih aktivnosti. Ekološko stanje ocenimo po petstopenjski lestvici: zelo dobro, dobro, zmerno, slabo ali zelo slabo ekološko stanje. Kombiniranje posameznih elementov kakovosti poteka po tako imenovanem načinu »slabši določi stanje«, kar pomeni, da je končna ocena ekološkega stanja najslabša ocena, ki je določena s posameznim elementom kakovosti (Cvitanič, in drugi 2016).

V obdobju 2009 – 2015 je za 59 % vodnih teles površinskih voda ocenjeno, da dosegajo vsaj dobro ekološko stanje in s tem izpolnjujejo cilje vodne direktive, 38 % vodnih teles ne dosega dobrega ekološkega stanja, 3 % vodnih teles ostaja neocenjenih. Za vodna telesa, ki ne dosegajo dobrega ekološkega stanja, predstavljata najobsežnejšo obremenitev hidromorfološka spremenjenost skupaj s splošno degradiranostjo, ki je prepoznana, bodisi kot edini vzrok bodisi skupaj z drugimi obremenitvami, na 83 % vodnih teles, ki ne dosegajo dobrega ekološkega stanja. Hidromorfološka spremenjenost in splošna degradiranost sta široka in medsebojno povezana dejavnika, katerih vplivov na stanje združb rib in bentoških nevretenčarjev se ne da ločiti. Hidromorfološka spremenjenost vključuje neposredne antropogene spremembe vodotokov: regulacije, utrjevanje bregov, odstranjeno obrežno rastje, pregrade idr., splošna degradiranost pa spremembe v zaledju vodotoka zaradi poselitev, kmetijstva in industrije (Cvitanič, in drugi 2016).

Slika 2: Ocena ekološkega stanja vodnih teles površinskih voda v Tržiškem ribiškem okolišu (podatki monitoringa ARSO, obdobje 2009-2015)

Rezultati monitoringa stanja vodnega telesa površinskih voda SI114VT3 VT Tržiška Bistrica povirje-sotočje z Lomščico izkazujejo dobro ekološko stanje (za obdobje 2009 – 2015). Po kriterijih spremljanja stanja in razvrščanja vodnih teles površinskih voda v Sloveniji, dosega vodno telo VT Tržiška Bistrica povirje -sotočje z Lomščico glede na biološke elemente zelo dobro stanje, po splošnih fizikalno-kemijskih elementih je stanje zelo dobro in po kriteriju posebnih onesnaževal je stanje dobro (za obdobje 2009 - 2015). Za vrednotenje hidromorfoloških elementov v Sloveniji še ni izdelanih meril, zato ta element ni bil vključen v oceno ekološkega stanja. Od bioloških elementov v oceno niso bile vključene ribe, ker za ta biološki element še ni razvita metodologija vrednotenja. (ARSO, Ocena ekološkega stanja vodotokov za obdobje 2009 – 2015, 2016).

Rezultati monitoringa stanja vodnega telesa površinskih voda SI114VT9 VT Tržiška Bistrica sotočje z Lomščico - Podbrezje izkazujejo dobro ekološko stanje (za obdobje 2009 – 2015). Po kriterijih spremljanja stanja in razvrščanja vodnih teles površinskih voda v Sloveniji, dosega vodno telo VT Tržiška Bistrica povirje -sotočje z Lomščico glede na biološke elemente dobro stanje ((razlog so bentoški nevretenčarji (hidromorfološka spremenjenost)), po splošnih fizikalno-kemijskih elementih je

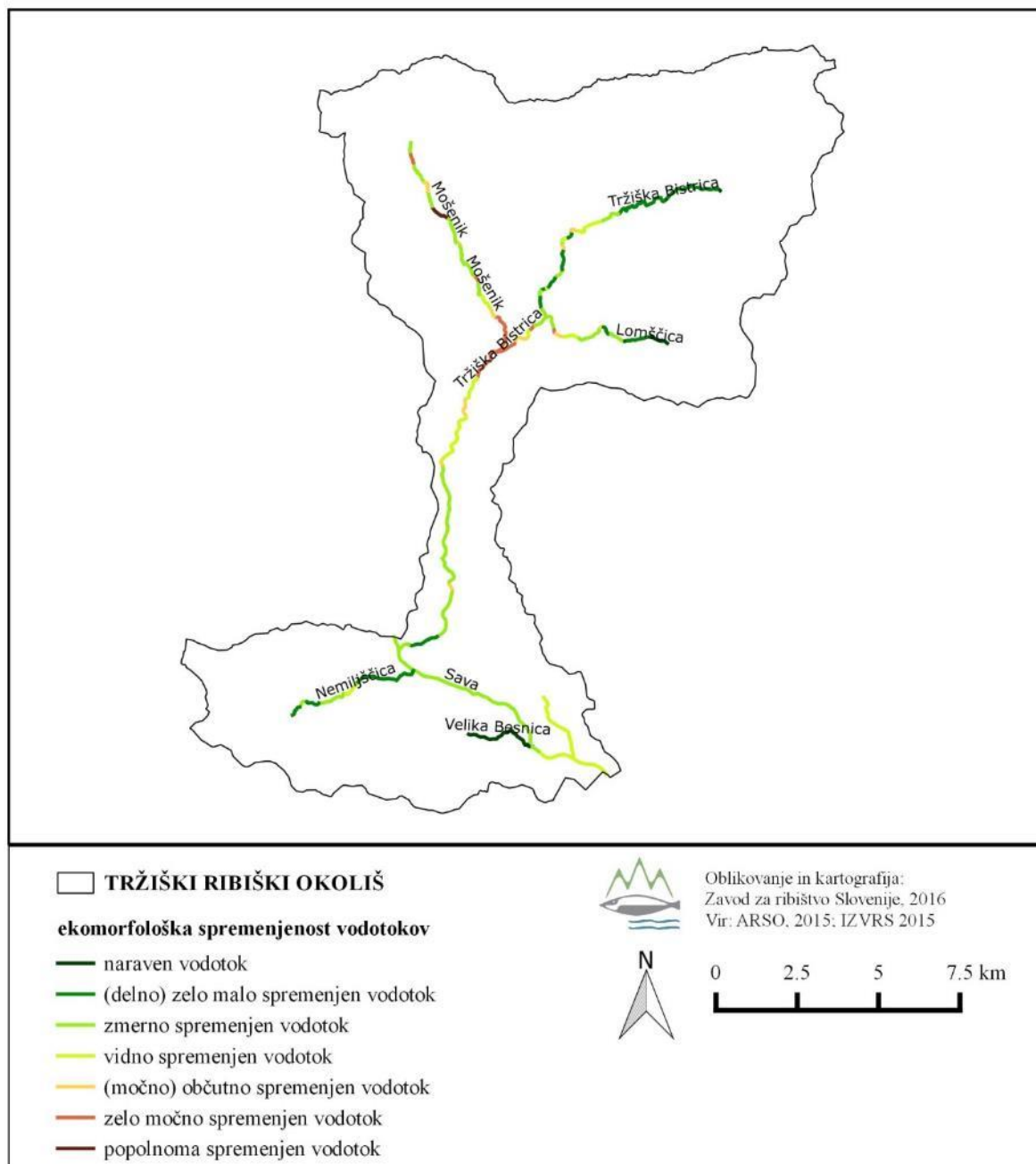
stanje dobro in po kriteriju posebnih onesnaževal je stanje dobro (za obdobje 2009 - 2015). Za vrednotenje hidromorfoloških elementov v Sloveniji še ni izdelanih meril, zato ta element ni bil vključen v oceno ekološkega stanja. Od bioloških elementov v oceno niso bile vključene ribe, ker za ta biološki element še ni razvita metodologija vrednotenja. (ARSO, Ocena ekološkega stanja vodotokov za obdobje 2009 – 2015, 2016).

Rezultati monitoringa stanja vodnega telesa površinskih voda SI1VT137 VT Sava HE Moste - Podbrezje izkazujejo zmerno ekološko stanje (za obdobje 2009 – 2015). Po kriterijih spremljanja stanja in razvrščanja vodnih teles površinskih voda v Sloveniji, dosega vodno telo VT Sava HE Moste - Podbrezje glede na biološke elemente zmerno stanje ((razlog so bentoški nevretenčarji (hidromorfološka spremenjenost)), po splošnih fizikalno-kemijskih elementih je stanje zelo dobro in po kriteriju posebnih onesnaževal je stanje dobro (za obdobje 2009 - 2015). Za vrednotenje hidromorfoloških elementov v Sloveniji še ni izdelanih meril, zato ta element ni bil vključen v oceno ekološkega stanja. Od bioloških elementov v oceno niso bile vključene ribe, ker za ta biološki element še ni razvita metodologija vrednotenja. (ARSO, Ocena ekološkega stanja vodotokov za obdobje 2009 – 2015, 2016).

Rezultati monitoringa stanja vodnega telesa površinskih voda SI1VT150 VT Sava Podbrezje - Kranj izkazujejo dobro ekološko stanje (za obdobje 2009 – 2015). Po kriterijih spremljanja stanja in razvrščanja vodnih teles površinskih voda v Sloveniji, dosega vodno telo VT Sava Podbrezje - Kranj glede na biološke elemente dobro stanje ((razlog so bentoški nevretenčarji (hidromorfološka spremenjenost) ter fitobentos in makrofiti (saprobnost)), po splošnih fizikalno-kemijskih elementih je stanje zelo dobro in po kriteriju posebnih onesnaževal je stanje dobro (za obdobje 2009 - 2015). Za vrednotenje hidromorfoloških elementov v Sloveniji še ni izdelanih meril, zato ta element ni bil vključen v oceno ekološkega stanja. Od bioloških elementov v oceno niso bile vključene ribe, ker za ta biološki element še ni razvita metodologija vrednotenja. (ARSO, Ocena ekološkega stanja vodotokov za obdobje 2009 – 2015, 2016).

3.6 Kategorizacija vodotokov po ekomorfološkem pomenu

Sestava ribje združbe je v veliki meri odvisna tudi od ekomorfoloških lastnosti habitata. Pregled morfološkega stanja vodotokov temelji na stopnji antropogene preoblikovanosti strug vodotokov (vodnega prostora), pri čemer se upošteva neposredne (npr. tehnični objekti) in posredne vplive gorvodnih posegov na obravnavanih odsekih (npr. sprememba vodnega režima, količine sedimenta idr.). Metoda razvrstitve vodotokov v štiri razrede in tri medrazrede je privzeta po avstrijski metodi in izhaja iz dveh osnovnih vidikov, in sicer morfološkega in naravovarstvenega. Opredeljeni sta predvsem oblika in stanje vodotokov glede na stopnjo in vpliv poseganja v morfologijo struge, vodni režim, transport plavin, rabe vode in poseganja v obvodni prostor v okviru varovanja pred škodljivim delovanjem voda, kmetijskih površin, infrastrukturnih in industrijskih objektov ter zagotavljanja pitne in tehnološke vode. Iz naravovarstvenega vidika so opredeljene predvsem osnovne značilnosti žive in nežive narave z registriranimi in potencialnimi naravnimi vrednotami vred. Naloga ne zajema podatkov o onesnaženosti vode in njihovi biotski raznovrstnosti, ki sta za ovrednotenje vodnih ekosistemov bistvenega pomena (Hlad, in drugi 2002).

Slika 3: Ekomorfološka spremenjenost vodotokov v Tržiškem ribiškem okolišu (podatki za obdobje 1994-2002 z dopolnitvami 2015)

V Tržiškem ribiškem okolišu je Sava uvrščena v kategoriji »zmerno spremenjen vodotok« in »vidno spremenjen vodotok«. Tržiška Bistrica je v odseku nad Tržičem tehnično manj urejena, medtem ko v predelu kjer teče skozi Tržič uvrščena v kategorijo »zelo močno spremenjen vodotok«, od Tržiča naprej pa je ponovno bolj sonaravno urejena večji del spada v kategorijo »zmerno spremenjen vodotok«. Tudi ostali pritoki Tržiške Bistrice in Save so v povirnih delih manj spremenjeni, v odsekih kjer jih prečka cestna in druga infrastruktura ter v bližini stanovanjskih in drugih objektov pa so tehnično bolj urejeni.

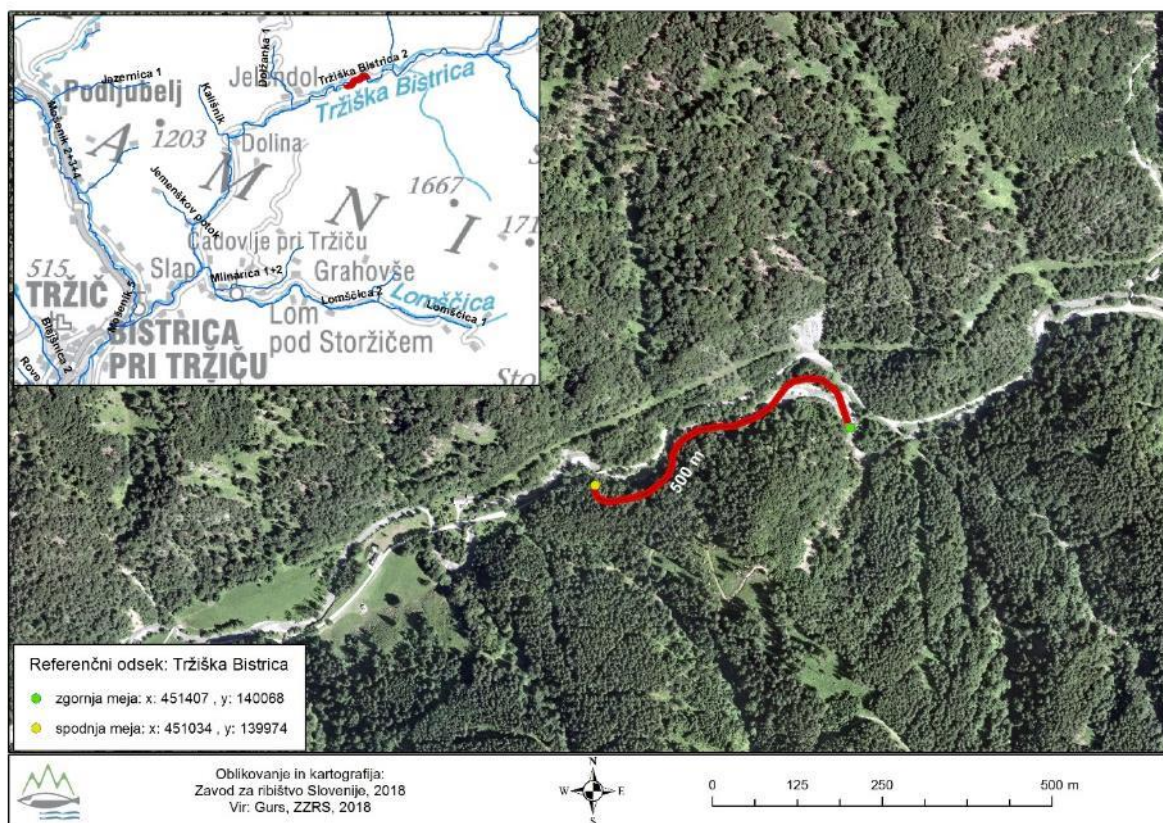
3.7 Referenčni odseki

Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z zelo majhnimi spremembami hidromorfoloških, fizikalno-kemijskih in bioloških elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda. Odseki so 400 m gorvodno in 100 m dolvodno od referenčnega mesta ter odseki obale jezera, na katerih je več zaporednih 100-metrskih odsekov z le zelo majhnimi spremembami hidromorfoloških, fizikalno-kemijskih in bioloških elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda.

Na referenčnih odsekih so prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti (Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja, 2016), ribiško upravljanje pa poteka na način, da ne vodi v poslabšanje stanja površinskih voda.

Okoljski cilj za referenčne odseke na površinskih vodah je »ohranjanje zelo dobrega ekološkega stanja«, »preprečitev poslabšanja stanja«, in »preprečitev emisij iz točkovnih virov« (NUV, 2016).

V Tržiškem ribiškem okolišu je določen en referenčni odsek na Tržiški Bistrici, ki je v tem delu rezervat za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib (R3). V referenčnem odseku Tržiške Bistrice ribiško upravljanje ne poslabšuje stanja površinskih voda.

Slika 4: Referenčni odsek Tržiška Bistrica

3.8 Podatki o drstiščih

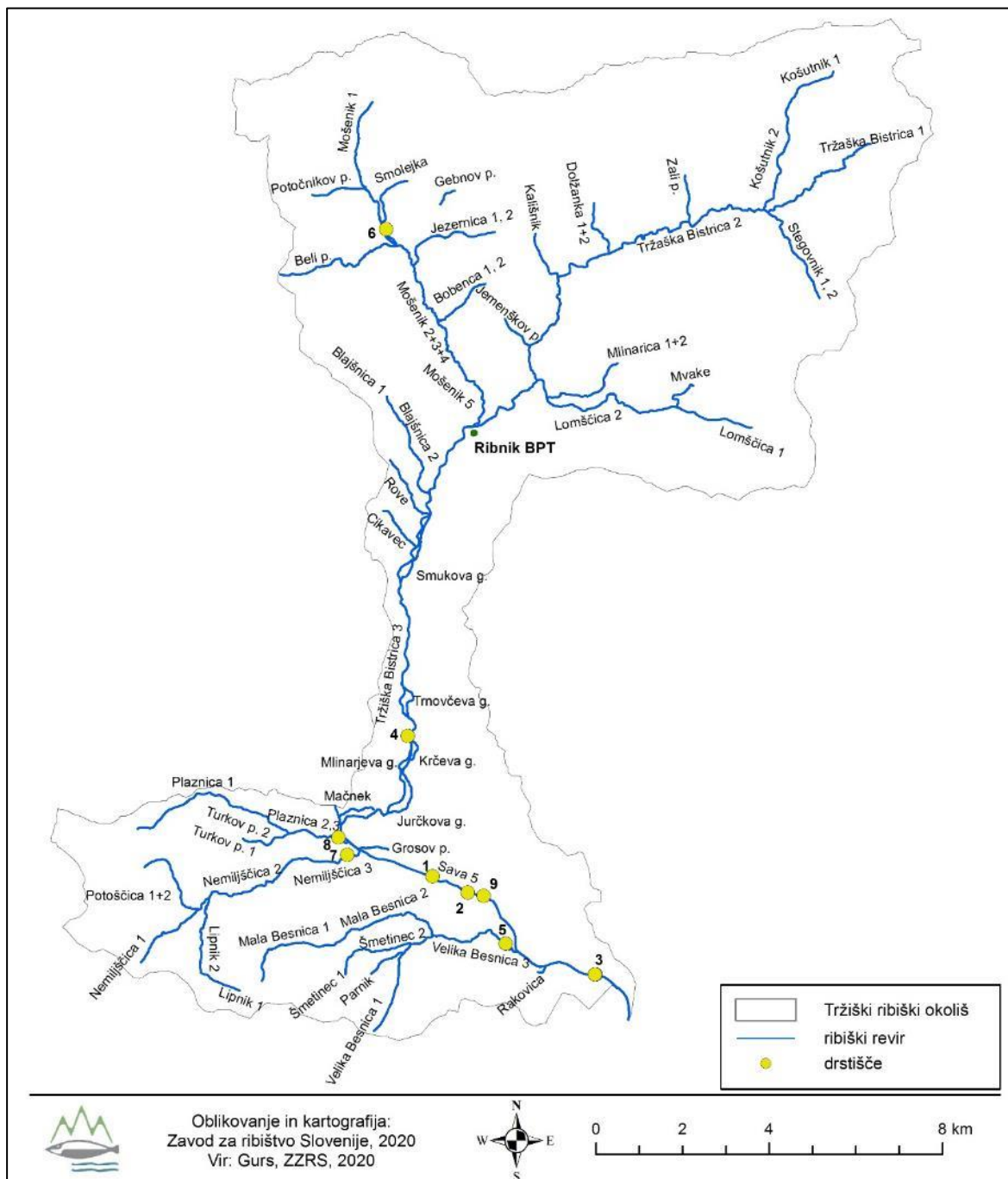
Drstišča se uvrščajo med najpomembnejše habitatne tipe, ki so neobhodni za reprodukcijo posameznih vrst rib. Hidromorfološke lastnosti vodotoka, ki pogojujejo in omogočajo nastanek in obstoj habitatov, da funkcionirajo kot drstišča, so odvisne od geološke podlage, reliefa, padavin in pretokov vode v

posameznih letih, predvsem pa od različnih posegov v vodni prostor. Ribe se temu prilagajajo in za drst poiščejo mikrolokacije, ki so primerne za odlaganje iker.

Pogosto so drstišča litofilnih drstnic, vrst rib, ki ikre odlagajo na kamnito ali prodno podlago, pod različno visokimi naravnimi ali grajenimi stopnjami, kjer se tvori primerna struktura substrata dna in sta hitrost ter globina vode ustrezni za odlaganje iker. Taka drstišča so bolj ali manj stalna. V Tržiškem ribiškem okolišu so taka drstišča na več mestih v reki Savi ter v spodnjem toku Tržiške Bistrice, kjer se drstijo postrvi, sulec in druge litofilne drstnice. Stalna drstišča so tudi v ožjih območjih rečnih sipin na odsekih, kjer širina struge in primeren strmec povzročata zmanjšanje hitrosti vode in s tem zmanjšanje transportne sposobnosti vodotoka, zaradi česar se tam rečne naplavine odlagajo in tvorijo sipine. Podvodni deli sipin litofilnim drstnicam omogočajo drst in na vseh takih odsekih so evidentirana bolj ali manj stalna drstišča.

V pritokih in manjših vodotokih, kjer se drstijo predvsem postrvi, ki se drstijo v paru in za uspešno drst zadostujejo tudi manjše površine s primerno podlago, hitrostjo in globino vode, so drstišča mnogo bolj dinamična in manj kot stalne točke. Tu lahko bolj govorimo o daljših ali krajših odsekih, kjer se ribe drstijo, drstne jame pa se iz leta v leto ponavljajo in pojavljajo na enakih ali različnih točkah znotraj primerne odseka. Dinamika spreminjanja pozicije drstišč je odvisna od hidroloških razmer v času drsti. Zato je pri evidentiranju drstišč treba to upoštevati in drstišča jemati kot množico potencialno možnih drstnih mest na določenem odseku vodotoka. Ocena površine drstišč je v takih primerih manj natančna in zelo okvirna. Vrste, ki se drstijo v skupinah, kot na primer podust, imajo bolj stalna drstišča, ki jih večinoma lahko spremenijo le izredni dogodki.

Posegi lahko spremenijo funkcionalnost drstišč, v skrajnih primerih jih tudi nepovratno uničijo. To se zgodi v primerih velikih zajezev, ko se globine, hitrosti in temperature vode ter struktura substrata dna spremenijo do te mere, da drst tam ni več mogoča.

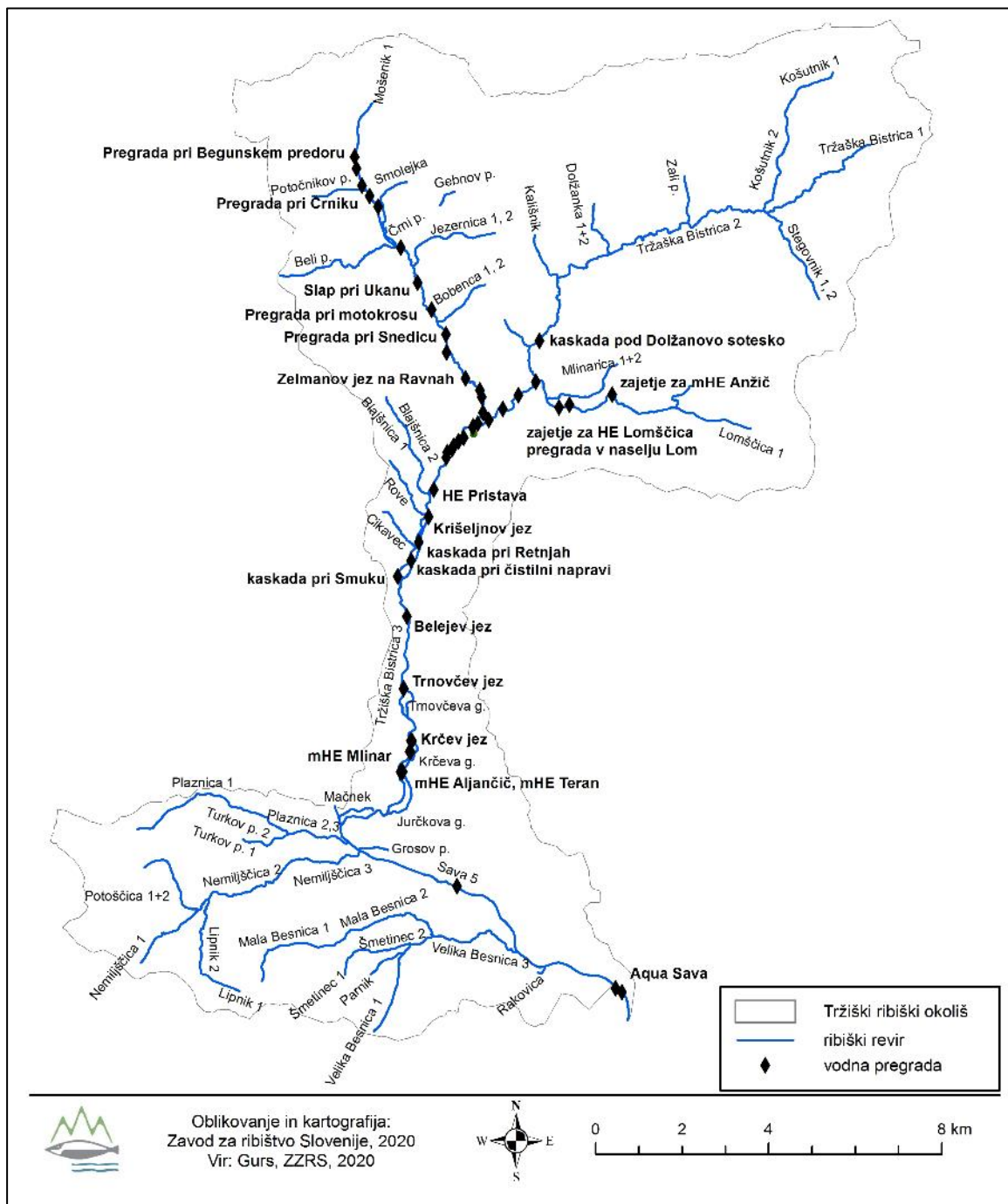

Slika 5: Drstišča Tržiškega ribiškega okoliša

Na sliki (Slika 5) so prikazana drstišča Tržiškega ribiškega okoliša. Podatki o posameznem drstišču, njegovi površini in vrstah rib so podani v Prilogi I.

3.9 Seznam in karta vodnogospodarskih objektov, ki ribam otežujejo ali preprečujejo migracijo

Med najbolj negativnimi posegi za populacije rib so tisti, ki povzročajo fragmentacijo habitatov. Populacije rib se v takih primerih ločijo na več manjši delov, med seboj so izolirane, kar posledično prinaša manjšo genetsko raznolikost in večjo ranljivost populacij.

Slika 6: Vodne pregrade v Tržiškem ribiškem okolišu (RIBKAT, 2020)

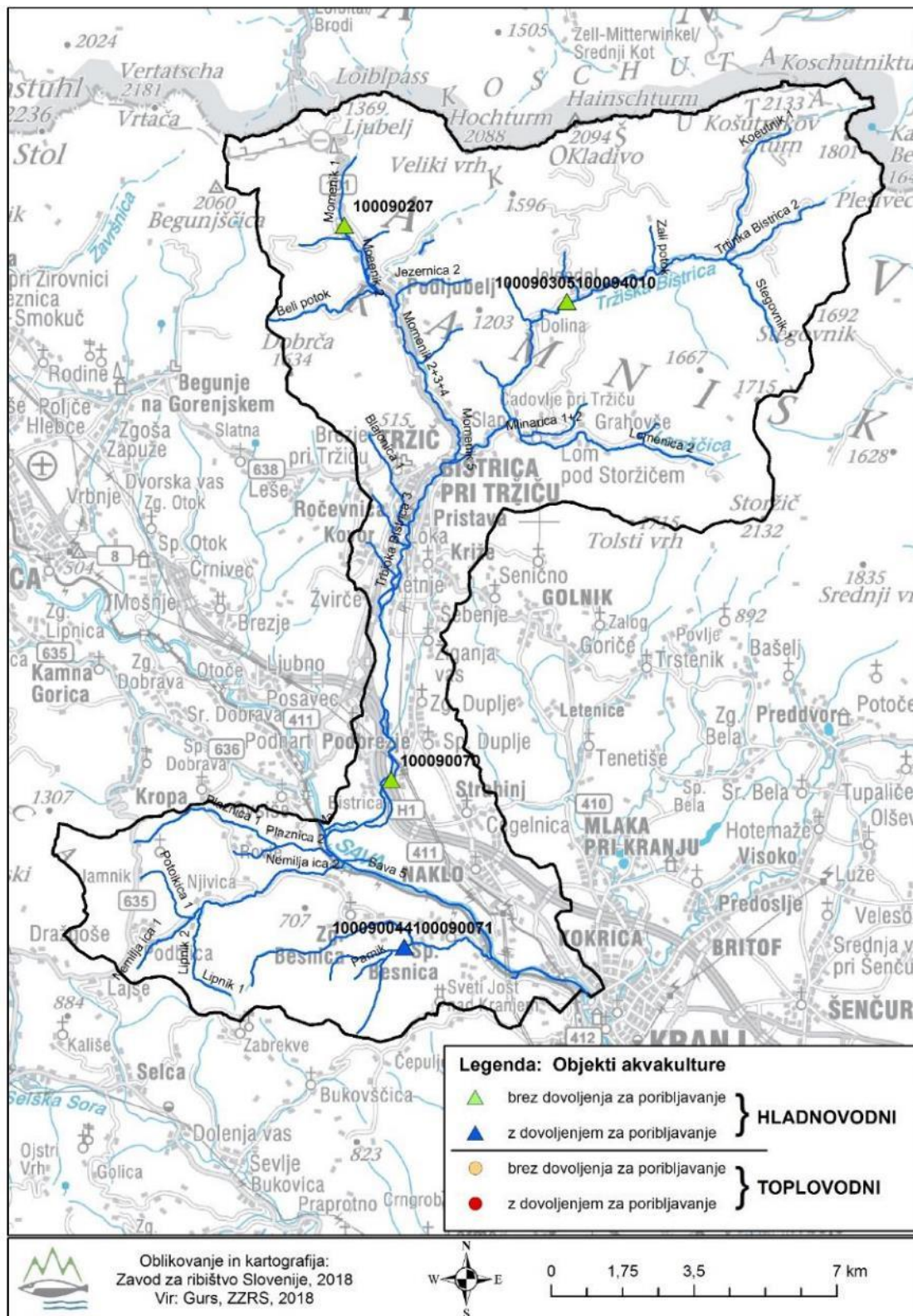
Evidenca pregrad vključuje pregled podatkov, ki jih vodi ZZRS na podlagi terenskih ogledov, predanih podatkov iz strani ribiških družin v obsegu usklajevanja pri RGN-jih, večjih pregrad, ki so vidne na DOF. Podatki v evidenci se sproti posodablja.

Na sliki (rib se v takih primerih ločijo na več manjši delov, med seboj so izolirane, kar posledično prinaša manjšo genetsko raznolikost in večjo ranljivost populacij.) so prikazane pregrade, ki ribam otežujejo ali preprečujejo prehajanje in prosto razporejanje v Tržiškem ribiškem okolišu.

Kot ukrep za izboljšanje stanja v primerih fragmentacije habitatov, se uporablja izgradnja prehodov za ribe, kar pa v Sloveniji, razen izjemoma, ni bila dosedanja praksa.

V Tržiškem ribiškem okolišu je kar 42 grajenih in naravnih pregrad, ki ribam preprečujejo ali otežujejo prehanje.

3.10 Podatki o ribogojnih obratih

Slika 7: Ribogojni obrati v Tržiškem ribiškem okolišu (RIBKAT, 2018)

V Tržiškem ribiškem okolišu so tri hladnovodne ribogojnice brez dovoljenja za poribljavanje in ena hladnovodna z dovoljenjem za poribljavanje.

3.11 Določitev in opis odsekov, kjer je dovoljen nočni ribolov

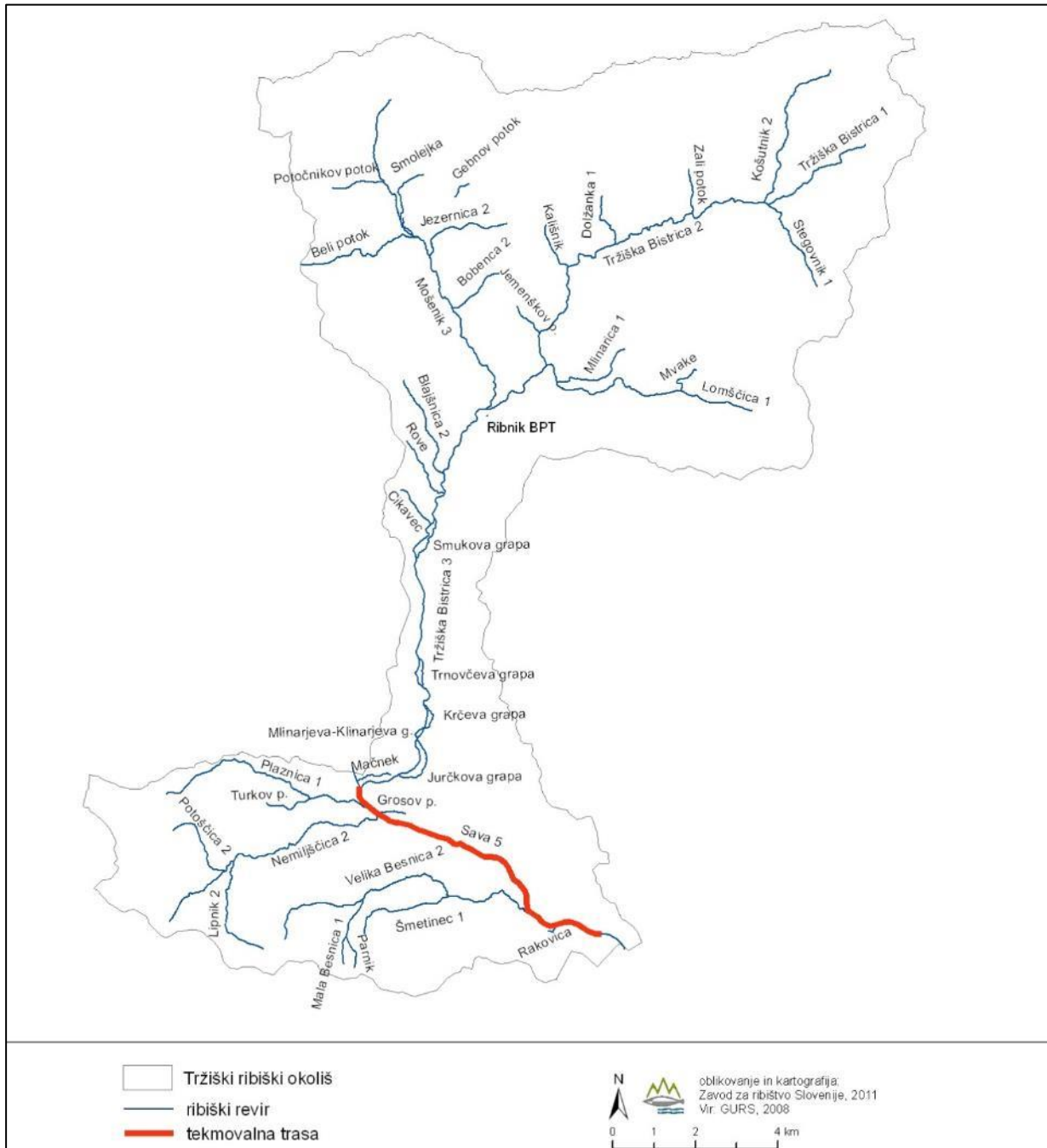
V skladu z 9. členom Pravilnika o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/07 in 75/10; v nadaljevanju: pravilnik o ribolovnem režimu) je nočni ribolov dovoljen le v določenem obdobju in na posebej določenih mestih.

V Tržiškem ribiškem okolišu ni načrtovanih tras, kjer bi se izvajal nočni ribolov.

3.12 Določitev in opis odsekov tekmovalnih tras

V skladu s 27. členom ZSRib lahko ribiška tekmovanja potekajo samo na tekmovalnih trasah, ki jih posebej za ta namen opredeli in označi izvajalec ribiškega upravljanja, v skladu z RGN. Tekmovanja se izvedejo na podlagi pravil, ki jih pripravi Ribiška zveza Slovenije in morajo biti usklajena s pravili Svetovne ribiške konfederacije (CIPS) oziroma njenih zvez. Organizator ribiških tekmovanj mora ribiški inšpekciji poslati časovni načrt tekmovanj najmanj 14 dni pred prvo tekmo v nizu. Poročilo o izvedenih ribiških tekmovanjih je sestavni del letnega poročila o izvajanju letnega programa ribiškega upravljanja.

V Tržiškem ribiškem okolišu je predvidena ena tekmovalna trasa za ribiška tekmovanja (Slika 8) z imenom Sava na odseku od izliva Tržiške Bistrice do železniškega mosta v Struževem.

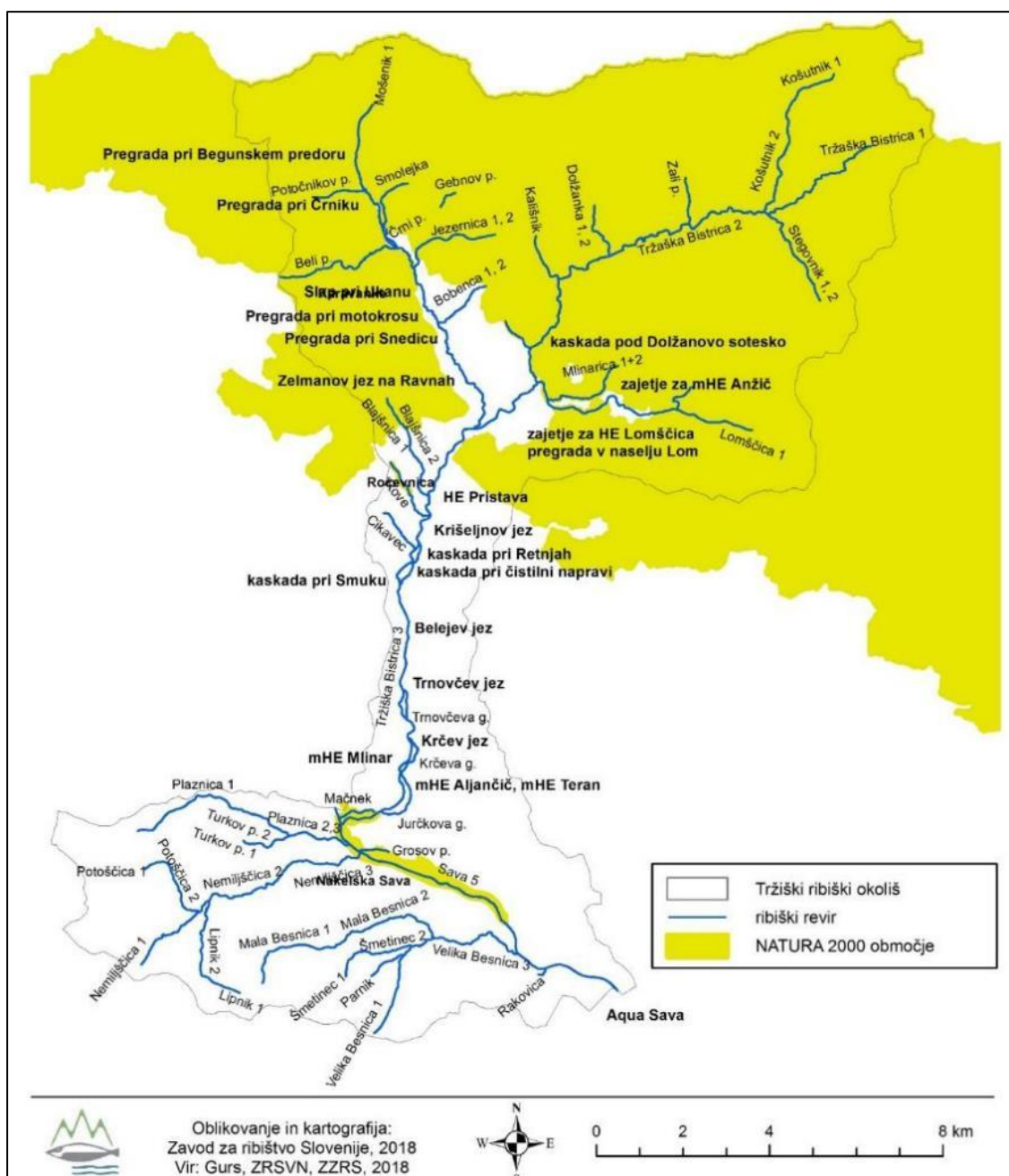
Slika 8: Slika odsekov tekmovalnih tras v Tržiškem ribiškem okolišu

Podatki o tekmovalnih trasah so navedeni v poglavju 10.7.1, predvidena tekmovanja pa so opisana v poglavju 10.7.2.

4 Območja z naravovarstvenim statusom in biotska raznovrstnost

Ribiško upravljanje v vseh delih Tržiškega ribiškega okoliša, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status, bo prilagojeno varstvenim režimom in usmeritvam na posameznih območjih. V RGN so določeni varstveni ukrepi za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških revirjih, ki se prekrivajo ali delno prekrivajo z območji posebnih varstvenih režimov po predpisih o ohranjanju narave.

4.1 Območja, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status

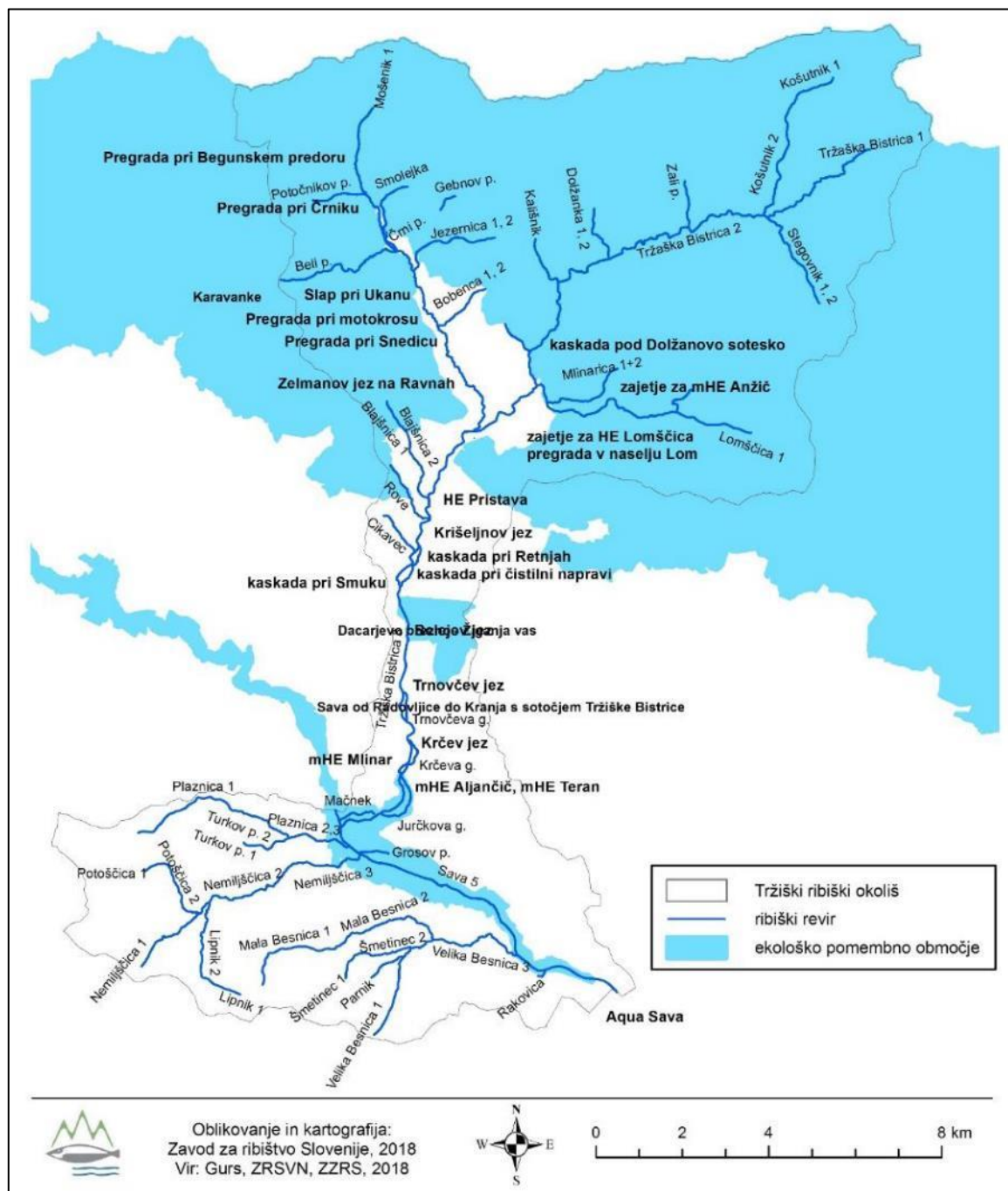

Slika 9: Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – Natura 2000 območja

Na sliki (

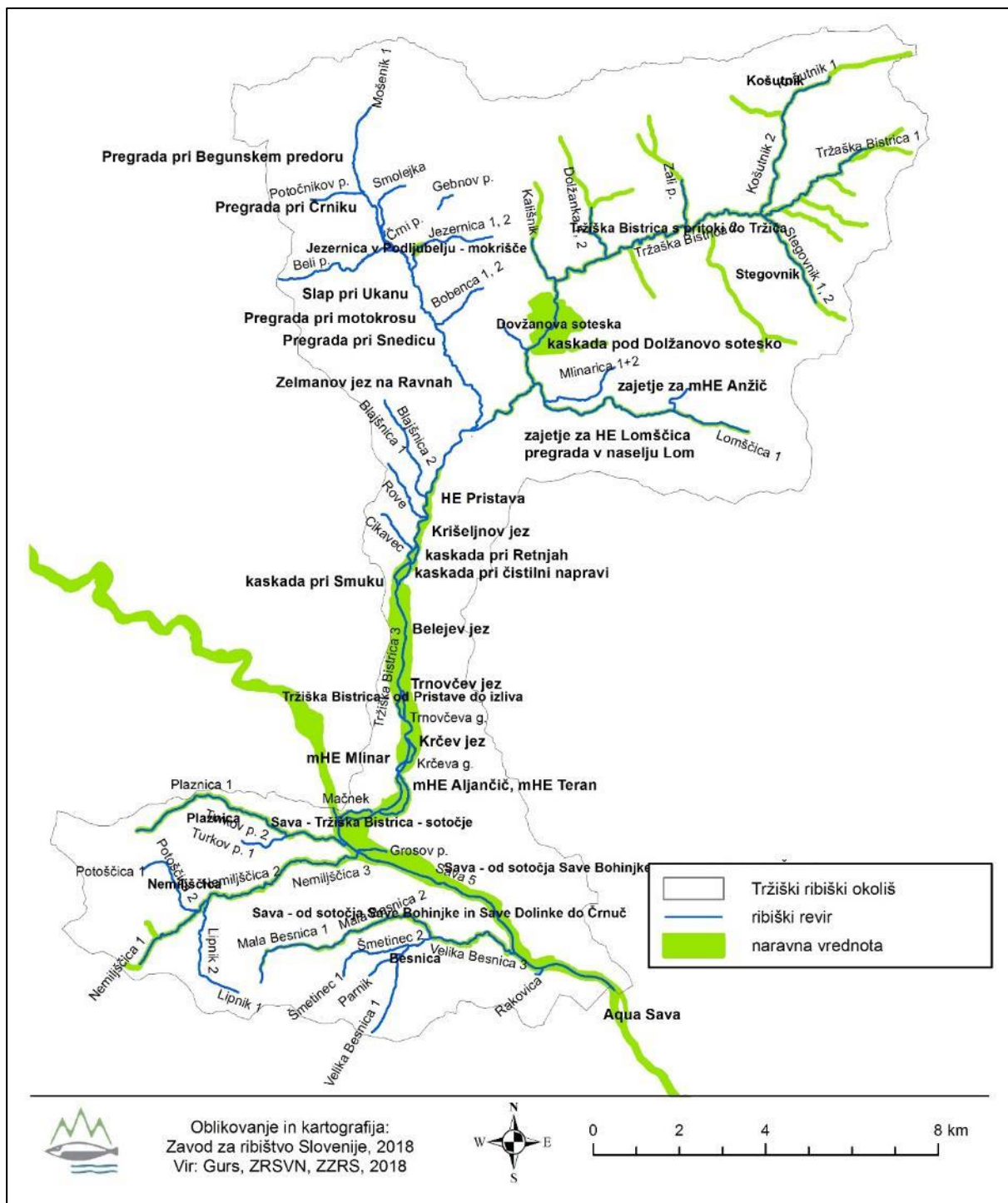
Slika 9) so prikazana tista Natura 2000 območja v Tržiškem ribiškem okolišu, na katere imajo lahko vpliv dejavnosti ribiškega upravljanja. Posebno varstveno območje (območje Natura 2000) je ekološko pomembno območje, ki je na ozemlju Evropske unije pomembno za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov.

V Tržiškem ribiškem okolišu so zaradi varstva vrst in habitatnih tipov sladkovodnih vrst rib, piškurjev in rakov deseteronožcev uvrščenih na seznam dodatka II Habitatne direktive za ohranitvena območja Natura 2000, razglašena naslednja območja: SI3000285 Karavanke (navadni koščak), SI3000201 Nakelska Sava (sulec, kapelj) in SI3000351 Ročevnica (navadni koščak).

Slika 10: Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – ekološko pomembna območja

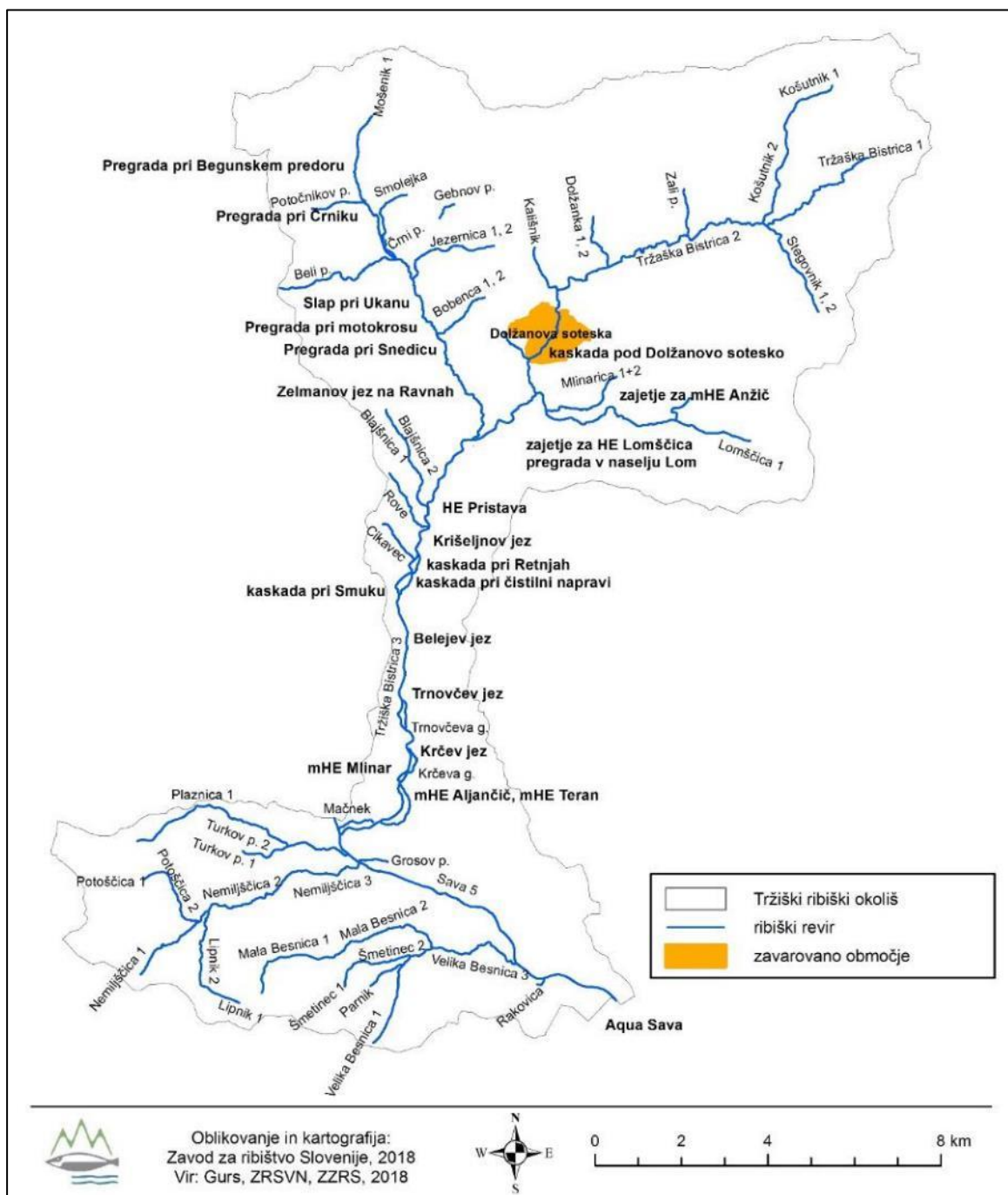
Na sliki (Slika 10) so prikazana tista ekološko pomembna območja v Tržiškem ribiškem okolišu, na katere imajo lahko vpliv dejavnosti ribiškega upravljanja. Ekološko pomembno območje je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Slika 11: Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – naravne vrednote

Na sliki (Slika 11) so prikazane tiste naravne vrednote v Tržiškem ribiškem okolišu, na katere imajo lahko vpliv dejavnosti ribiškega upravljanja.

Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Zlasti so to geološki pojavi, minerali, fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemni kraški pojavi, podzemne jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava. Naravne vrednote obsegajo vso naravno dediščino na območju Republike Slovenije. Zvrsti naravnih vrednot so: površinska geomorfološka, podzemeljska geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna in oblikovana naravna vrednota, krajinska vrednota, mineral in fosil.

Slika 12: Pregledna karta Tržiškega ribiškega okoliša s prikazom območij, ki imajo v skladu s predpisi o ohranjanju narave poseben status – zavarovana območja

Na sliki (

Slika 12) so prikazana zavarovana območja v Tržiškem ribiškem okolišu na katera ima lahko vpliv izvajanje ribiškega upravljanja.

Zavarovana območja so ožja ali širša območja narave, za katere je vlada ali pristojni organ ene ali več lokalnih skupnosti ali skupaj vlada in pristojni organ ene ali več lokalnih skupnosti sprejel akt o zavarovanju. Ožja zavarovana območja so naravni spomenik, naravni rezervat in strogi naravni rezervat. Širša zavarovana območja so narodni, regijski in krajinski park.

5 Ocena stanja ribjih populacij

5.1 Glavne značilnosti voda ribiškega okoliša

Vode Tržiškega ribiškega okoliša glede na hidromorfološke in fizikalno kemijske lastnosti pogojujejo ribje združbe značilne za postrvji in lipanski pas. Vodilna vodotoka, Savo in Tržiško Bistrico uvrščamo v postrvji in lipanski pas. Vsi njuni pritoki so glede na hidromorfološke in fizikalno kemijske lastnosti vode v postrvjem pasu, kjer je potočna postrv vodilna ribja vrsta.

5.2 Podatki o značaju voda

Glede na vrstni sestav rib sta osnovna vodotoka Sava in Tržiška Bistrica salmonidnega značaja, s postrvjimi ribjimi vrstami, njuni pritoki pa imajo salmonidni značaj.

5.3 Seznam vrst in njihov varstveni status

V preglednici (Preglednica 3) je prikazan vrstni sestav in varstveni status rib Tržiškega ribiškega okoliša. Njihovo varstvo se za sladkovodne vrste rib izvaja po Uredbi o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16; v nadaljevanju: uredba o prosto živečih živalskih vrstah), pravilniku o ribolovnem režimu, Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02, 42/10; pravilnik o ogroženih vrstah) in Direktivi Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L št. 206 z dne 22. 7. 1992, str. 7, s spremembami; v nadaljevanju: habitatna direktiva), Prilogi II in V.

Preglednica 3: Vrstni sestav in varstveni status rib v Tržiškem ribiškem okolišu

Vrsta	Znanstveno ime	DT	U	HD	RS	P Mera (cm)	P Varstvena doba
potočna postrv	<i>Salmo trutta fario</i> Linnaeus, 1758	D			E	25	01.10. - 28.02.
šarenka	<i>Oncorhynchus mykiss</i> (Walbaum, 1792)	T					01.12. - 28.02.
sulec	<i>Hucho hucho</i> (Linnaeus, 1758)	D	H	2,5	E	70	15.02. - 30.09.
potočna zlatovčica	<i>Salvelinus fontinalis</i> (Mitchill, 1814)	T					01.12. - 28.02.
lipan	<i>Thymallus thymallus</i> (Linnaeus, 1758)	D		5	V	30	01.12. - 15.05.
klen	<i>Squalius cephalus</i> (Linnaeus, 1758)	D				30	01.05. - 30.06.
pisanec	<i>Phoxinus phoxinus</i> (Linnaeus, 1758)	D					01.04. - 30.06.
podust	<i>Chondrostoma nasus</i> (Linnaeus, 1758)	D	H		E	35	01.03. - 31.05.
ščuka	<i>Esox lucius</i> Linnaeus, 1758	D	H		V	50	01.02. - 30.04.
kapelj	<i>Cottus gobio</i> Linnaeus, 1758	D	H	2	V		

Vrsta	Znanstveno ime	DT	U	HD	RS	P Mera (cm)	P Varstvena doba
donavski potočni piškur	<i>Eudontomyzon vladykovi</i> (Oliva & Zanandrea, 1959)	D	Z,H	2	E		
navadni koščak	<i>Austropotamobius torrentium</i> (Schrank, 1803)	D	Z,H	2,5	V		

Legenda:

DT (domorodnost/tujerodnost vrst glede na okoliš): D – domorodna vrsta v okolišu, T – tujerodna vrsta v okolišu

U = Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 96/2008, 36/2009)

Z	zavarovana vrsta
H	vrsta, katere habitat se varuje

HD = Habitatna direktiva - Evropsko pomembna vrsta= Direktiva sveta Evrope 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

2	živalske vrste v interesu Evropske skupnosti, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja
5	živalske vrste v interesu Evropske skupnosti, pri katerih za odvzem iz narave in izkoriščanje lahko veljajo ukrepi upravljanja

RS = Rdeči seznam - Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/2002, 42/2010)

E	prizadeta vrsta
V	ranljiva vrsta

P = Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/2007, 75/2010)

V Tržiškem ribiškem okolišu živi 10 vrst rib, ena vrsta piškurjev in ena vrsta rakov (Preglednica 3). Večina ribjih vrst (8) je domorodnih, dve vrste so tujerodne: šarenka, potočna zlatovčica.

Med 12 vrstami (10 vrst rib, piškur in ena vrsta rakov) je šest varovanih po Habitatni direktivi, med njimi sta 2 uvrščeni v prilogo II, ena v prilogo V, dve pa v prilogo II in V. Vrste, ki so uvrščene v prilogo II so t.i. evropsko pomembne vrste, katerih habitate je treba varovati.

Po Uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah se vrste, ki so v preglednici označene z oznako Z, varujejo kot živalske vrste, za katere je določen varstveni režim za varstvo živali in populacij. Uredba določa, da je živali teh vrst prepovedano zavestno poškodovati, zastрупiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati. Navedene zavarovane vrste niso predmet ribolova, za zgornja dejanja si je potrebno pridobiti posebno dovoljenje Ministrstva za kmetijstvo in okolje. V Tržiškem ribiškem okolišu so to: donavski potočni piškur, navadni koščak, medtem ko je za sedem vrst varovan njihov habitat. Varstveni cilji, ki so opredeljeni po tej uredbi vključujejo med drugim ohranjanje raznolikosti habitata zavarovane vrste, zlasti pa ohranjanje tistih habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze zavarovane vrste (npr. mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje). Varstveni cilji vključujejo tudi ohranjanje celovitosti habitata oziroma povezovanja fragmentiranih delov habitata nazaj v celoto.

Na rdečem seznamu so 4 vrste uvrščene v kategorijo prizadete vrste (E), štiri pa je uvrščenih v kategorijo ranljivih vrst (V). Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam določa, da je prizadeta vrsta (E) kategorija ogroženosti, v katero se uvrstijo vrste, katerih obstanek na območju Republike Slovenije ni verjeten, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Številčnost teh vrst se

je zmanjšala na kritično stopnjo oziroma njihova številčnost zelo hitro upada v večjem delu areala. Ranljiva vrsta (V) je kategorija ogroženosti, v katero se uvrstijo vrste, za katere je verjetno, da bodo v bližnji prihodnosti prešle v kategorijo prizadete vrste, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej. Številčnost vrste se je v velikem delu areala zmanjšala oziroma se zmanjšuje. Vrste so zelo občutljive na kakršnekoli spremembe oziroma poseljujejo habitate, ki so na človekove vplive zelo občutljivi.

Ribolovne vrste imajo s Pravilnikom o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah predpisane najmanjše dolžine, pri katerih je dovoljen uplen in varstveno dobo (v času drsti), ko jih ni dovoljeno loviti. Izjema so tujerodne vrste, ki nimajo predpisane najmanjše dolžine uplena. Med evidentiranimi vrstami je 9 lovnih vrst rib.

Razširjenost nekaterih v uplenu najpogosteje zastopanih ribjih vrst, ki jih je v skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah dovoljeno loviti v gornjesavskem ribiškem območju, je prikazana v poglavju 5.5.

5.4 Dinamika ribjih populacij ribolovnih vrst

Z dinamiko ribje populacije je izraženo povečanje oziroma zmanjšanje velikosti posameznih ribjih populacij v časovni enoti. Odvisna je predvsem od stanja habitata ter življenjskih pogojev za ribe, plenilcev oziroma obsega plenjenja in velikosti uplena na ribolovno sezono.

Vode Tržiškega ribiškega okoliša so glede na ekološke značilnosti uvrščene v alpsko hidroekoregijo. Hidroekoregija je pokrajinsko območje celinskih voda, ki ga označujejo različni abiotski in biotski dejavniki in je odraz geoloških, geomorfoloških, hidrografskih, hidroloških in geografskih posebnosti območja, zaradi katerih se je izoblikovala določena vodna flora in favna.

Preglednica 4: Naseljenost (ločeno za salmonide in ciprinide) v vodotokih Tržiškega ribiškega okoliša [kg/ha].

Okoliš	Vodotok	Lokacija	Leto	salmonid i	ciprinid i	Skupaj
Tržiški ribiški okoliš	Košutnik	Jelendol	2011	2,395		2,395
Tržiški ribiški okoliš	Mošenik	Podljubelj	2011	3,475		3,475
Tržiški ribiški okoliš	Mošenik	Podljubelj - sektor 2	2006	5,536		5,536
Tržiški ribiški okoliš	Mošenik	Podljubelj - sektor 3	2006	0,022		0,022
Tržiški ribiški okoliš	Mošenik	Podljubelj - sektor1	2006	1,133		1,133
Tržiški ribiški okoliš	Stegovnik	Jelendol	2011	5,187		5,187
Tržiški ribiški okoliš	Tržiška Bistrica	Jelendol - sektor 1	2006	10,325		10,325
Tržiški ribiški okoliš	Tržiška Bistrica	Jelendol - sektor 2	2006	6,913		6,913
Tržiški ribiški okoliš	Tržiška Bistrica	Jelendol - sektor 3	2006	4,842		4,842
Tržiški ribiški okoliš	Tržiška Bistrica	Jelendol najbližji kraj	2011	2,020		2,020
Tržiški ribiški okoliš	Tržiška Bistrica	Podbrezje	2006	37,925		37,925
Tržiški ribiški okoliš	Tržiška Bistrica	Retnje	2007	7,379		7,379

Vzorčenje ribjih združb s strani ZZRS poteka z elektroribolovom. Manjše, prebrodljive vodotoke, z globino vode pod 0,7 m, vzorčimo z brodenjem po vodi. Globlje vodotoke vzorčimo iz čolna.

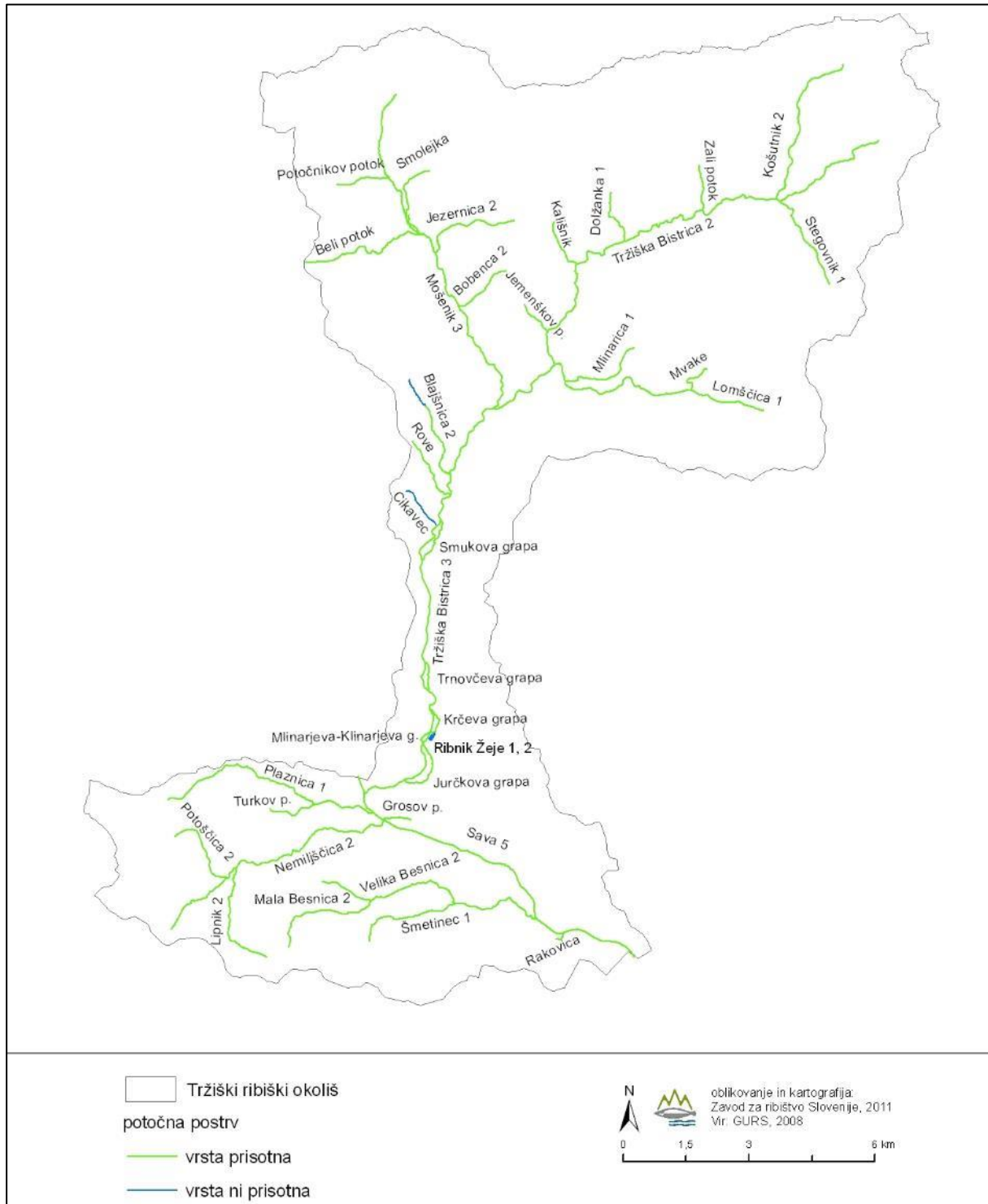
Glede na vrstni sestav rib so vodotoki Tržiškega ribiškega okoliša salmonidnega značaja. V njih živijo le salmonidne vrste rib.

Ocene naseljenosti rib v Tržiškem ribiškem okolišu, kjer so prisotne samo salmonidne vrste rib, so se gibale med 0,02 in 37,9 kg/ha. Najvišja ocena naseljenosti je bila ugotovljena v Tržiški Bistrici v kraju Podbrezje in sicer 37,9 kg/ha.

5.5 Podatki o razširjenosti posameznih vrst

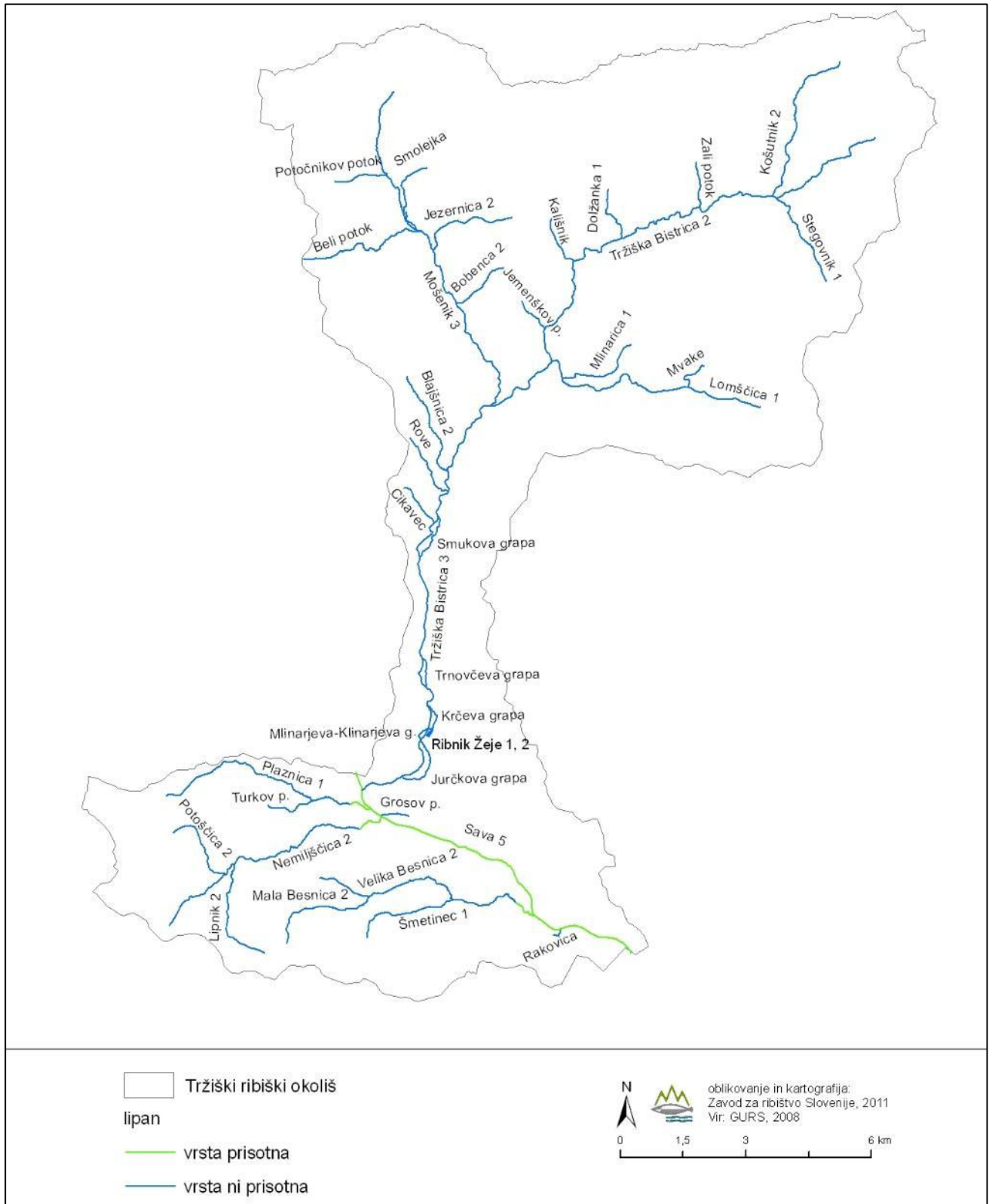
V tem poglavju je prikazana razširjenost nekaterih v uplenu najpogosteje zastopanih ribjih vrst, ki so prisotne v Tržiškem ribiškem okolišu in jih je v skladu z Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah dovoljeno loviti.

Razširjenost posameznih lovnih vrst rib je prikazana na podlagi podatkov o odlovih, poribljavanjih, uplenu in ihtioloških raziskavah. Podatki so prikazani na podlagi stanja na dan 31.12.2010, ko je bilo stanje revirjev različno od tistega, ki se uveljavlja z novim RGN 2017 - 2022. Zemljevidi razširjenosti posameznih vrst rib so tako izrisani glede na prostorske enote na dan 31.12.2010. Vir podatkov je ribiški kataster, kjer so v skladu s Pravilnikom o načrtovanju in poročanju v ribištvu podatki za posamezno vrsto, podani na najmanjšo prostorsko enoto – ribiški revir. Razširjenost posameznih vrst rib je zato okvirna in je v posameznih primerih zato potrebna pravilna interpretacija podatkov oziroma dodaten komentar k sliki, posebno v primerih, ko so pritoki opredeljeni kot enoten revir od izvira do izliva, dejansko pa je funkcionalni del revirja krajši. Določene vrste so tako prisotne samo v spodnjem delu revirja ali v izlivnem odseku, na sliki pa je njihova razširjenost prikazana od izvira do izliva.

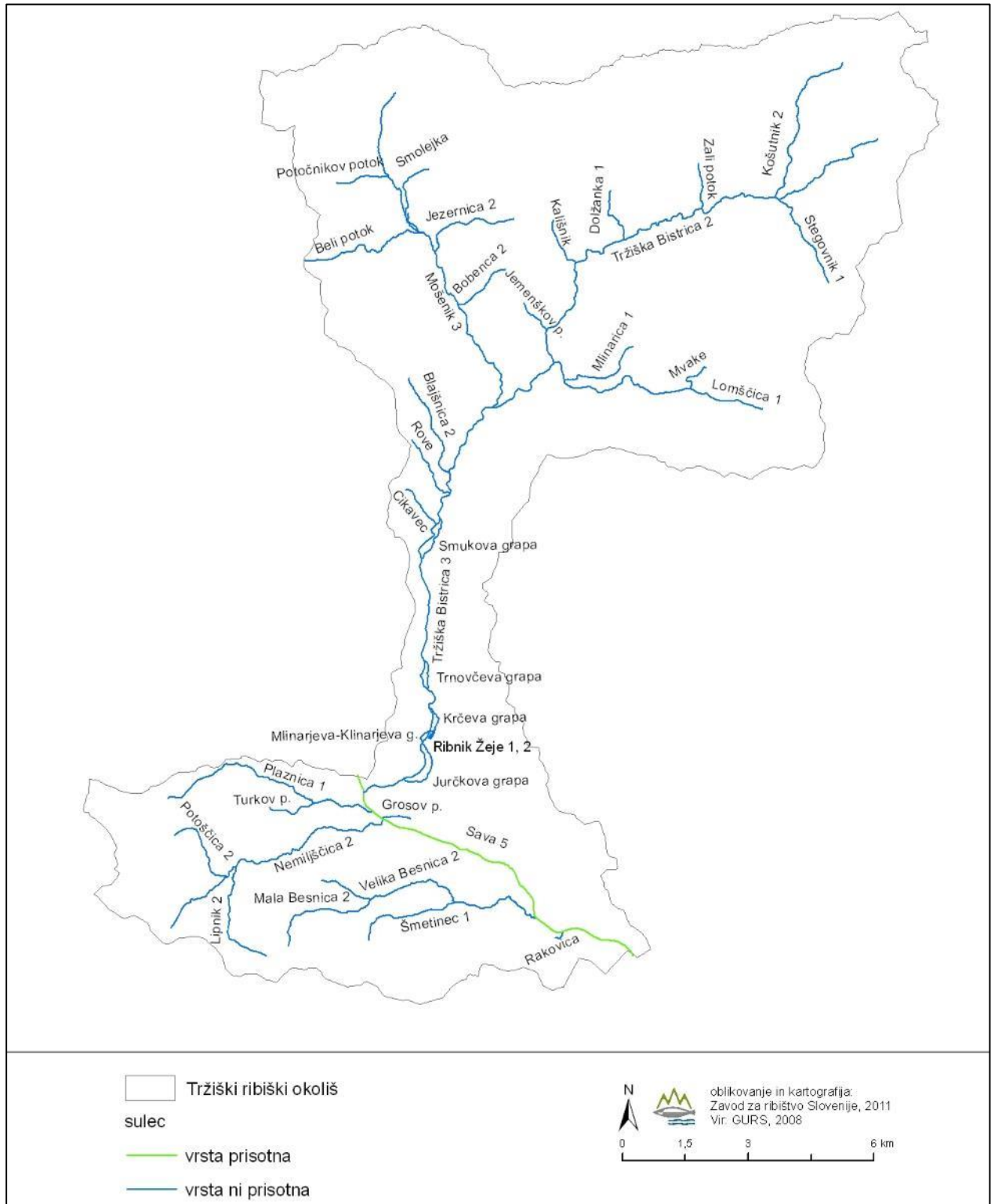
Slika 13: Razširjenost potočne postrvi v Tržiškem ribiškem okolišu

Potočna postrv je razširjena po vseh vodotokih Tržiškega ribiškega okoliša, razen v potoku Cikavec.

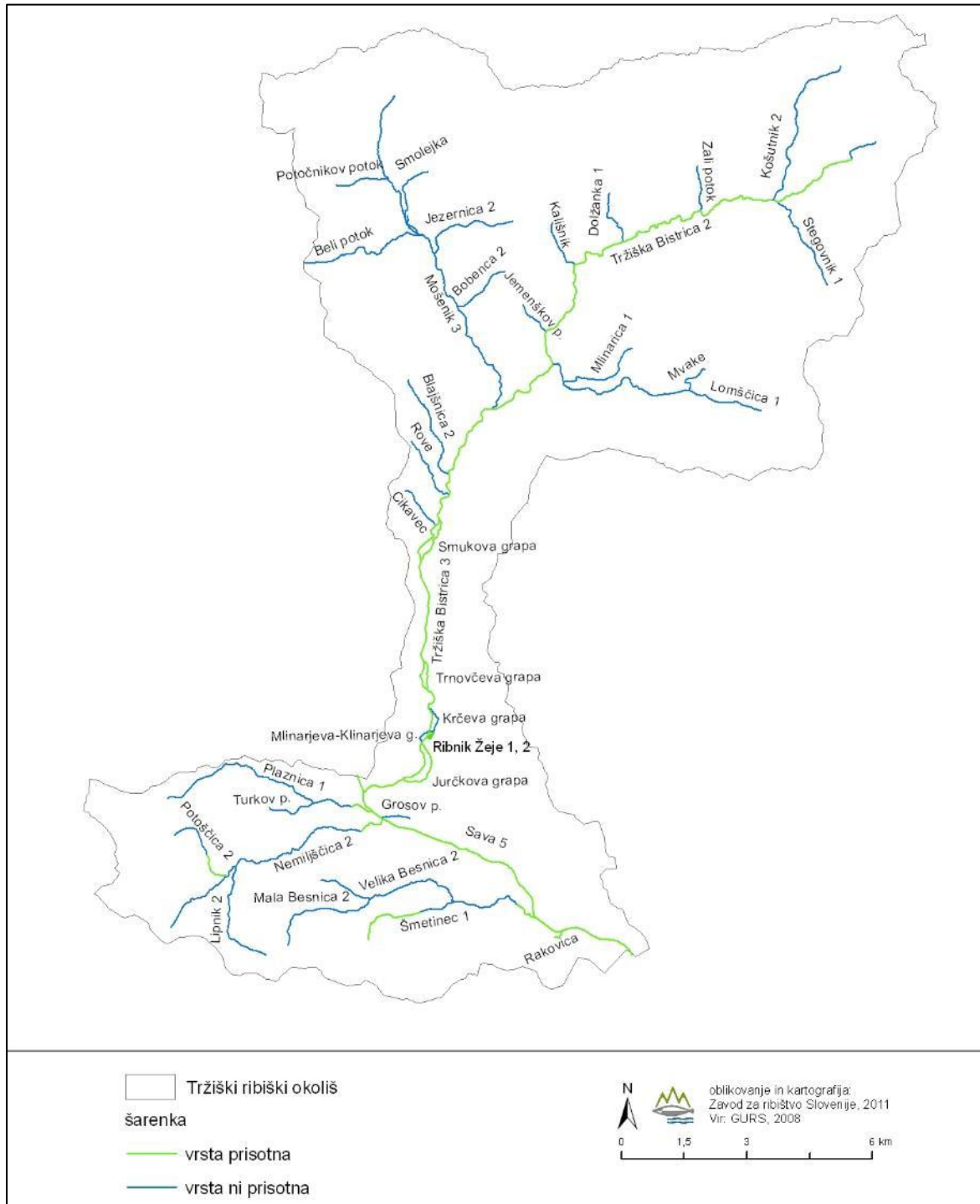
Slika 14: Razširjenost lipana v Tržiškem ribiškem okolišu

Prisotnost lipana je omejena na glavni vodotok Savo ter izlivni del Tržiške Bistrice.

Slika 15: Razširjenost sulca v Tržiškem ribiškem okolišu

Razširjenost sulca v Tržiškem ribiškem okolišu je vezana predvsem na glavno strugo Save.

Slika 16: Razširjenost šarenke v Tržiškem ribiškem okolišu

Šarenka je prisotna v glavni strugi Save, Tržiške Bistrice in v nekaj manjših potokih, pritokih Save.

6 Vplivi na ribiški okoliš

6.1 O posegih, ki vplivajo na vode v ribiškem okolišu

Vodotoki v Tržiškem ribiškem okolišu so eni najbolj pregrajenih. To velja tako za rezervate, kot tudi za gojitvene potoke in ribolovne revirje. Vodni režim osrednjih vodotokov, Tržiške Bistrice in Mošenika, je zaradi obratovanja številnih MHE vzdolž struge spremenjen. Značilne so pregrade in odvzemi vode v obliki mlinščic, ki neugodno vplivajo na življenjske pogoje in prehodnost za ribe. Izgradnja MHE izrazito negativno vpliva zlasti na gojitvene potoke ne le v smislu onemogočene migracije vodnih organizmov, ampak tudi zato, ker ne zagotavlja zadostno pretočnost potokov zlasti v poletnem času in povzroča njihovo presušitev. Pregrade povzročajo fragmentacijo habitatov, ki razdelijo ribje populacije (RD Tržič, 2019, ustni vir).

6.2 Onesnaženja

Odkar je v Tržiču propadla večina velikih tovarn (BPT, Peko, Zlit..) je tudi onesnaženje Tržiške Bistrice manjše (RD Tržič, 2019, ustni vir).

6.3 Ribojede ptice

Podobno kot v drugih ribiških okoliših Gornjesavskega ribiškega območja so tudi v Tržiškem ribiškem okolišu od ribojedih ptic pozimi redno prisotni kormorani, siva čaplja pa vse leto. Kormorani plenijo predvsem v Savi in Tržiški Bistrici, siva čaplja pa se najpogosteje zadržuje na pritokih, vendar je dokaj pogosto prisotna tudi v Savi in Tržiški Bistrici (RD Tržič, 2019, ustni vir).

6.4 Drugi vplivi

V zadnjih letih vse večjo škodo povzročajo poplave oziroma narastle vode, saj je tako na Tržiški Bistrici kot na pritokih vedno manj vodnih objektov, ki bi ne le upočasnili tok in zagotavljali poplavno varnost, ampak tudi nudili zavetje ribam, zlasti pomembni so tu jezovi, jazbice, meandri itd. Marsikje ob vodi tudi ni več dreves in ostalega rastja, ki bi vsaj ob bregu umirilo tok vode in nudilo zavetje ribam kot nekdej. Še večji problem kot na Tržiški Bistrici je na pritokih, ki so vsi po vrsti praktično prešli v hudourniški značaj. Močan vpliv narastlih voda oziroma njihov sedanji hudourniški značaj se močno odraža tudi na drsti rib, saj v zadnjih letih skorajda ni minilo drstno obdobje potočne postrvi brez večjih voda in nanosov gramoza, kar je pomenilo uničenje drsti. Redno se pojavljajo nekontrolirani in nestrokovni odvzemi gramoza tudi brez obveščanja ribiške družine, posamezni izvajalci ne upoštevajo pogoja betoniranja »v suho« in tako v vodo spuščajo cementno mleko, ki je za ribe strupeno (RD Tržič, 2019, ustni vir).

Prisotne pomembne obremenitve na vodnem telesu SI114VT3 VT Tržiška Bistrica povirje – sotočje z Lomščico točkovnega izvora so: komunalna odpadna voda (emisije organskih onesnaževal, emisije hranil). (Podatki o vodnih telesih površinskih voda, 2018).

Prisotne pomembne obremenitve na vodnem telesu SI114VT9 VT Tržiška Bistrica sotočje z Lomščico – Podbrezje točkovnega izvora so: komunalna odpadna voda (emisije organskih onesnaževal, emisije hranil). Pomembne hidromorfološke obremenitve so: regulacije in ureditve. (Podatki o vodnih telesih površinskih voda, 2018).

Prisotne pomembne obremenitve na vodnem telesu SI1VT137 VT Sava HE Moste - Podbrezje točkovnega izvora so: industrijska odpadna voda (emisije posebnih onesnaževal, emisije organskih onesnaževal). Pomembne hidromorfološke obremenitve so: uravnavanje pretoka. (Podatki o vodnih telesih površinskih voda, 2018).

Prisotne pomembne obremenitve na vodnem telesu SI1VT150 VT Sava Podbrezje - Kranj točkovnega izvora so: komunalna odpadna voda (emisije organskih onesnaževal). (Podatki o vodnih telesih površinskih voda, 2018).

7 Podatki o izvajalcu ribiškega okoliša (Obrazec IZV)

7.1 Ime in naslov oziroma naziv in sedež

Ribiška družina Tržič, Ročevnica 61, 4290 Tržič.

7.2 Identifikacijska številka

Matična številka: 5091420, davčna številka: 32756054.

7.3 Podatki o registraciji

Upravna enota Tržič, zaporedna številka vpisa 29; datum vpisa pri registrskem organu: 28.12.1977.

7.4 Kopija odločbe o podelitvi koncesije

Koncesijska Odločba o izbiri koncesionarja številka 34200-6/2008/24 z dne 14.10.2008, s katero je bila za koncesionarja v Tržiškem ribiškem okolišu izbrana RD Tržič, je dodana kot Priloga V.

7.5 Kopija koncesijske pogodbe

Koncesijska pogodba št. 3420-170/2008/1, s katero je bila za koncesionarja za izvajanje ribiškega upravljanja v Tržiškem ribiškem okolišu izbrana RD Tržič, je dodana kot Priloga IV.

7.6 Ime in priimek, telefon, elektronska pošta odgovorne osebe in strokovnih delavcev v ribištvu

V spodnji preglednici so prikazani odgovorna oseba in strokovni delavci koncesionarja za izvajanje ribiškega upravljanja v Tržiškem ribiškem okolišu, Ribiške družine Tržič.

Preglednica 5: Odgovorna oseba in strokovni delavci

Odgovorna oseba/ strokovni delavci	Ime	Priimek	Telefon	Mobitel	e-naslov
Predsednik	Gorazd	Pikec		030643 313	gorazd.pikec@gmail.com
Blagajnik					
Gospodar	Janez	Čadež	045964136	041 636 646	cadez.janez@gmail.com
Tajnik	Branko	Panič		040 507 769	brane25panic@gmail.com

7.7 Članstvo

V spodnji preglednici je prikazana sestava in število članov Ribiške družine Tržič na dan 31.12.2018.

Preglednica 6: Število in sestava članov

Vrsta člana	Moški	Ženske
polnoletni ribiči	190	2
mladi ribiči	5	1
častni člani	2	0
pripravniki	5	0
skupaj	202	3

7.8 Oprema za izvajanje ribiškega upravljanja

V spodnji preglednici je prikazana vrsta in število opreme za izvajanje ribiškega upravljanja, s katero razpolaga Ribiška družina Tržič.

Preglednica 7: Število in vrsta opreme za izvajanje ribiškega upravljanja

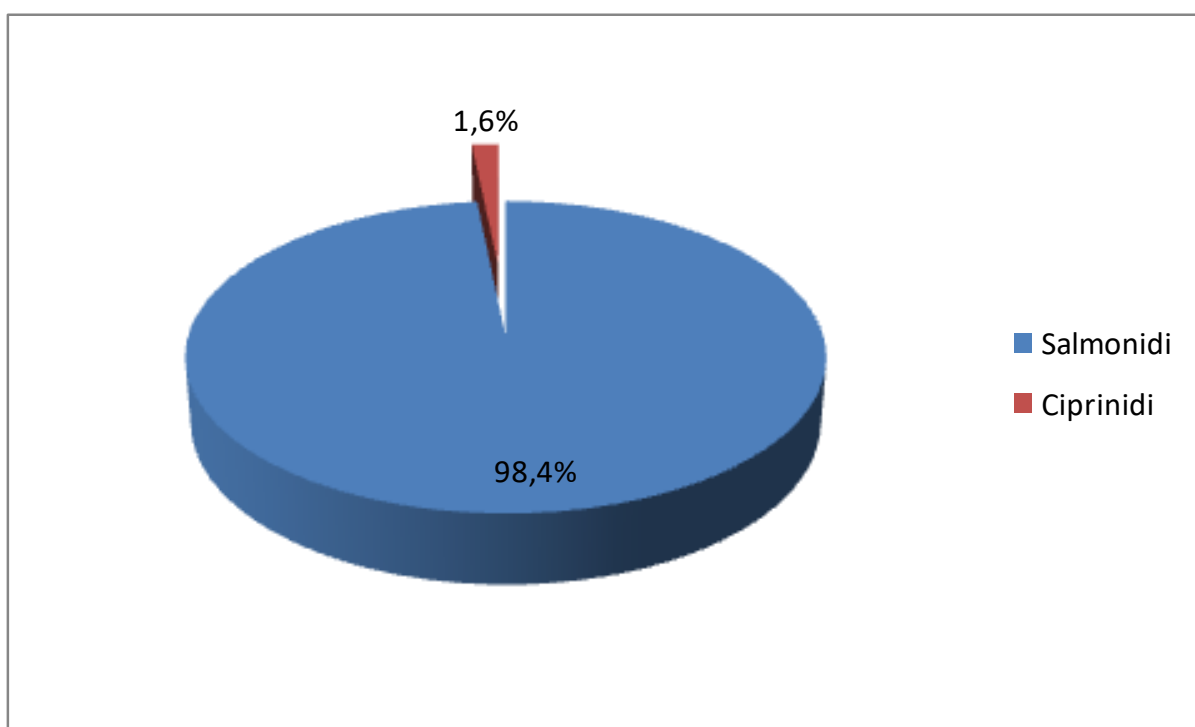
Vrsta opreme	Število	Leto proizvodnje	Opomba
čoln za prevoz rib in opreme	0		-
tovornjak za transport rib	1	2018	Mitsubishi L200
nahrbtni elektroagregat	3	1994, 2002, 2017	
cisterna za transport rib	2	-	350 l/100 l

8 Analiza izvajanja ribiškega upravljanja v preteklem obdobju načrtovanja

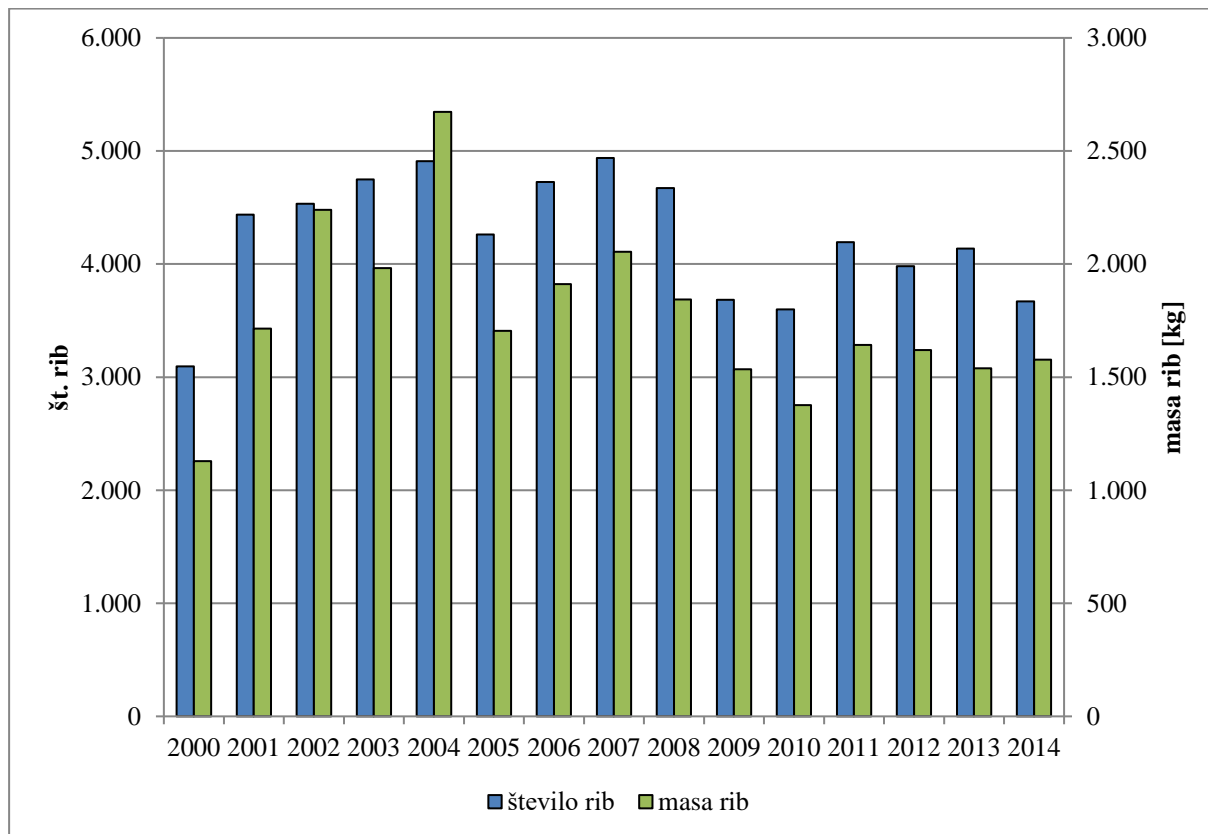
Analiza izvajanja ribiškega upravljanja je izdelana na podlagi podatkov ribiškega katastra, ki ga vodi Zavod za ribištvo Slovenije. Podatki o uplenu, ribolovnih dnevih, poribljavanjih, kot tudi drugi podatki o izvajanju ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših, se v ribiškem katastru vodijo na podlagi letnih poročil, ki jih izdelajo ribiške družine. Ribiški kataster je dinamična podatkovna zbirka, kjer se podatki lahko dnevno spreminjajo. Za analizo ribiškega upravljanja v posameznih ribiških okoliših v preteklem petnajst-letnem obdobju oziroma analizo uplena posameznih vrst rib v obdobju 1986-2014, so bili uporabljeni podatki na dan 31.12.2015.

8.1 Količina in struktura uplena ribolovnih vrst v preteklem obdobju načrtovanja

V Tržiškem ribiškem okolišu so bile v obdobju 2000-2014 v ribolovnih revirjih Tržiška Bistrica 3 in Sava 5 uplenjene samo ribe iz skupine salmonidov.

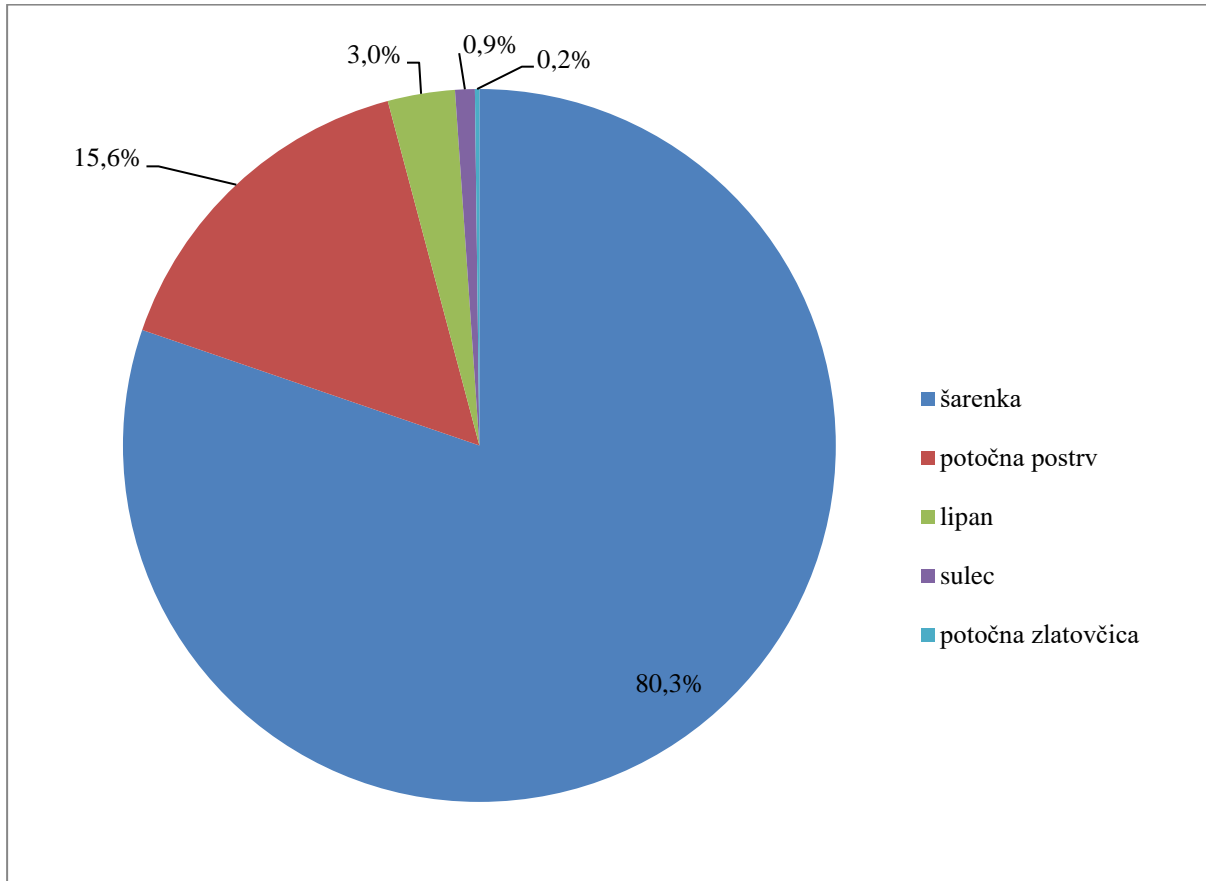

Slika 17: Delež (%) števila uplenjenih salmonidnih in ciprinidnih vrst rib v obdobju 2000-2014

Slika 18: Letni uplen (število in masa) salmonidnih vrst rib v skupnem uplenu v obdobju 2000-2014

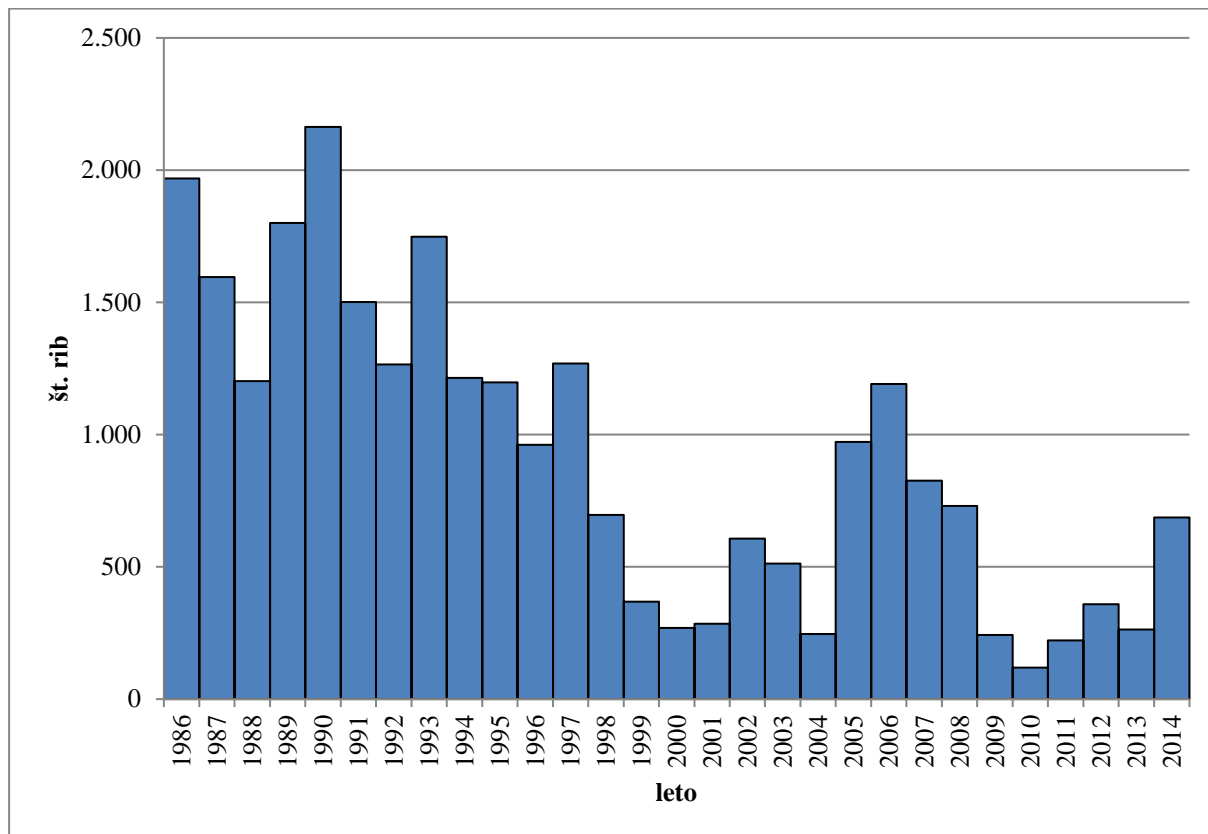
V obdobju 2000-2014 so ribiči uplenili 63.582 rib iz skupine salmonidnih vrst, katerih masa je bila skupno 26,5 t. Povprečni letni uplen je bil 4.239 rib v skupni masi 1.8 t. Uplen je bil največji (Slika 18) leta 2004, ko so ribiči uplenili 4.911 rib z maso 2,7 t in najmanjši v letu 2000, 3.096 rib z maso 1.1 t.

Slika 19: Deleži posameznih vrst v povprečnem letnem uplenu (kg) salmonidov v obdobju 2000-2014

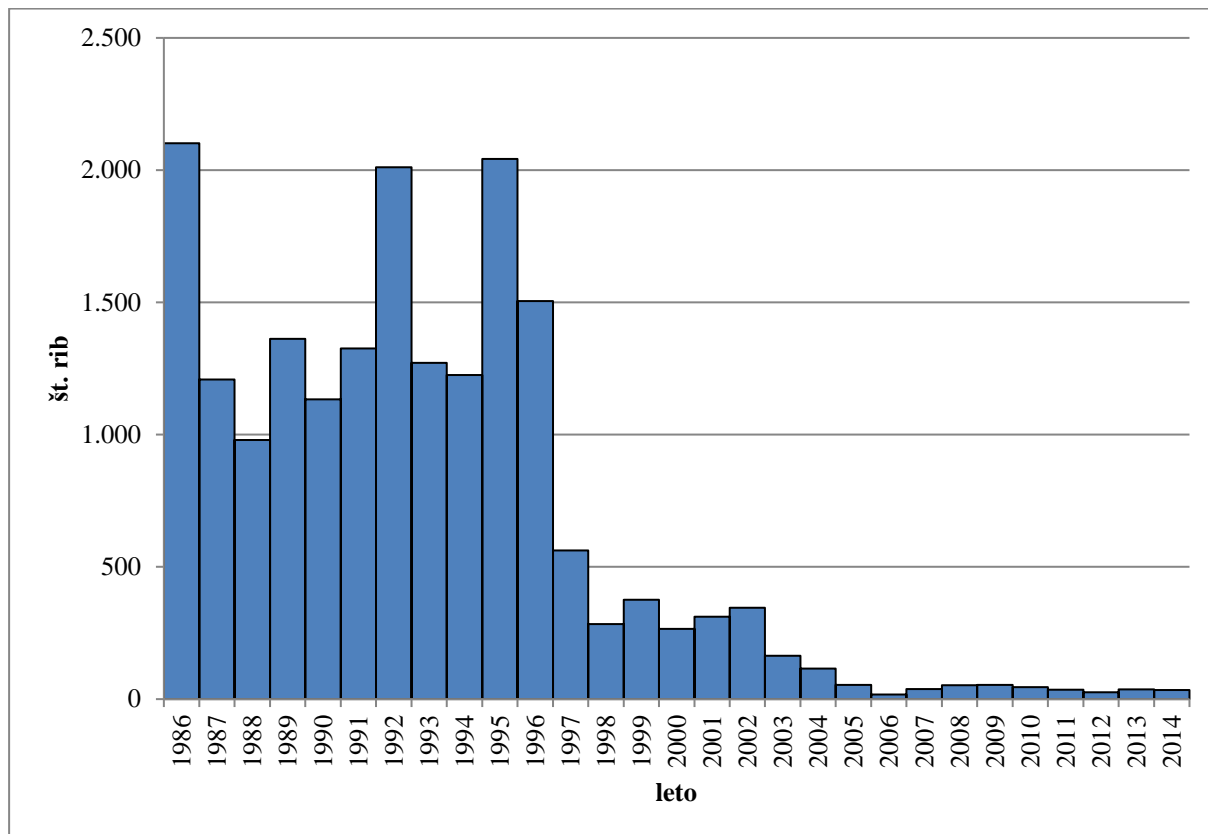
Med salmonidnimi vrstami rib (Slika 19) je največji delež šarenke (80,3 %), sledijo potočna postrv (15,6 %), lipan (3,0 %), sulec (0,9 %) in potočna zlatovčica (0,2 %).

V nadaljevanju je prikazan uplen posameznih salmonidnih in ciprinidnih vrst rib v obdobju 1986-2014.

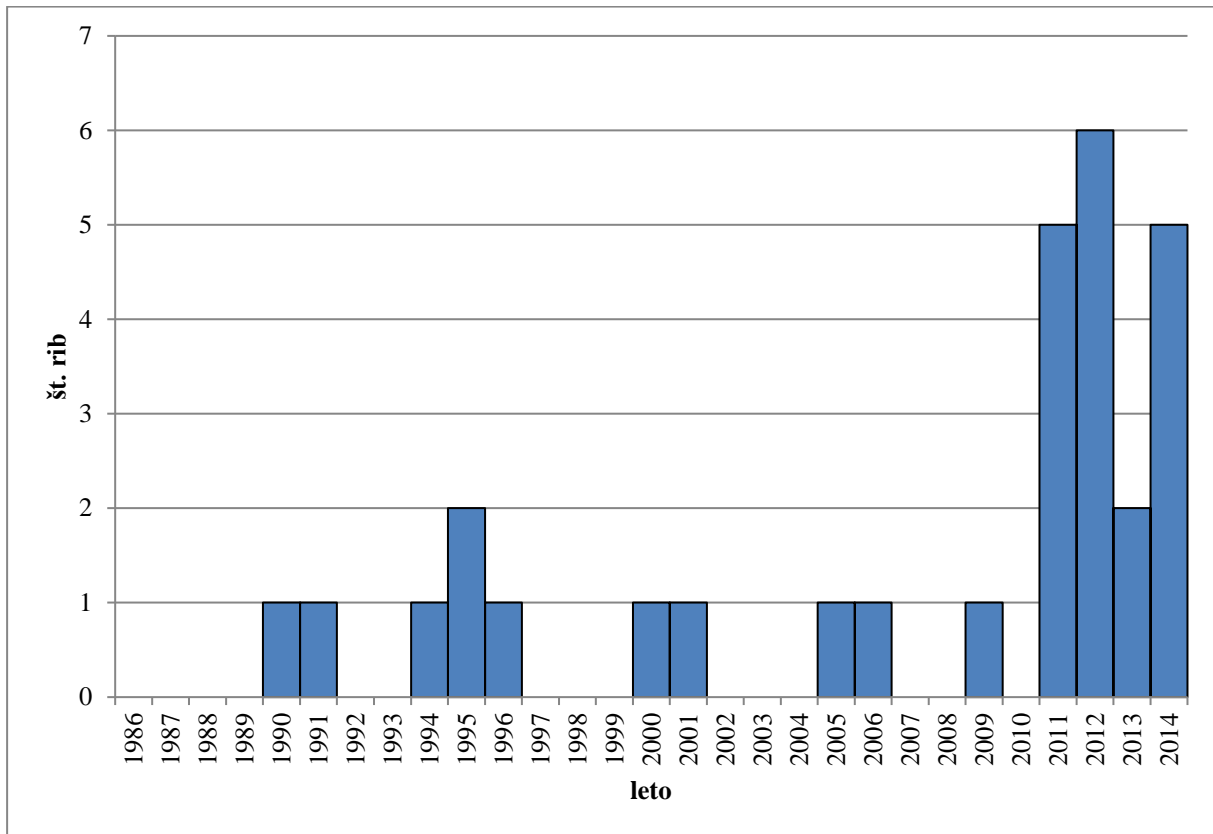
Slika 20: Uplen (število rib) potočne postrvi v obdobju 1986-2014

Na zgornji sliki (Slika 20) je prikazan uplen potočne postrvi v obdobju 1986-2014 v Tržiškem ribiškem okolišu. Izražena je tendenca upadanja uplena potočne postrvi. V začetnem obdobju, v letih 1986-1997 je povprečni letni uplen znašal 1.490 rib letno po letu 1997 do 2014 pa je bil za dve tretjini manjši in je znašal 506 rib letno. Razlog za zmanjšanje uplena je v spremembi ribolovnega režima za potočno postrv v RD Tržič za ribolovni revir Sava 5, kjer je dovoljen uplen le 1 ribe.

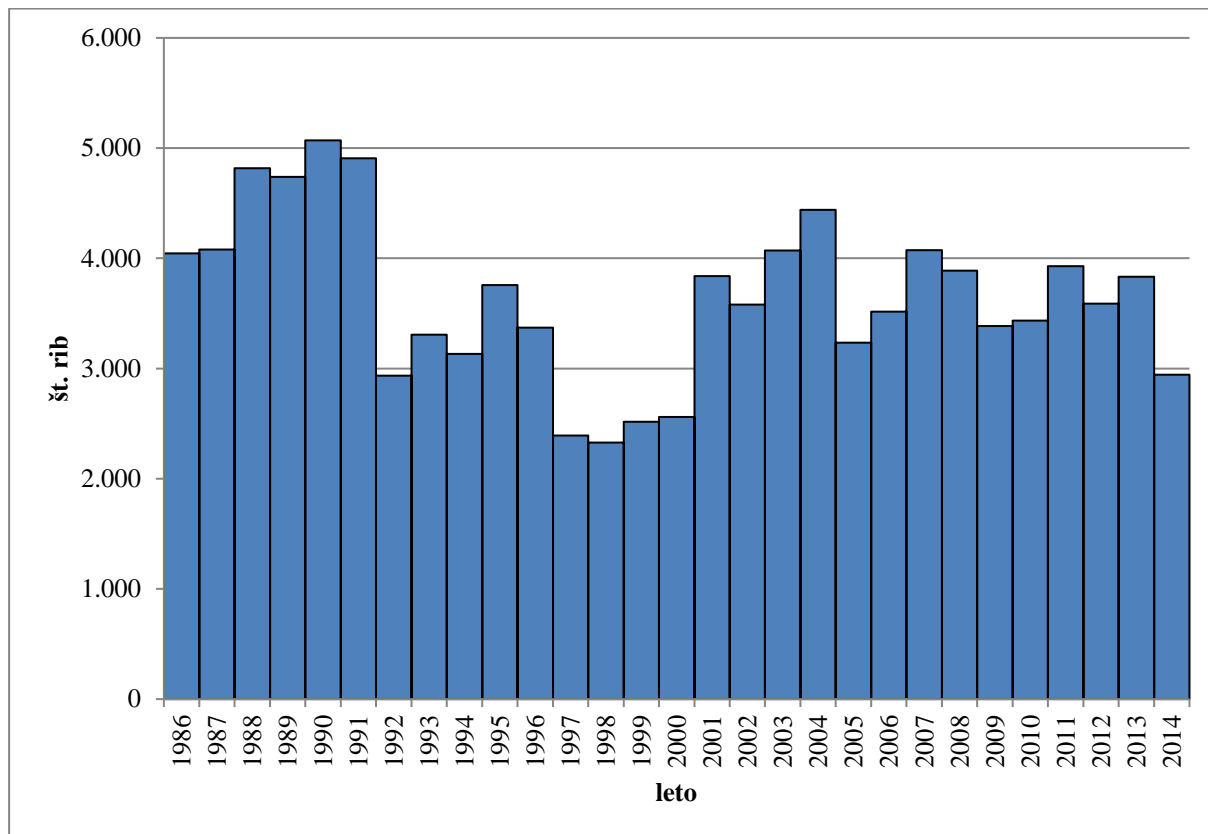
Slika 21: Uplen (število rib) lipana v obdobju 1986-2014

Na zgornji sliki (Slika 21) je prikazan uplen lipana v obdobju 1986-2014 v Tržiškem ribiškem okolišu. Izražena je tendenca drastičnega upadanja uplena, zlasti po letu 1996. V začetnem obdobju, med leti 1986-1996 je povprečen letni uplen znašal okoli 1.470 uplenjenih rib. Po letu 1996 se je uplen drastično zmanjšal in do leta 2014 padel pod 50 uplenjenih lipanov letno. Verjetno k izgledu slike o uplenu prispeva restriktiven ribolovni režim, ki je dovoljeval uplen 1 lipana.

Slika 22: Uplen (število rib) sulca v obdobju 1986-2014

Na zgornji sliki je prikazan uplen sulca v obdobju 1986-2014 v Tržiškem ribiškem okolišu.

Slika 23: Uplen (število rib) šarenke v obdobju 1986-2014

Na zgornji sliki (Slika 23) je prikazan uplen šarenke v obdobju 1986-2014 v Tržiškem ribiškem okolišu. Njen uplen, ki pomeni več kot tri četrtine uplenjenih rib iz skupine salmonidnih vrst rib, je pogojen predvsem z dopolnilnimi poribljavanji »pod trnek« v času ribolovne sezone. Povprečni letni uplen celotnega obdobja znaša 3.645 šarenk letno.

8.2 Odlovi in smukanja plemenk prostoživečih domorodnih vrst rib

V preglednici (Preglednica 8) so predstavljeni odlovi in smukanja prostoživečih domorodnih vrst v Tržiškem ribiškem okolišu v obdobju od 2000-2014. V Tržiškem ribiškem okolišu so ribiči za namene vzreje in prodaje iker odlavljali in smukali potočne postrvi v revirjih: Tržiška Bistrica 3, Jurčkova grapa, Trnovčeva grapa, Smukova grapa, Mošenik 3 (s), Velika Besnica 3, Nemiljščica 3, Velika Besnica 1, Mošenik 5 (s), Mošenik 2 (s), Krčeva grapa in Velika Besnica 2.

Preglednica 8: Odlovi in smukanja plemenk prostoživečih domorodnih vrst rib 2000-2014

Revir	Vrsta	Št. odlovljenih (Ž)	Št. odlovljenih (M)	Št. osmukanih iker	Namen smukanja	Opomba (mesto gojitve)	Leto
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	170	100	-	prodaja iker	-	2000
Jurčkova grapa	potočna postrv	38	20	-	prodaja iker	-	2000
Trnovčeva grapa	potočna postrv	21	10	-	prodaja iker	-	2000
Smukova grapa	potočna postrv	50	20	-	prodaja iker	-	2000
Mošenik 3 (s)	potočna postrv	85	40	-	prodaja iker	-	2000
Velika Besnica 3	potočna postrv	32	15	-	prodaja iker	-	2000
Nemiljščica 3	potočna postrv	25	20	-	prodaja iker	-	2000
Velika Besnica 1	potočna postrv	32	15	-	prodaja iker	-	2001
Nemiljščica 3	potočna postrv	25	20	-	prodaja iker	-	2001
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	170	100	-	prodaja iker	-	2001
Jurčkova grapa	potočna postrv	20	38	-	prodaja iker	-	2001
Trnovčeva grapa	potočna postrv	10	21	-	prodaja iker	-	2001
Mošenik 5 (s)	potočna postrv	20	45	-	prodaja iker	-	2001
Mošenik 2 (s)	potočna postrv	20	40	-	prodaja iker	-	2001
Jurčkova grapa	potočna postrv	60	0	-	prodaja iker	-	2006
Krčeva grapa	potočna postrv	20	0	-	prodaja iker	-	2006
Trnovčeva grapa	potočna postrv	30	0	-	prodaja iker	-	2006
Mošenik 5 (s)	potočna postrv	50	0	-	prodaja iker	-	2006
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	-	prodaja iker	ribogojnica Besnica	2009
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	-	za sonaravno gojitev	gojitveni potoki Tržiškega ribiškega okoliša	2009

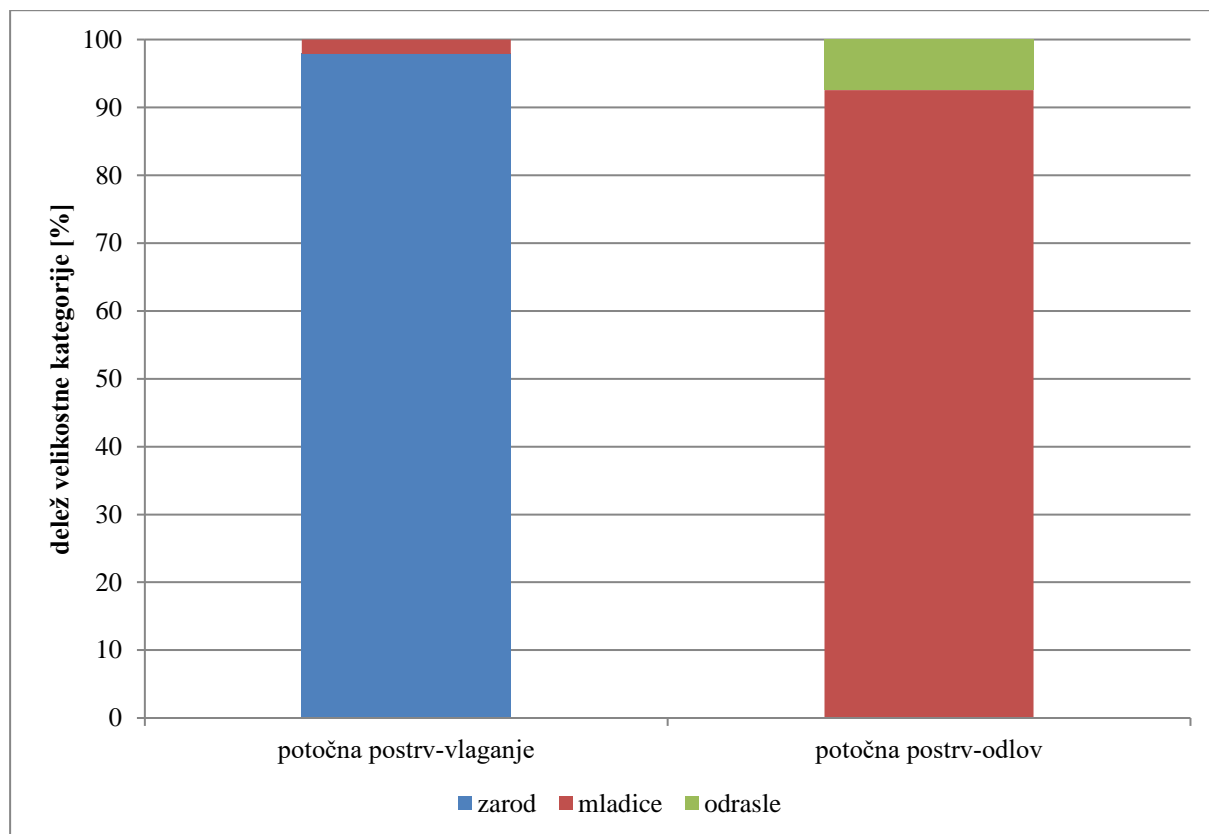
Revir	Vrsta	Št. odlovljenih (Ž)	Št. odlovljenih (M)	Št. osmukanih iker	Namen smukanja	Opomba (mesto gojitve)	Leto
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	-	nadaljnja gojitev za prodajo	ribogojnica Besnica	2009
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	-	nadaljnja gojitev za poribljavanja v lastnem ROK	ribogojnica Besnica	2009
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	905000	prodaja iker	plemenska jata se nahaja v ribogojnici celo leto	2010
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	905000	za sonaravno gojitev	plemenska jata se nahaja v ribogojnici celo leto	2010
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	90500	nadaljnja gojitev za prodajo	plemenska jata se nahaja v ribogojnici celo leto	2010
Velika Besnica 2	potočna postrv	253	120	905000	nadaljnja gojitev za poribljavanja v lastnem ROK	plemenska jata se nahaja v ribogojnici celo leto	2010
Velika Besnica 2	potočna postrv	210	70	635000	nadaljnja gojitev za poribljavanja v lastnem ROK	ribogojnica Besnica	2010
Velika Besnica 2	potočna postrv	-	-	635000	nadaljnja gojitev za poribljavanja v lastnem ROK	-	2011
Velika Besnica 2	potočna postrv	180	90	750000	nadaljnja gojitev za poribljavanja v lastnem ROK	-	2013

8.3 Sonaravna gojitev

Sonaravna gojitev se začne z odvzemom spolnih celic s smukanjem spolno zrelih rib v naravi ali v ribogojnici. Odvzem spolnih celic v naravi je načrtovan in omejen v obsegu, ki je primeren in v skladu z načelom trajnostne rabe in potrebami izvajanja ribiškega upravljanja v posameznem ribiškem okolišu. V ribogojnici je dovoljen odvzem spolnih celic od plemenk, ki so vzrejene iz iker pridobljenih od domorodnih rib iz narave. Oplojene ikre se nato valijo v ribogojnicah, kjer je v nadzorovanih pogojih preživetje mnogo večje kot v naravi. Ikre z očmi oziroma zarod se nato vrne v naravno okolje, večinoma v gojitvene potoke. Sledi faza priraščanja v naravnem okolju, ki praviloma traja dve leti, lahko tudi več ali manj, odvisno od produktivnosti in hitrosti rasti v posameznem revirju. Običajno je cikel

sonaravne gojitve dvoletni, v nekaterih delih z bolj zaostrenimi pogoji, kjer je priraščanje mladice počasnejše, lahko tudi tri ali večletni. Ob koncu ciklusa se mladice z elektroribolovom izlovijo in v okviru vzdrževalnih poribljavanj preselijo v ribolovne revirje.

Sonaravna gojitev se lahko izvaja na dva načina: z vložitvijo zaroda na začetku ciklusa sonaravne gojitve (klasičen način) in odlovom mladice na koncu ciklusa. Drugi način, tako imenovani novi način se izvaja brez vlaganja zaroda, vsake tri leta (lahko daljši cikel) se odlovijo odrasle ribe na način, da v potoku ostane dovolj veliko število drstnic. Vse druge ribe ciljne vrste in vse druge ribe spremljevalnih vrst se po elektroodlovu žive vrnejo v gojitveni revir oziroma ostanejo v vodi. Sonaravna gojitev se izvaja v skladu z ekosistemskimi značilnostmi območja in potrebami posameznega ribiškega okoliša.

Slika 24: Poribljavanja in odlovi salmonidnih vrst rib v gojitvenih revirjih glede na delež velikostne kategorije v obdobju 2000-2014

V obdobju 2000-2014 je bilo v gojitvene revirje Tržiškega ribiškega okoliša vloženo 3.235.935 komadov zaroda in 70.090 mladice potočne postrvi. Sonaravna gojitev je potekala v naslednjih gojitvenih potokih: Blajšnica 2, Bobenca 2, Črni potok, Dolžanka 2, Jezernica 2, Košutnik 2, Lipnik 2, Lomščica 2, Mala Besnica 2, Mlinarica 2, Mošenik 2+3+4, Nemiljščica 2, Plaznica 2, Potoščica 2, Smolejka, Smukova grapa, Stegovnik 2, Šmetinec 2, Tržiška Bistrica 2, Turkov potok 2, Velika Besnica 2 in Zali potok.

V obdobju 2000-2014 je bilo v vseh gojitvenih revirjih Tržiškega ribiškega okoliša odlovljenih 240.196 potočnih postrvi, od tega 222.248 mladice in 17.948 odraslih rib.

Vlaganja rib so v ribiškem katastru evidentirana v različnih velikostnih kategorijah rib: do 5 cm, od 5-9 cm, 9-12 cm, 12-15 cm, 15-20 cm, 20-30 in 30-50 cm, v posameznih obrazcih pa so velikostne kategorije še bolj razdeljene. Zaradi boljše preglednosti so različne velikostne kategorije pri prikazovanju poribljavanj združene v tri osnovne in sicer:

1. zarod (do 5 cm)
2. mladice (od 5-20 cm)
3. odrasle ribe (nad 20 cm).

Izjema so sulec, ščuka, smuč, som in bolen, za katere se kot odraslo ribo smatra dolžina več kot 50 cm.

Glede na število vloženega zaroda in mladice je bil uspeh sonaravne gojitve v spodaj navedenih potokih v obdobju 2000-2014 7,4 %. Doseženi uspeh vzreje lahko označimo za srednje dober rezultat. Po dosedanjih izkušnjah in analizah sonaravne gojitve se šteje, da je uspeh sonaravne vzreje dober, kadar je izplen večji od 10% in srednje dober kadar je med 5% in 10%.

Preglednica 9: Uspeh sonaravne gojitve v posameznih revirjih Tržiškega ribiškega okoliša

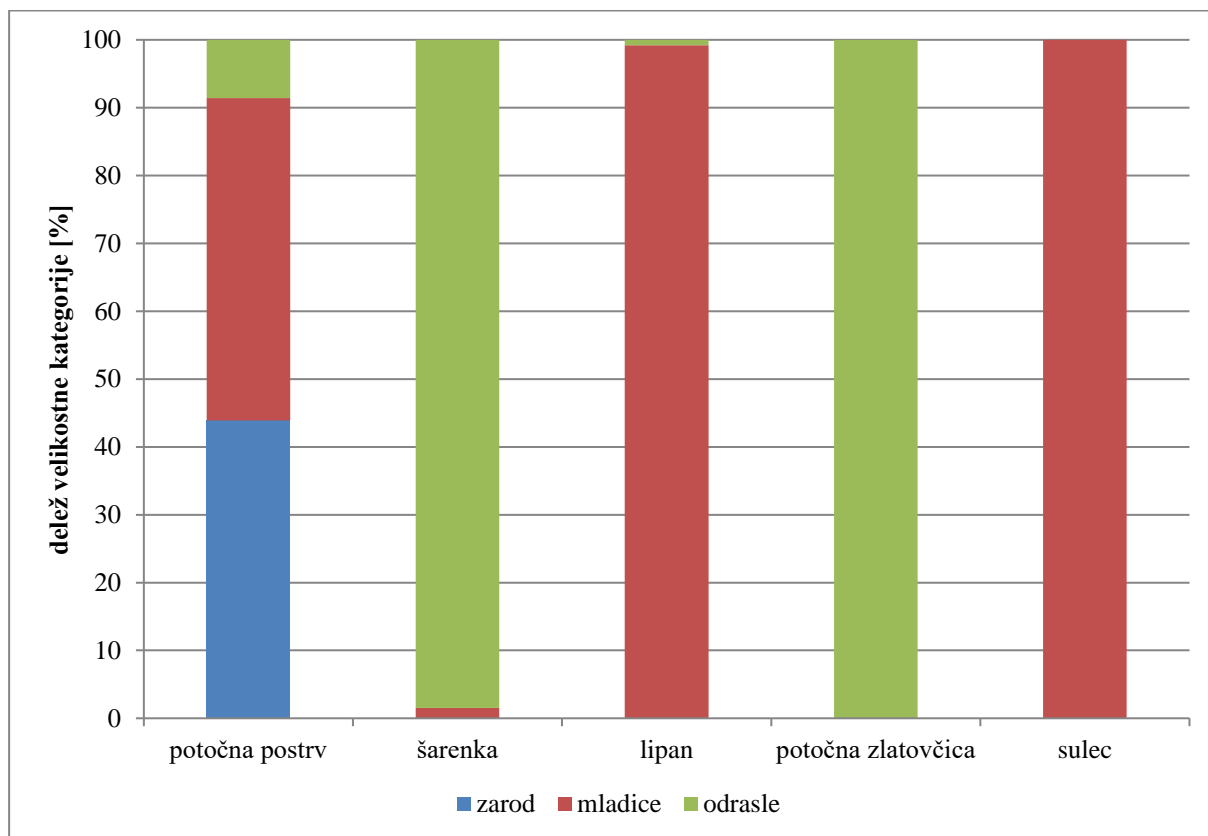
Revir	Vloženo		Odlov		Uspeh %
	zarod	mladice	mladice	odrasle	
Blajšnica 2	137.000	0	4.980	198	3,8
Bobenca 2	38.400	0	1.499	6	3,9
Črni potok	131.500	0	8.736	26	6,7
Dolžanka 2	22.000	0	1.830	2	8,3
Jezernica 2	85.500	0	5.037	58	6,0
Košutnik 2	121.300	0	7.097	7	5,9
Lipnik 2	63.000	0	4.840	0	7,7
Lomščica 2	203.500	4.000	18.671	359	9,2
Mala Besnica 2	285.000	0	20.835	109	7,3
Mlinarica 2	45.500	0	3.417	1	7,5
Mošenik 2+3+4	230.000	0	26.099	41	11,4
Nemiljščica 2	452.000	0	20.961	240	4,7
Plaznica 2	193.700	0	6.972	9	3,6
Potoščica 2	25.000	0	1.617	0	6,5
Smolejka	5.500	0	828	6	15,2
Smukova grapa	94.000	47.400	21.491	16.752	27,0
Stegovnik 2	54.500	0	2.550	9	4,7
Šmetinec 2	48.000	0	2.705	0	5,6
Tržiška Bistrica 2	438.500	6.090	29.429	56	6,6
Turkov potok 2	17.500	0	350	0	2,0
Velika Besnica 2	163.035	0	8.675	2	5,3
Zali potok	16.000	0	573	0	3,6

V preteklosti so ribiške družine vlagale večje količine mladice, kot je nosilna kapaciteta posameznega gojitenega potoka, zato je bila posledično ponekod tudi uspešnost manjša. Marsikateri potok je v

preteklosti tudi bil poškodovan/zasut, kot posledica vodnih ujm, kar je imelo za posledico manjšo uspešnost vzreje.

8.4 Poribljavanja ribolovnih revirjev

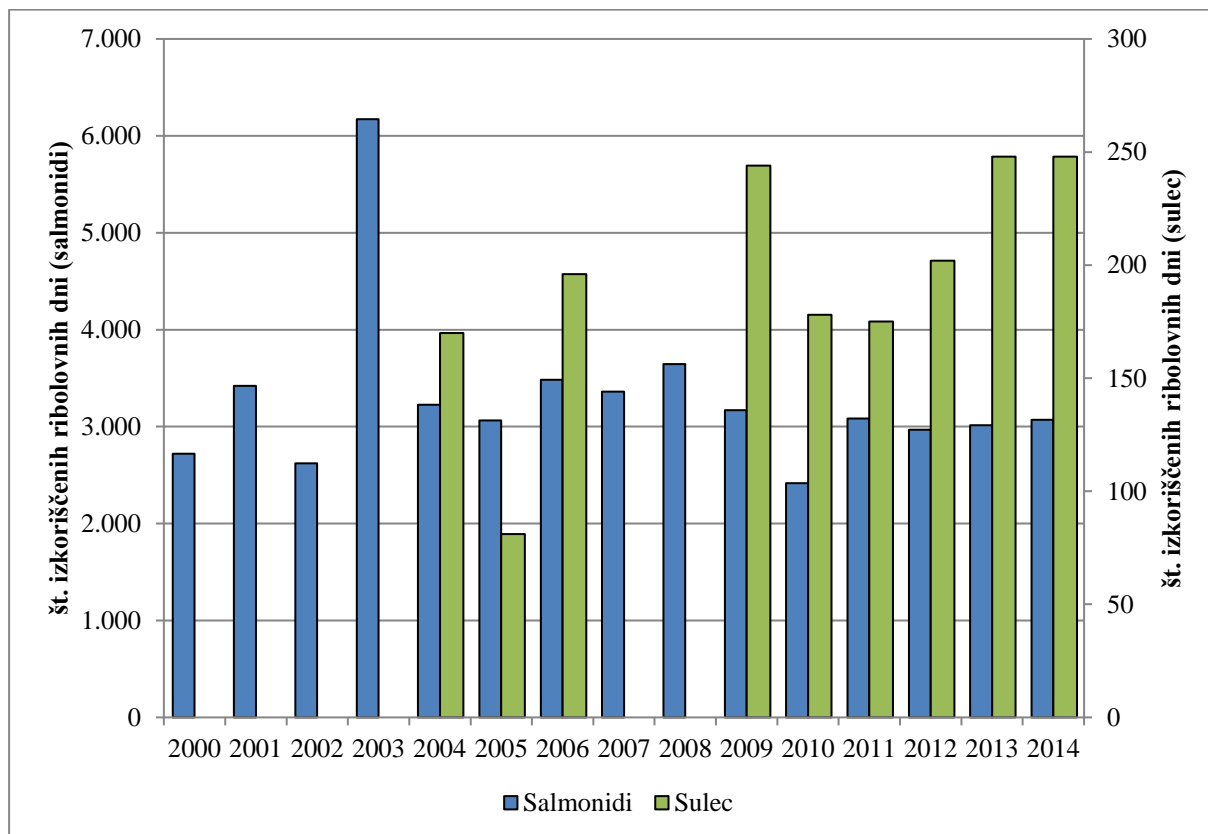
Od salmonidnih vrst rib so se izvajala poribljavanja treh domorodnih vrst (potočna postrv, lipan in sulec) ter tujerodne šarenke in potočne zlatovčice. V okviru dopolnilnih poribljavanj v času ribolovne sezone (pod trnek) je bilo v obdobju 2000-2014 vložene 50,37 t šarenke (140.274 komadov).

Slika 25: Poribljavanja salmonidnih vrst rib v ribolovne revirje glede na delež velikostne kategorije v obdobju 2000-2014

Med vzdrževalnimi vlaganji je bilo vložene največ potočne postrvi, skupaj 1.065.555 (468.000 komadov zaroda, 506.188 mladic in 91.367 odraslih) ali povprečno letno 71.037 rib. Razen potočne postrvi so ribiči Ribiške družine Tržič vložili tudi 7.713 lipanov (7.650 mladic in 63 odraslih) in 1.145 mladic sulca. Dopolnilno je bilo vloženi tudi 3.950 odraslih potočnih zlatovčic.

8.5 Izkoriščeni ribolovni dnevi in ribolovni režim

Slika 26: Število izkoriščenih ribolovnih dni (salmonidni, sulec) v obdobju 2000-2014

Na sliki (Slika 26) so prikazani izkoriščeni ribolovni dnevi v Tržiškem ribiškem okolišu v obdobju 2000-2014. V obdobju 2000-2014 je bilo povprečno letno izkoriščenih 3.296 salmonidnih ribolovnih dni. Skupaj je bilo izkoriščenih tudi 1.742 ribolovnih dni na sulca. Člani ribiških družin so porabili večji del vseh razpoložljivih salmonidnih ribolovnih dni, povprečno letno 3.070 dni oz. 93,2 %. Ostale dni pa so porabili ribiči turisti, povprečno letno 226 dni (6,9 %). Podobno velja tudi za ribolovne dneve na sulca, člani so porabili povprečno letno 111 (95,4 %) in ribiči turisti 5 (4,6 %) ribolovnih dni na sulca.

9 Določitev ciljev in opredelitev smernic

9.1 Ohranjanje naravnih ribjih populacij in njihovih habitatov

Za zagotavljanje ohranitve naravnih populacij se upoštevajo varstveni cilji in ukrepi predvideni v načrtu za izvajanje ribiškega upravljanja v Gornjesavskem ribiškem območju.

Z RGN se ureja predvsem upravljanje ribjih populacij lovnih vrst rib. Za ohranjanje naravnih ribjih populacij je bistvenega pomena ohranjanje naravnih habitatov, kar pa ni predmet tega načrta ampak to problematiko urejajo drugi predpisi oziroma sektorski načrti. Izvajalci ribiškega upravljanja so zaradi spreminjanja vodnih habitatov pogosto nemočni in njihovi ukrepi za ohranjanje naravnih ribjih populacij neučinkoviti.

9.1.1 Ohranjanje ali doseganje dobrega ekološkega stanja vodnih teles

Okoljski cilji evropske vodne politike za površinske vode so opredeljeni v 4. členu Vodne direktive. V skladu z Vodno direktivo morajo države članice izvesti ukrepe, da preprečijo poslabšanje stanja vseh teles površinske vode ter dosežejo dobro stanje vodnih teles.

Cilj na področju bioloških obremenitev voda je »preprečevanje vnosa širjenja tujerodnih vrst«, kar je tudi osnovni cilj Uredbe (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst (PE-CONS 70/14). V okviru doseganja omenjenega cilja se izvajajo ukrepi za preprečitev namerne in nenamerne vnosa tujerodnih vrst rib v vodna telesa ob poribljavanju.

Cilj za VT Tržiška Bistrica povirje – sotočje z Lomščico, VT Tržiška Bistrica sotočje z Lomščico – Podbrezje in VT Sava Podbrezje - Kranj je preprečitev poslabšanja ekološkega stanja in preprečitev poslabšanja kemijskega stanja.

Cilj za VT Sava HE Moste - Podbrezje je doseganje dobrega ekološkega stanja in preprečitev poslabšanja kemijskega stanja.

9.1.2 Trajnostna raba rib

Primarni dolgoročni cilj je ohranjanje populacij domorodnih vrst rib in biotske raznolikosti. Z RGN se ureja predvsem upravljanje populacij ribolovnih vrst, v katere ribiči ob izvajanju ribolova vsako leto posegajo in z uplenjenimi ribami zmanjšujejo reproduktivno sposobnost posameznih populacij.

Pri vseh poribljavanjih se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij posameznih ribiških okolišev in revirjev. To pomeni, da v vodna telesa, kjer določena vrsta še ni prisotna, njeno poribljavanje ni dovoljeno oziroma je dovoljeno le na podlagi postopka presoje tveganja za naravo in to ni v nasprotju z varstvenimi režimi in usmeritvami na območjih z naravovarstvenim statusom (območja Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) oziroma z usmeritvami in priporočili izven območij z naravovarstvenim statusom ter na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije.

Ukrepi za ohranjanje populacij domorodnih lovnih vrst rib so predvsem prilagojen ribolovni režim, omejeno število ribolovnih dni in poribljavanja, kar omogoča nadzorovan uplen in nadomeščanje uplenjenih rib z mladnicami in odraslimi ribami ustreznega porekla in vzgojenimi v primernih ribogojnicah. Med ukrepi, ki pripomorejo pri ohranjanju populacij domorodnih vrst rib je tudi primerna organizacija ribiškočuvske službe, s katero se lahko omeji in zmanjša vpliv krivolova na ribje populacije.

Ukrepi za preprečevanje in zmanjševanje vnosa tujerodnih vrst rib, ki prepovedujejo vsakršno vlaganje tujerodnih vrst rib (izjema sta šarenka in krap), vključujejo tudi neposredno odstranjevanje tujerodnih invazivnih vrst rib in rakov na ribiških tekmovanjih in intervencijskih odlovih (v skladu z Zakonom o

sladkovodnem ribištvu, Zakonom o ohranjanju narave in Zakonom o vodah, Uredbo o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst).

Ukrep za zmanjšanje vnosa hranil in/ali organskih snovi zaradi privabljanja rib pri ribolovu je predviden za stoječa vodna telesa površinskih voda, za katere je na podlagi ocene verjetnosti doseganja okoljskih ciljev (OCDOS) ugotovljeno, da ne bodo dosegla okoljskih ciljev.

Ukrepi za ohranjanje naravnih ribjih populacij in njihovih habitatov, ki se nanašajo na dejanska poseganja v struge vodotokov, so: podajanje usmeritev in strokovnih mnenj ZZRS, vezanih na trajnostno urejanje vodotokov z upoštevanjem primerov dobrih praks... Ti ukrepi se izvajajo v soglasju s pristojnim organom za področje upravljanja z vodami, varstva narave in ribištva. V primeru, da sonaravne ureditve zaradi ciljev urejanja voda niso izvedljive, je potrebna predhodna uskladitev ciljev. Posebna pozornost se nameni času posegov v habitate rib in načinu izvedb ne glede na tip rabe vode s stališča ribiškega upravljanja (izjema so samo R4 revirji – rezervati genskega materiala domorodnih ribjih vrst, kjer se planirajo posegi z veliko večjo mero previdnosti).

Dopolnilni ukrepi za doseganje okoljskih ciljev iz Programa ukrepov upravljanja voda (MOP, 2016) v VT Tržiška Bistrica povirje – sotočje z Lomščico, VT Tržiška Bistrica sotočje z Lomščico – Podbrezje, VT Sava HE Moste - Podbrezje in VT Sava Podbrezje – Kranj v Tržiškem ribiškem okolišu niso določeni.

Podrobni ukrepi ribiškega upravljanja, ki ne povzročajo dodatnih potencialnih bioloških obremenitev in s tem ne pripomorejo k poslabšanju ekološkega stanja, so podani v poglavju 10. Načrt ukrepov.

9.1.2.1 Domorodne vrste rib

Potočna postrv

Novejše genetske analize potočne postrvi so pokazale, da je razširjenost »atlantske« domesticirane linije postrvi v slovenskih vodah velika in da skoraj povsod, kjer se izvaja aktivno ribiško upravljanje, že prevladujejo križanci (Razpet, 2007, Bogataj, 2010, Snoj, 2017). Tej težavi je treba v prihodnje posvetiti vso pozornost in na podlagi predhodnih genetskih raziskav za gojitev potočne postrvi tako v ribogojnicah kot pri sonaravni gojitvi uporabljati samo ribe genskih tipov, značilnih za lokalne populacije posameznih območij. Gojitev potočne postrvi tako v ribogojnicah kot pri sonaravni gojitvi bi morala potekati na osnovi smukanja plemenk z znanim poreklom (genotipom), ki je prisoten in prilagojen na lokalno območje. Za ohranitev naravnih populacij v Sloveniji je treba čimprej izdelati celovito **strategijo upravljanja potočne postrvi**.

V **prehodnem obdobju** se pri izvajanju poribljavanj potočne postrvi, do sprejetja celovite strategije upravljanja potočne postrvi v Sloveniji, upoštevajo naslednje smernice:

- Za poribljavanja se lahko uporabijo ribe, vzrejene v ribogojnicah, ki ustrezajo pogojem, določenim s Pravilnikom o podrobnejših pogojih za pridobitev dovoljenja za gojitev rib za poribljavanje (Uradni list RS, št. 61/10; v nadaljevanju: pravilnik za gojitev rib).
- Sonaravna gojitev se izvaja le na način, da se prepreči nadaljnji vnos rib, ki izvirajo iz domesticiranih ribogojniških linij.
- Sonaravna gojitev mladice potočne postrvi v gojitvenih potokih se lahko nadaljuje s poribljavanjem zaroda potočne postrvi, ki izvira iz plemenk znanega porekla, ki tudi po genotipu čim bolj ustreza lokalni populaciji potočne postrvi. V skladu s pravilnikom za gojitev rib morajo ribogojnice od 1. 1. 2012 pridobiti dovoljenje za gojitev rib v ribogojnicah za poribljavanja. To pomeni, da je treba preveriti poreklo oziroma ustreznost obstoječih plemenskih jat. V prihodnje se opustijo ribogojniške linije plemenk potočne postrvi, ki se že več generacij gojijo v ribogojnicah, in se nadomestijo s plemenkami lokalnih populacij ribiškega okoliša oziroma ribiškega območja. Plemenke se vzredijo v ribogojnici iz reprodukcijskega materiala, pridobljenega v naravi. V primeru, da je komunikacija med populacijami rib dveh ribiških območij znotraj porečja Save omogočena, se lahko za plemenke in poribljavanja izjemoma uporabi ribe iz drugega ribiškega območja (na primer: Savinjsko in Srednjesavsko ribiško območje).

- Če izvajalec ribiškega upravljanja ne more zagotoviti ustreznega zaroda potočne postrvi za poribljavanje v gojitvene potoke, se sonaravna vzreja lahko nadaljuje samo z odlovi odraslih rib, medtem ko se mladice potočne postrvi žive vrne nazaj v gojitveni potok (novi način sonaravne vzreje – G1-n).

- Odseki potokov, kjer so bile na podlagi genetskih raziskav ugotovljene čiste populacije potočne postrvi donavskega tipa, se razglasijo za rezervate genskega materiala (R4). Poseganje v te populacije potočne postrvi je do sprejema celovite strategije načeloma prepovedano. To pomeni prepoved odvzema spolnih celic, prepoved prenašanja posameznih osebkov v ribogojnice ali druge revirje lastnega ali drugega ribiškega okoliša, prepoved različnih gospodarskih rab (MHE,...) in drugih posegov v vodni prostor. Izjemoma se posegi lahko izvajajo ob izdaji ustreznega dovoljenja Zavoda za ribištvo Slovenije, za katerega mora ribiška družina predhodno zaprositi omenjeno institucijo.

- V posameznih ribiških območjih/okoliših se iščejo izolirani odseki potokov, ki bi bili primerni za vzpostavljanje novih lokalno značilnih populacij potočne postrvi. Tem potokom/odsekom potokov se v RGN 2017-2022 določi status (način upravljanja) rezervata za vzpostavljanje populacij domorodnih vrst rib (R2). Predhodno se preveri možnost prehajanja rib oziroma zanesljivost izolacije-fragmentacije tega dela potoka od drugih vod ribiškega okoliša. Pred vnosom lokalno značilnih populacij potočnih postrvi v rezervat je treba obstoječo populacijo potočne postrvi 100 % odloviti (izločiti).

V Tržiškem ribiškem okolišu se do sprejetja celovite strategije upravljanja potočne postrvi, zaradi preprečevanja novih vnosov tujerodnih genov, predvsem genov atlantskih domestificiranih linij potočne postrvi, sonaravna gojitev izvaja na novi način. Ribiška družina Tržič lahko sama v svojem ribogojnem objektu, v kolikor si bo pridobila dovoljenje za gojitev rib za poribljavanja oziroma se lahko dogovori z eno od ribogojnic Gornjesavskega ribiškega območja, ki bo imela dovoljenje za gojitev rib za poribljavanja, za valjenje in gojitev potočne postrvi do faze zaroda, ki se nato vloži v gojitvene revirje Tržiškega ribiškega okoliša. Pri tem je treba zagotoviti, da se tako v ribogojnici kot pri sonaravni gojitvi uporabljajo samo ribe genskih tipov, značilnih za lokalne populacije območja. Gojitev mora potekati na osnovi smukanja plemenk z znanim poreklom (genotipom), ki je prisoten in prilagojen na lokalno območje. V tem primeru se sonaravna gojitev lahko izvaja na klasičen način.

Pri upravljanju potočne postrvi v prehodnem obdobju se gornje smernice uporabijo specifično za posamezne ribiške okoliše in so zaradi tega možna odstopanja oziroma tudi drugačne rešitve.

Sulec

V zadnjih devetdesetih letih se je areal sulca v Sloveniji zmanjšal, podobno kot drugod po Evropi. Ocenjeno je, da je sulec nekdanj naseljeval 11.126 km vodotokov. Trenutno ga ni več kot na 4.353 km vodotokov, kar pomeni 39% prvotnega areala (Zabrc, 2008). Sulec je trenutno redek na 3.055 km vodotokov, kar predstavlja 27,5 % prvotne dolžine njegove razširjenosti. Le na 3.718 km dolžine vodotokov, kar je 33,4 % prvotne dolžine naselitve, je sulec bolj ali manj pogost. Tudi območja kjer trenutno še živi ne naseljuje kontinuirano, ampak po fragmentih. V nekaterih rekah so tako nastale izolirane populacije. V glavnem je sulec izginil iz spodnjih tokov rek in je sedaj omejen na njihove predalpske odseke. V Tržiškem ribiškem okolišu ga najdemo v reki Savi, občasno zahaja tudi v izlivni del Tržiške Bistrice.

Nesonaravne vodnogospodarske ureditve rek in potokov kot na primer izravnavanje struge, utrjevanje dna in brežin, betoniranje in polaganje kamnitih oblog v poravnani obliki, odstranjevanje obrežne vegetacije in postavljanje za ribe neprehodnih vodnih pregrad so morda največji razlog za krčenje areala in zmanjšanje populacij sulca (Zabrc 2008). Uporaba t.i. trde regulacije pomeni veliko spremembo hidromorfoloških pogojev v strugi in s tem povezanih sprememb v fizikalnih in kemijskih lastnostih vode, počivališč, skrivališč in odsotnost ustreznih usedlin - substrata dna pomembnih za drstišča. Take regulacije ne nudijo pogojev za življenje sulca, sploh pa ne za njegove najobčutljivejše življenjske faze (ikre, zarod, mladice, drstnice). Posebej problematična je fragmentiranost habitatov z visokimi vodnimi pregradami. Na podlagi analize razširjenosti sulca izhaja, da so ravno neprehodne vodne pregrade in velike akumulacije verjetno glavni razlog za to, da sulec ni več razširjen po svojem prvotnem arealu. Za ribe neprehodna pregrada je spodnja meja Gornjesavskega ribiškega območja na reki Savi, to je jez HE

Medvode, ki populacijo sulca v srednji Savi ločuje od populacije v gornjesavskem ribiškem območju. Poleg HE Medvode so za za sulca neprehodne tudi pregrade HE Mavčiče in pregrada v Kranju.

Najmanjša dolžina sulca, ki ga je danes v Sloveniji dovoljeno upleniti, je 70 cm (Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah). Pri dolžini 70 cm, je glede na rastno krivuljo (Munda, 1925; Svetina s sod., 1982) sulec star pet let. Samice takrat šele spolno dozori, kar pomeni, da se v najboljšem primeru zdrstijo enkrat. Samci, ki spolno dozori nekoliko prej, v tretjem do četrtem letu starosti, pa se zdrstijo dvakrat. Z dvigom lovne mere sulca na 85 cm bi sulcu omogočili, da se zdrsti vsaj še enkrat, počasneje rastoče populacije sulca (Munda, 1925) pa bi lahko pri tej dolžini dosegle tudi osem let, kar pomeni, da bi se sulci lahko zdrstili še trikrat.

Ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, podajanje usmeritev in strokovnih mnenj Zavoda za ribištvo Slovenije, vezanih na trajnostno urejanje vodotokov z upoštevanjem primerov dobrih praks, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov. Za ohranitev populacije sulca v Savi nad Medvodami je treba zgraditi ribjo stezo na jezu HE Medvode. S tem bi ponovno vzpostavili stik med populacijo v gornji Savi in vitalno populacijo, ki živi pod HE Medvode. Za defragmentacijo populacije v gornjesavskem ribiškem območju, pa bo potrebno zagotoviti tudi prehodnost na pregradah HE Mavčiče, pregradi v Kranju in HE Moste. Določiti je potrebno ribogojnice za gojitev sulca za izvajanje vzdrževalnih poribljavanj sulčjih mladice ter uvesti restriktiven ribolovni režim: najmanjša lovna mera 90 cm, omejitev letnega uplena v Savi in poostren nadzor ribiškočuvajske službe.

Lipán

Ogrožajo ga onesnaževanje in regulacije oziroma degradacija habitatov, v zadnjem času tudi plenjenje vedno številčnejših kormoranov. Različni avtorji ugotavljajo, da so populacije lipana izredno ranljive ob povečanem številu kormoranov (Budihna 1997 in Govedič 2007).

Ukrepi: prenehanje onesnaževanja rek in potokov, podajanje usmeritev in strokovnih mnenj Zavoda za ribištvo Slovenije, vezanih na trajnostno urejanje vodotokov z upoštevanjem primerov dobrih praks, restavracija in renaturacija uničenih habitatov, vzpostavitev oziroma izboljšanje prehodnosti preko jezov, določitev ribogojnic za gojitev lipana, določitev drstišč, ki so primerna za smukanje lipana, izvajanje vzdrževalnih poribljavanj lipanskih mladice, restriktiven ribolovni režim, zmanjšanje vpliva kormoranov na lipanske populacije.

Druge domorodne vrste: ščuka, se lahko poribljava iz ribnikov oziroma ribogojnic, ki imajo dovoljenje za gojitev rib za poribljavanja. Pri tem se upošteva načelo vrstne sestave lokalnih populacij, pomeni, da v vodna telesa, kjer obravnavana vrsta še ni prisotna poribljavanje ni dovoljeno oziroma je dovoljeno le na podlagi predhodne presoje vpliva na varovana (Natura 2000, naravne vrednote, ekološko pomembna območja) in zavarovana območja in na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za ribištvo Slovenije.

Ščuka

Ščuka je v Tržiškem ribiškem okolišu prisotna v Savi, vendar bolj kot spremljevalna vrsta, saj je njena populacija majhna.

Ukrepi: trajnostna raba populacije, varstvo pred nedovoljenim odvzemom živali iz narave, varstvo pred plenjenjem kormoranov skozi smernice in ukrepe skupnega dolgoročnega akcijskega načrta za zmanjšanje vpliva kormoranov na ribje vrste.

9.1.2.2 Tuđerodne vrste rib

Šarenka

Šarenka, *Oncorhynchus mykiss*, je v Sloveniji tuđerodna vrsta. Iz Severne Amerike je bila v Evropo prinesena v drugi polovici 19. stoletja, točno 1879 leta (Holdich, Lowery, 1988), v Slovenijo pa 1890 leta, predvsem za vzrejo v ribogojnicah. V zadnjih treh desetletjih prejšnjega stoletja se je pričela množično uporabljati za dopolnilna poribljavanja (pod trnek) v ribolovne revirje. V nekaterih slovenskih vodotokih se redno drsti.

Bertok (1999) navaja, da je po podatkih o uplenu rib za leto 1996 šarenka v Sloveniji razširjena v obeh vodnih območjih, jadranskem in donavskem ter v porečjih: Drave, Mure, Save, Kolpe, Soče in ponikalnicah ter v vodotokih z direktnim izlivom v jadransko morje. Od skupaj 64 ribiških družin, ki v Sloveniji poleg Zavoda za ribištvo Slovenije izvajajo ribiško upravljanje, jih je v letnih poročilih za leto 1996 prikazalo njen uplen kar 44. Poleg teh ribiških družin pa so ribiči šarenko lovili tudi v vodah posebnega pomena, s katerimi upravlja Zavod za ribištvo Slovenije. Samo 18 ribiških družin pri evidenci uplena salmonidov za leto 1996 ni prikazalo uplena šarenke. Torej je bila šarenka leta 1996 razširjena že v več kot 2/3 ROK v Sloveniji. Primerjava podatkov po posameznih porečjih kaže, da je v porečju Save in Soče največ ribiških družin, ki poročajo o njenem uplenu oziroma v primeru Soče vsi upravljavci. Koristna vodna površina ribolovnih revirjev, kjer so ribiči v letu 1996 lovili šarenko je največja v savskem porečju 1.663,5 ali 47 % od skupno 3.536,7 ha, sledijo pa porečje Drave z 834,7 ali 23,6 %, Soče s 672 ha ali 19 %, Mure s 183,3 ha ali 5,2 %, vodotoki jadranskega povodja s 112,4 ali 3,2 % in porečje Kolpe s 70,6 ha ali samo 2 %. V lendavskem ROK je šarenka dokaj redka, Ribiška družina Lendava je šarenko poribljavala v dve gramoznici. Tako stanje je smiselno ohranjati tudi v bodoče.

Cilj: preprečitev novih vnosov, zmanjšanje obstoječih populacij tujerodnih vrst rib. Prostorsko in količinsko omejena uporaba šarenke na način, da ne ogroža populacij domorodnih vrst rib.

Ukrepi: druge tujerodne vrste se ne poribljavajo.

Kot enega od ukrepov za zmanjšanje populacij tujerodnih vrst, se predvidi njihov aktivni izlov. V ta namen se prilagodi ribolovne režime in jih glede na prostorsko razširjenost posameznih tujerodnih vrst v ribiških revirjih ustrezno določi. Ukrep se izvede v fazi priprave posameznih RGN za izvajanje ribiškega upravljanja v ROK.

Potočna zlatovčica

Potočna zlatovčica je v Sloveniji tujerodna vrsta. Iz Severne Amerike je bila v Evropo prinešena v drugi polovici 19. stoletja, v Slovenijo pa okoli 1884 leta. V zadnjih treh desetletjih prejšnjega stoletja se je v Sloveniji pričela uporabljati za dopolnilna poribljavanja.

Dopolnilna poribljavanja potočne zlatovčice »pod trnek« so bila v Tržiškem ribiškem okolišu izvedena v manjšem obsegu. V zadnjih vsaj petnajstih letih poribljavanj s potočno zlatovčico ni bilo več, obenem se tudi več ne pojavlja v uplenu. Iz tega razloga tudi ni več uvrščena v preglednico »ribolovni režim«, vendar zanjo velja isti ribolovni režim kot za šarenko.

Ukrepi: prepoved vzreje z namenom poribljavanja in aktivno nadzorovanje vzreje v salmonidnih ribogojnicah s strani okoljskih, kmetijskih in ribiških inšpektorjev. Prepoved vlaganja v revirje in prenašanje rib v druge vodotoke.

9.2 Razvoj sladkovodnega ribištva in ribolova

Razvoj sladkovodnega ribištva in ribolova v posameznih ribiških okoliših je odvisen od stanja v ribiškem okolišu. Dejavniki, ki vplivajo na možnosti razvoja so predvsem stanje habitatov, oddaljenost od večjih urbanih središč in infrastruktura (ceste, nastanitvene zmogljivosti, gostinska ponudba).

V objektih vodne infrastrukture (vodni zadrževalniki oziroma objekti, ki so zgrajeni posebej za izvajanje določene vodne pravice in je določen režim obratovanja, ki je namenjen zagotavljanju poplavne varnosti oziroma zmanjševanju poplavne ogroženosti, namakanju), mora biti ribiško upravljanje prilagojeno oziroma usklajeno z obratovalnim režimom objektov vodne infrastrukture. Poseganje na te objekte oziroma njihova uporaba (košnja, urejanje tekmovalnih tras...) se mora izvajati v skladu z Zakonom o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15; v nadaljevanju: Zakon o vodah).

Kot potencialni biološki obremenitvi sta bila v Sloveniji med drugim identificirana ribiško upravljanje in ribolov, ki vključujeta tehniko ujemi in izpusti, prekomerno vlaganje rib, popolni izlov rib iz gojitvenih vodotokov ali odsekov celinskih voda in poribljavanje (NUV, 2016). Zato je pri upravljanju z ribami potrebno upoštevati veljavno zakonodajo z namenom, da do teh obremenitev ne prihaja oz. potencialne obremenitve je potrebno zmanjševati. Ribiško upravljanje na mlinščicah (sonaravna vzreja, ribolovna

voda) se mora izvajati z večjo mero previdnosti, saj ima zagotavljanje ekološko sprejemljivega pretoka v matični strugi prednost.

Težavo v razvoju lahko predstavlja tudi račja kuga, ki se prenaša z vodo, v kateri so bili okuženi raki, in z vso vlažno ribiško opremo (škornji, ribiške mreže....), ki je bila v stiku z okuženimi raki. Zoospore plesni *Aphanomyces astaci* ostanejo kratek čas žive tudi na sluzi sveže ulovljenih rib. Za preprečevanje širjenja okužbe se priporoča 48-urno sušenje okuženega materiala in opreme, ker je plesen občutljiva za izsuševanje. Kot drugi ukrepi se priporočajo: 2-urna zamrznitev, 30-urna inkubacija pri temperaturi 30°C, razkuževanje z natrijevim hipokloritom ali jodoformom – razpršitev po ribiški opremi.

V Tržiškem ribiškem okolišu je ribolov možen v dveh ribolovnih revirjih. Oba sta iz skupine tekočih ribolovnih revirjev. Ribnika Žeje 1 in 2 pa sta izločena iz Tržiškega ribiškega okoliša. Ribiška družina Tržič si je za oba ribnika pridobila vodno dovoljenje in imata status komercialnega ribnika. Ribiška družina v naslednjem srednjeročnem obdobju načrtuje povečati število prodanih ribolovnih dovolilnic ribičem turistom.

V skladu z usmeritvami načrta za izvajanje ribiškega upravljanja v Tržiškem ribiškem območju se v času ribolovne sezone izvajajo ukrepi dopolnilnega poribljavanja merskih rib domorodnih vrst rib ter sterilne šarenke, kot je to določeno v poglavju 10.3.

Dopolnilna vlaganja »pod trnek« tečejo po principu večji kot je ribolovni pritisk oziroma število ribolovnih dni, večja so vlaganja in večji je uplen oziroma povratni uplen (razmerje med vloženimi in uplenjenimi ribami).

10 Načrt ukrepov za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiškem okolišu (Obrazec NUK)

V nadaljevanju so v posameznih obrazcih NUK prikazane načrtovane povprečne letne vrednosti za obdobje 2017 - 2022. Izjema sta poglavje 10.2 Sonaravna gojitev, kjer je prikazana predvidena dinamika sonaravne gojitve po posameznih letih v obdobju 2017-2022 in poglavje 10.9 Usposabljanja v ribištvo.

10.1 Odvzem spolnih celic

Plemenke se po končanem smukanju vračajo v revir na mestu odlova. Odvzem spolnih celic v Tržiškem ribiškem okolišu, se bo izvajal v skladu z načelom trajnostne rabe ribolovnih virov in v posebej za to določenih revirjih in drstiščih, ter v obsegu potreb ribiškega območja oziroma posameznih ribiških okolišev.

Preglednica 10: Odvzem spolnih celic

Revir	Vrsta rib	Predvideno število odlovljenih rib		Predvideno število osmukanih iker*	Namen smukanja	Opomba
		♀	♂			
Jurčkova grapa	potočna postrv	40	15	24.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Mošenik5	potočna postrv	80	60	48.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Krčeva grapa	potočna postrv	20	10	12.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Nemiljščica 3	potočna postrv	30	30	18.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Plaznica3	potočna postrv	20	10	12.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Smukova grapa	potočna postrv	50	25	30.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Trnovčeva grapa	potočna postrv	20	10	12.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Velika besnica3	potočna postrv	80	40	48.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	80	40	48.000	poribljavanja v lastnem ROK in prodaja	70% pribljavaanja za lastni ROK 30% za prodajo

Legenda:

* + ali - 30% vrednosti iz preglednice – odvisno od pogojev in potreb za nadaljnjo gojitev

Odvzem spolnih celic v Tržiškem ribiškem okolišu se izvaja v skladu z načelom trajnostne rabe ribolovnih virov in v zato posebej določenih revirjih in drstiščih ter v obsegu potreb ribiškega območja oziroma posameznih ribiških okolišev.

10.2 Sonaravna gojitev

Pri izvajanju odlovov se v vodotoku pustijo vsi vodni organizmi (spremljevalne vrste rib, rake...), ki niso predmet odlovov, razen tujerodnih vrst, ki se odstranijo. Omamljeni raki se pustijo pri miru, saj se v primeru, da se raki jemljejo iz vode oziroma prijemajo z rokami, lahko poškodujejo oziroma jim lahko odpadejo škarje.

V revirju Mala Besnica 2, kjer je potrjen podatek o prisotnosti koščaka (pa tudi v drugih gojitvenih potokih kjer RD opazi prisotnost rakov) naj se odlovi izvajajo od konca oktobra, do marca, to je v času izven večje aktivnosti rakov. V potoku, kjer je prisoten koščak naj se odlovi izvajajo podnevi. To pomeni, da naj se pričnejo in končajo vsaj dve uri po vzhodu in dve uri pred sončnim zahodom.

Pri morebitnem izvajanju kontrolnih, intervencijskih odlovov v gojitvenih potokih in rezervatih, naj se iz revirja po načelu previdnosti izloči tujerodne vrste rib.

Pri izvajanju izlovov v ribolovnih revirjih naj se iz revirja izloči tujerodne vrste rib (izjema sta šarenka in krap (gojena oblika), ki se ju prestavi v okviru ribolovnega revirja.

Ostale odlovljene tujerodne vrste rib se ne vnašajo v druge revirje. Kontrolni odlovi naj se izvajajo izven razmnoževalnega obdobja v vodotoku prisotnih varovanih vrst rib.

Izjava se sanitarne in preventivne ukrepe za preprečevanje širjenja račje kuge in invazivnih tujerodnih rakov.

Preglednica 11: Sonaravna gojitev

Šifra revirja	Revir	Gojitev	vrsta ribe	2017	2018	2019	2020	2021	2022	cikel
08	Blajšnica 2	G1	PP	15.000		15.000		15.000		2 letni
91	Bobenca 2	G1	PP		15.000		15.000		15.000	2 letni
25	Črni potok	G1	PP		15.000		15.000		15.000	2 letni
48	Jezernica 2	G1	PP		20.000		20.000		20.000	2 letni
82	Košutnik 2	G1	PP	20.000		20.000		20.000		2 letni
71	Lipnik 2	G1	PP		10.000		10.000		10.000	2 letni
83	Lomščica 2	G1	PP	35.000		35.000		35.000		2 letni
81	Mala Besnica 2	G1	PP	35.000		35.000		35.000		2 letni
92	Mošenik 2+3+4	G1	PP		30.000		30.000		30.000	2 letni
85	Nemiljščica 2	G1	PP		70.000		70.000		70.000	2 letni
43	Parnik	G1	PP	10.000		10.000		10.000		2 letni
86	Plaznica 2**	G1-n	PP		20.000		izlov			3 letni
61	Stegovnik 2	G1	PP	10.000		10.000		10.000		2 letni
87	Šmetinec 2	G1	PP	5.000		5.000		5.000		2 letni
44	Tržiška Bistrica 2A	G1	PP	40.000		40.000		40.000		2 letni
46	Tržiška Bistrica 2C	G1	PP	10.000		10.000		10.000		2 letni
77	Turkov potok 2**	G1-n	PP		5.000		izlov			3 letni
89	Velika Besnica 2	G1	PP	30.000		30.000		30.000		2 letni
59	Zali potok	G1	PP	5.000		5.000		5.000		2 letni
29	Ribnik BPT	G1	PP	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	1 letni

Legenda:

G1 - sonaravna gojitev na klasičen način, odlovi rib z vlaganjem zaroda

G1-n - sonaravna gojitev na novi način, odlovi rib brez vlaganja zaroda
PP – potočna postrv

Opusti se sonaravno gojitev v revirjih, kjer so v preteklosti rezultati bili slabi ali kjer je to v nasprotju s predpisi o ohranjanju narave.

10.3 Poribljavanja ribolovnih in gojitvenih revirjev

Preglednica 12: Poribljavanja ribolovnih in gojitvenih revirjev (letni nivo)

Ribolovni Revir	Vrsta	Poreklo	Vrsta vlaganja	Velikost (cm) *	Število *	Masa (kg) *	Opomba
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	ribiška družina Tržič	vzdrževalno	9 do 12cm	5.000	-	
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	ribiška družina Tržič	vzdrževalno	12 do 15cm	6.000		
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	ribiška družina Tržič	vzdrževalno	25 do 30cm	1.000		
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	ribogojnica z dovoljenjem	dopolnilno	30 do 35cm	2.100	600	
Tržiška Bistrica 3	sterilna šarenka	ribogojnica z dovoljenjem	dopolnilno	30 do 35cm	2.100	600	
Sava 5	potočna postrv	ribiška družina Tržič	vzdrževalno	15 do 20cm	1.000		
Sava 5	sterilna šarenka	ribogojnica z dovoljenjem	dopolnilno	30 do 35cm	7.700	2.400	
Sava 5	sulec	ribogojnica z dovoljenjem	vzdrževalno	12 do 15cm	300		
Mošenik 5	potočna postrv	ribiška družina Tržič	vzdrževalno	9 do 12cm	1.000		
Mošenik 5	potočna postrv	ribiška družina Tržič	vzdrževalno	12 do 15cm	500		
Gojitveni revir	Vrsta	Poreklo	Vrsta vlaganja	Velikost (cm) *	Število *	Masa (kg) *	Opomba
Blajšnica 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	15.000		
Bobenca 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	15.000		
Črni potok	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	15.000		
Jezernica 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	20.000		
Košutnik 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	20.000		
Lipnik 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	10.000		
Lomščica 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	35.000		
Mala Besnica 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	35.000		
Mošenik 2+3+4	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	30000		
Nemiljščica 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	70.000		

Parnik	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	10.000		
Plaznica 2**	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	20.000		
Stegovnik 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	10.000		
Šmetinec 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	5.000		
Tržiška Bistrica 2A	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	40.000		
Tržiška Bistrica 2C	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	10.000		
Turkov potok 2**	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	5.000		
Velika Besnica 2	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	30.000		
Zali potok	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	do 5cm	5.000		
Ribnik BPT	potočna postrv	ribiška družina Tržič	sonaravna vzreja	od 12cm do 15	5.000		

Legenda:

* + ali - 30% vrednosti iz preglednice – odvisno od sonaravne gojitve (odlovi v posameznem letu) oziroma od ribolovnega pritiska

zarod-velikosti do 5 cm

mladice-velikosti od 5 do 20 cm

odrasle-velikosti od 20 do 50 cm

Za nadomeščanje izpada rib zaradi ribolova oziroma vzdrževanje optimalne številčnosti populacij domorodnih ribjih vrst, glede na nosilno sposobnost vode, Ribiška družina Tržič izvaja doseljevanje rib ali poribljavanja mladice in odraslih rib. Mladice potočne postrvi se sonaravno gojijo v njihovem naravnem okolju - gojitvenih revirjih ali pa tudi v nadzorovanih pogojih v ribogojnici Besnica.

Poribljavanja sterilne šarenke se prenehajo en mesec pred zaključkom ribolovne sezone!

Povečan ribolovni pritisk ribičev v posameznih ribolovnih revirjih Tržiškega ribiškega okoliša se nadomešča bodisi z zmanjševanjem dovoljenega dnevnega uplena ali dopolnilnimi poribljavanji merskih rib vzgojenih v ribogojnicah, ki izpolnjujejo pogoje za gojitev rib za poribljavanja. V tem primeru se lahko izjemoma poribljava tudi z merskimi ribami domorodnih in tujerodnih vrst (sterilna šarenka).

V ribolovnem revirju Tržiška Bistrica 3 se gorvodno od Tržiča prednostno izvaja dopolnilno vlaganje potočne postrvi. V kolikor bo imela ribiška družina na razpolago ustrezno količino potočne postrvi bo z njo nadomeščala dopolnilno vlaganje sterilne šarenke v ribolovna revirja Tržiška Bistrica 3 in Sava 5. Ukrep za ohranjanje primerne velikosti populacije je tudi zmanjševanje dovoljenega dnevnega uplena in zaostritev ribolovnega režima.

Poribljavanja ribolovnih revirjev Tržiškega ribiškega okoliša se izvajajo z mladimi domorodnih vrst rib, v okviru tako imenovanih vzdrževalnih vlaganj, upoštevaje načelo lokalnih značilnosti ribje združbe.

V času ribolovne sezone se izvajajo ukrepi dopolnilnega poribljavanja merskih rib domorodnih vrst rib ter sterilne šarenke, kjer to ni izrecno prepovedano.

10.4 Ribolovni režim

Ribolovna dejavnost naj se izvaja brez predhodnih posegov v priobalno zemljišče, kot je npr. nadelava trajnih dostopnih poti, izvedba stojnih mest (pomoli, nadstreški in ostali objekti), na že obstoječih dostopnih poteh. Zaradi varstva in ohranjanja gnezdišč vodomca se iz strmih erodiranih brežin višine 2 m in več ribolov ne izvaja. Na take odseke se ne umešča dostopnih poti ali objektov za izvajanje ribolova.

Preglednica 13: Ribolovni režim

Revir	Vrsta**	Mera** (cm)	Dnevni uplen***	Ribolovni način	Varstvena doba**
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv	25	3	muharjenje	01.10.- 28.02.
Tržiška Bistrica 3	šarenka	/	3	muharjenje	01.10. - 28.02.
Tržiška Bistrica 3	lipan	30	3	muharjenje	01.12. - 15.05.
Sava 5	lipan	30	1	vijačenje	01.12. - 15.05.
Sava 5	lipan	30	1	muharjenj	01.12. - 15.05.
Sava 5	potočna postrv	25	1	muharjenje*	01.10. - 28.02.
Sava 5	potočna postrv	25	1	vijačenje*	01.10. - 28.02.
Sava 5	šarenka	/	3	vijačenje*	01.12. - 28.02.
Sava 5	šarenka	/	3	Muharjen	01.12. - 28.02.
Sava 5	sulec	90	1	vijačenje	15.02. - 30.09.
Sava 5	sulec	90	1	muharjenje	15.02. - 30.09.
Mošenik 5	potočna postrv	/	/	Muharjenje ujemi&spusti	01.10. - 28.02.

Legenda:

* za člane RD je dovoljeni način ribolova z »vodno kroglico«

** vrste, ki niso navedene v preglednici se lovijo v skladu s pravilnikom o ribolovnem režimu; za vrste, ki niso navedene v preglednici in se štejejo za tujerodne vrste ne veljajo najmanjše lovne mere in varstvene dobe ter omejitev uplena.

Lovne mere in varstvene dobe za posamezne vrste so zaradi višje stopnje njihove zaščite v posameznih ribiških okoliših in ribiških revirjih lahko strožje od predpisanih v pravilniku in se določijo v RGN.

Ribolov sulca je dovoljen le v paru in z uporabo trnkov enojčkov.

Doseganje cilja trajnostne rabe rib je poleg porabljanj omogočeno s prilagoditvijo obsega in načina ribolova, ki se določi z ribolovnim režimom. Ribolovni režimi v posameznih ribiških okoliših so prilagojeni specifičnim lastnostim okoliša in načinu izvajanja ribiškega upravljanja, tako da je zagotovljena trajnostna raba ribolovnih virov. Ribolovni režimi v posameznih ribiških revirjih se zaradi razlik med posameznimi revirji razlikujejo od splošno veljavnega, predpisanega s pravilnikom. Ribolovni režim v posameznem ribiškem revirju je na podlagi specifičnih ekosistemskih značilnosti lahko strožji od splošno veljavnega za Slovenijo.

V kolikor bi sam način ribolova ujemi in izpusti predstavljal biološko obremenitev zaradi poškodb na ribah in s tem slabše viabilnosti posameznih populacij, se poostrijo pogoji ribolova oziroma zmanjša ribolovni pritisk.

10.5 Število razpoložljivih ribolovnih dni

Preglednica 14: Število razpoložljivih ribolovnih dni

Revir	Vrsta ribe	Vrsta ribiča	Vrsta dovolilnice	Število ribolovnih dni*	Čas ribolova
Sava 5	salmonidi	turist	dnevna	300	01.03 - 30.11.
Sava 5	salmonidi	člani	letna	3.000	01.03 - 30.11.

Sava 5	sulec	turisti	dnevna	40	01.10. - 14.02.
Sava 5	sulec	člani	dnevna	400	01.10. - 14.02.
Tržiška Bistrica 3	salmonidi	člani	letna	2.200	01.03 - 30.09.
Tržiška Bistrica 3	salmonidi	turisti	letna	220	01.03 - 30.09.
Mošenik 5	salmonidi	člani	letna	300	01.03 - 30.09.
Mošenik 5	salmonidi	turisti	letna	30	01.03 - 30.09.

Legenda:

* + ali - 30% vrednosti iz preglednice – odvisno od hidroloških razmer in ribolovnega pritiska v posameznem letu

Obseg ribolova bo prilagojen naravni reprodukciji v posameznih ribolovnih revirjih Tržiškega ribiškega okoliša in je lahko povečan na račun dodatnih ukrepov, kot so na primer dopolnilna poribljavanja merskih rib v času ribolovne sezone. Poribljavanja odraslih ribolovnih vrst za namene turističnega ribolova morajo biti v ravnovesju z ribolovnim pritiskom in uplenom rib v posameznih ribolovnih revirjih ter taka, da ne ogrožajo ogroženih vrst rib ter drugih ogroženih in zavarovanih prostoživečih vrst.

Upravljanje s tujerodnimi vrstami se v skladu z naravovarstvenimi smernicami izvaja samo v smislu pospeševanja ribolova ter mora biti takšno, da ne ogroža domorodnih populacij rib.

V revirjih s trajno povečanim pritiskom, kjer je ribolovni interes zelo velik se lahko uveljavlja omejitvev oziroma zmanjšanje dnevnega uplena, prepoved uplena domorodnih vrst rib ali samo ribolov na način »ujemi in spusti«. Način ribolova »ujemi in spusti« in revirji oziroma odseki za tak način ribolova se določijo v preglednici ribolovni režim.

10.6 Razpoložljivi uplen posameznih ribolovnih vrst

Preglednica 15: Razpoložljivi uplen posameznih ribolovnih vrst

Revir	Vrsta	Število	Masa (kg)	Opombe
Sava 5	potočna postrv*	150	60	
Sava 5	lipan	150	60	
Sava 5	sulec**	10	100	na ribolovno sezono
Sava 5	šarenka*	7.000	2.000	
Tržiška Bistrica 3	potočna postrv*	1.800	400	
Tržiška Bistrica 3	lipan	10	3	
Tržiška Bistrica 3	šarenka*	2.100	600	

Legenda:

* odvisno od vrste rib, ki se bodo dopolnilno vlagala

** v Tržiškem ribiškem okolišu je dovoljen letni uplen 10 sulcev v Savi. V zadnjih letih uplen 10 sulcev letno ni bil izpolnjen, RD pa redno izvaja vzdrževalna vlaganja. RD je vzdrževalno vlagala markirane sulce (markiral jih je ZZRS) in ZZRS posredovala tudi podatke o uplenjenih/ ulovljenih sulcih. Dobljeni podatki o prirastu in zlasti migracijah sulca kaže na ugodno stanje. Spremljanje populacije sulca se bo nadaljevalo tudi v prihodnjih letih in v primeru, da se ugotovi slabšanje stanja je lahko eden od ukrepov tudi zmanjšanje letne kvote uplena te vrste. Ribolov na sulca je dodatno reguliran s Pravilnikom o lovu sulca v Ribiški družini Tržič. Dovoljen je ribolov samo v paru.

10.6.1 Varnost rib v prehrani

Pri uživanju uplenjenih rib je treba upoštevati tveganja za zdravje ljudi zaradi ugotovljene prisotnosti težkih kovin (živega srebra) in obstojnih organskih onesnaževal (bromirani difeniletri). NIJZ svetuje, naj

najbolj ranljive skupine prebivalstva² plenilske vrste rib (npr. sulec, smuč, som, ščuka) ter dolgoživeče vrste rib, uživajo le v majhnih količinah (do 100g) in največ 1 krat tedensko. Člani ribiške družine in turistični ribiči, ki uplenijo ribe na podlagi ribolovnih dovolilnic, morajo s temi tveganji, ki izhajajo iz slabega kemijskega stanja v okolišu, biti seznanjeni.

Če se v času uporabe tega RGN na podlagi spremljanja stanja voda ugotovi, da prisotnost živega srebra v katerikoli vzorčeni ribi preseže s predpisi³ dovoljeno vsebnost (0.5 mg/kg mokre teže), je treba način upravljanja, ribolovne režime ter razpoložljivi uplen ponovno preveriti in po potrebi predlagati spremembo RGN. Za to nalogo je zadolžen ZZRS. Ribe, ki so prekomerno onesnažene z živim srebrom, se namreč ne smejo dati v promet -- niti same, niti pomešane z drugimi živili ali uporabljene kot sestavina v drugih živilih. V primeru preseženih dovoljenih vrednosti živega srebra v mesu rib, sme biti v predmetnem ribiškem revirju, določen samo ribolovni režim ujemi in izpusti.

10.7 Določitev tekmovalnih tras in tekmovanj

10.7.1 Tekmovalne trase

Če je potrebno tekmovalna mesta posebej urejati, si mora izvajalec ribiškega upravljanja pridobiti vsa potrebna soglasja.

Za izvedbo tekmovanj se ne posega v vodni in obvodni prostor tekmovalne trase (npr. sekanje lesnate vegetacije ni dovoljeno). Zaradi varstva malega deževnika in malega martinca, ki gnezditna na tem odseku Save se tekmovanja lahko izvajajo v času med 1.9. in 1.4., kar je izven razmnoževanega obdobja teh vrst ptic, po 1.7. pa le na omejenem območju (koordinate zgornje meje GKY446467, GKX124951, koordinate spodnje meje GKY447884, GKX123752) ob dogovoru s pristojno enoto ZRSVN.

Prvi odstavek 22. člena ZSRib navaja, da je ribe dovoljeno loviti le z veljavno ribolovno dovolilnico.

Preglednica 16: Tekmovalne trase

Revir	Šifra	Ime trase	Zgornja meja			Spodnja meja		
			Opis	x*	y**	Opis	x*	y**
Sava 5	1	Sava	izliv Tržiške Bistrice	126430	443845	železniški most v Struževem	122872	449665

10.7.2 Predvidena tekmovanja

Na tekmi vsak tekmovalec osebkje tujerodnih vrst rib (razen šarenke in krapa) sproti upleni (humano usmrti). Riba je po tekmi last ribiča ali upravljalca, ki poskrbi za odvoz mrtvih rib.

² Ženske, ki nameravajo zanositi, nosečnice, doječe matere in majhni otroci

³ Uredba Komisije (ES) št. 1881/2006 z dne 19. decembra 2006 o določitvi mejnih vrednosti nekaterih onesnaževal v živilih

Različne druge oblike skupinskega družabnega ribolova (družabna družinska srečanja) lahko potekajo le v skladu potrjenega ribolovnega režima, in v okviru letne kvote števila ribolovnih dni, raba posebnih ribiških mrež »čuvark« ni dovoljena.

Preglednica 17: Predvidena tekmovanja

Ime trase	Datum	Ribolovni način	Vrsta tekmovanja	Opomba
Sava	vsako leto	muharjenje	odprto	državno prvenstvo v muharjenju

10.8 Določitev tras za nočni ribolov

V Tržiškem ribiškem okolišu ni predvidenih tras za nočni ribolov.

10.9 Usposabljanja v ribištvu

Številke veljajo za RD Tržič za celotno načrtovalsko obdobje.

Preglednica 18: Usposabljanja v ribištvu

Vrsta usposabljanja	Število	Opomba
usposabljanje gospodarjev	2	2017-2022
usposabljanje ribičev	40	2017-2022
usposabljanje čuvajev	5	2017-2022
usposabljanje za elektroizlove	2	2017-2022

10.10 Organiziranost ribiškočuvajske službe

Preglednica 19: Organiziranost ribiškočuvajske službe

Vrsta čuvaja	Število	Opomba
ribiški čuvaj	3	

10.11 Vpliv izvajanja predvidenih ukrepov na vode, vodni režim in stanje voda

Predvideni ukrepi ribiškega upravljanja, ki so usklajeni s smernicami PUR, smernicami s področja varstva narave ter smernicami s področja upravljanja z vodami, ne bodo povzročali dodatnih obremenitev voda in s tem poslabšanja vodnega režima in stanja voda.

11 Ekonomska presoja izvajanja ribiškega upravljanja (Obrazec EKP)

V preglednici (Preglednica 20) so prikazani predvideni povprečni letni prihodki in odhodki za izvajanje ribiškega upravljanja v Tržiškem ribiškem okolišu.

Preglednica 20: Predvideni povprečni letni prihodki in odhodki v obdobju 2017-2022 v evrih (€)

Postavka	Prihodki	Odhodki
prodaja ribolovnih dovolilnic	10.600,00	
prodaja rib	1.350,00	
drugi prihodki	32.500,00	
koncesijska dajatev		5.000,00
nabava rib za poribljavanja		22.500,00
stroški odlovov rib		4.000,00
ribiškočuvajska služba		3.800,00
tiskanje dovolilnic in izkaznic		750,00
usposabljanje		700,00
amortizacija opreme		4.500,00
drugi odhodki		3.200,00
Skupaj	44.450,00	44.450,00

12 Viri

ARSO. Mesečne statistike. (30.5.2016).

ARSO, Ocena kemijskega stanja vodotokov za obdobje 2009 –2013, 2017

Bertok M., Budihna N. 1999: Vpliv vlaganja šarenke (*Oncorhynchus mykiss*) na avtohtono ihtiofavno v Sloveniji. Ljubljana, Zavod za ribištvo Ljubljana. 77 f.

Bertok M., Budihna N., Povž M., 2003: Strokovne osnove za vzpostavljanje omrežja Natura 2000 : Ribe (Pisces) : Piškurji (Cyclostomata) : Raki Deseteronožci (Decapoda) : končno poročilo, Zavod za ribištvo Slovenije.

Bertok M., Budihna N., Zabric D., 2003: Kategorizacija voda z vidika sladkovodnega ribištva, Donavsko povodje. ZZRS.

Bertok M., 2008: Stanje in varstvo podusti (*Chondrostoma nasus*) v Sloveniji. Ljubljana, Zavod za ribištvo Slovenije, 103 s.

Bogataj K., Analiza genetske čistosti populacij avtohtone potočne postrvi (*Salmo trutta*) v Sloveniji. Dipl.delo. Ljubljana, Univ. v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Odd. Za zootehniko, 2010.

Cvitanič, I., Jesenovec, B., Dobnikar Tehovnik, Dobnikar Tehovnik, M., Dolinar, N., Rotar, B., & Sever, M. (julij 2016). *Kazalci okolja v Sloveniji*. Prezeto 6. junij 2017 iz spletno mesto Agencije RS za okolje: http://kazalci.arso.gov.si/?data=indicator&ind_id=775#goal

Hlad, B., Fazarinc, R., Bizjak, A., & Kondrič, T. (2002). *Kategorizacija vodotokov po ekomorfološkem pomenu – novelacija metodologije*. Ljubljana: Vodnogospodarski inštitut.

Kolbezen M., Pristov J., 1998: Površinski vodotoki in vodna bilanca Slovenije, Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor, Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije, 98 str.

Kottelat M., Feyhof J., 2007: Handbook of European freshwater fishes, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany, s. 646.

Kus Veenvliet, J.&P.Veenvliet, 2008. Signalni rak *Pacifastacus leniusculus*. Informativni list 14, Spletna stran tujerodne-vrste.info/informativni-listi/INF14-signalni-rak.pdf, Projekt Thuja.

Leiner S., 1996: Introdukcija sladkovodnih vrsta riba. Športski ribolov, 4: 42-43.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Register ribogojnih objektov in ribnikov.

Načrt ribiškega upravljanja v Gornjesavskem ribiškem območju za obdobje 2017-2022, Spodnje Gameljne, september 2016.

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021, oktober 2016.

Podgornik S., Ramšak L., Jenič A. 2006. Vzorčenje rib v srednje velikih rekah bioregije Predalpska hribovja – donavsko porečje (po Urbanič 2006) za vrednotenje ekološkega stanja voda na podlagi rib (II.del:Pohorje). Končno poročilo. Ljubljana, Zavod za ribištvo Slovenije, 56 s.

Povž M., Sket B., 1990: Naše sladkovodne ribe, Mladinska knjiga.

Program upravljanja rib v celinskih vodah Republike Slovenije za obdobje do leta 2021, Ljubljana, december 2015.

Razpet, A., Snoj, A., 2007. O genetsko čistih in avtohtonih potočnicah donavskega porečja. *Ribič*. L. 66. Št. 12. Str. 334 – 335.

Repnik Mah P., Bremec U., Mohorko T., Habinc M., Krajčič J., Dintinjana A., Kodre N., Smolar–Žvanut N., Podatki o vodnih telesih površinskih voda povzeti po Načrtu upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016-2021 in Programu ukrepov upravljanja voda, Sektor območja zgornje Save.

Ribiškogojitveni načrt 2006-2010 RD Tržič

Ribiška družina Tržič, 2019, ustni vir

Zabrc D., 2008: Stanje in varstvo sulca (*Hucho hucho*) v Sloveniji. Ljubljana, Zavod za ribištvo Slovenije, 62 s.

Snoj, A., Bravničar, J., Sušnik Bajec, S., 2017. Varstvena genetika avtohtone potočne postrvi v Sloveniji : zaključno poročilo o rezultatih opravljenega raziskovalnega dela na projektu v okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) "Zagotovimo.si hrano za jutri" 2011-2020. Ljubljana: Biotehniška fakulteta.

Zabrc, D., 2008. Stanje in varstvo sulca (*Hucho hucho*) v Sloveniji. Ljubljana. Zavod za ribištvo Slovenije, 62 s.

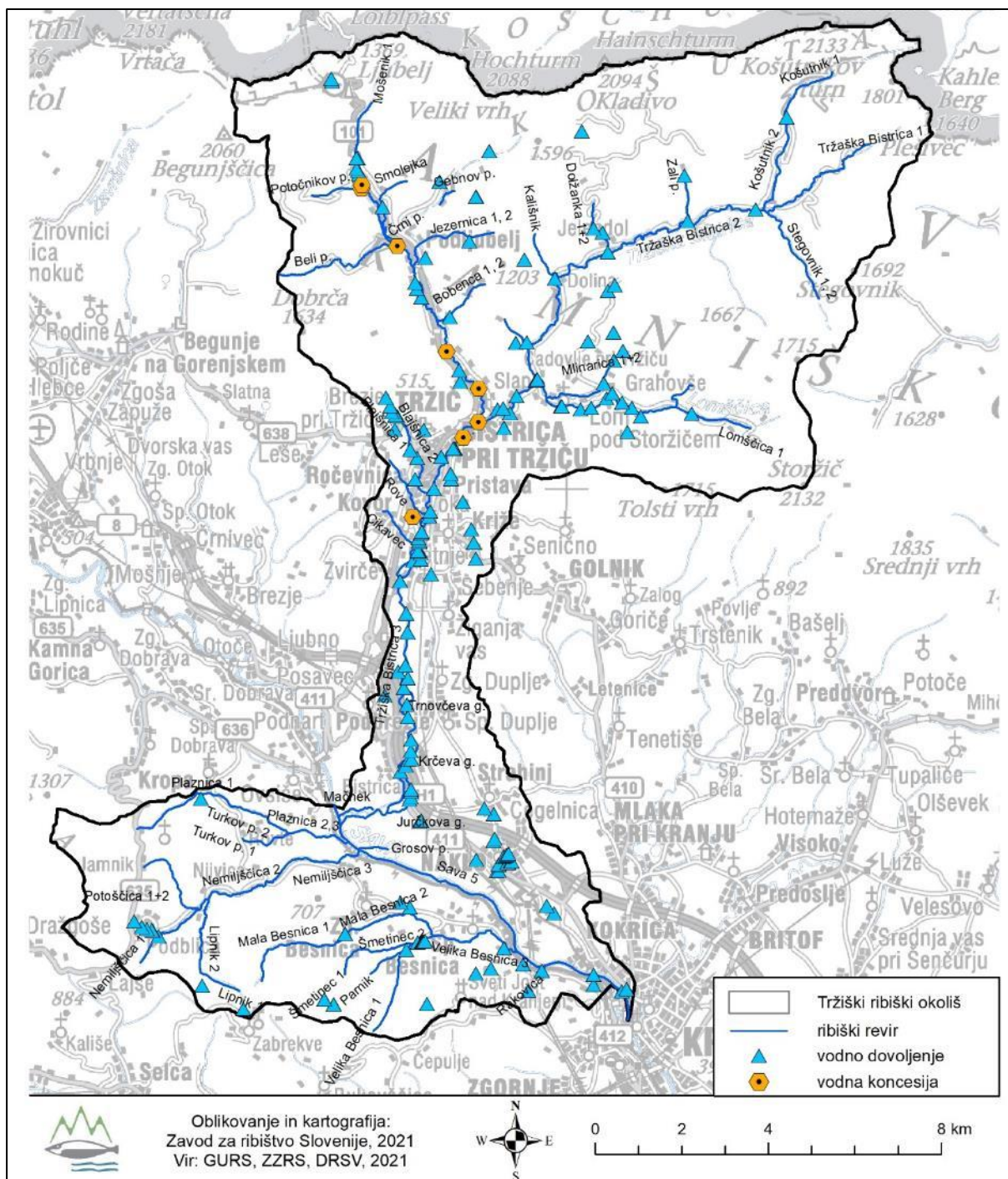
Zavod za ribištvo Slovenije, RIBKAT.

13 Priloge

Priloga I. Seznam drstišč

Številka drstišča	Ime revirja	Y	X	Vrsta Ribe	Čas drsti	Površina [m ²]
1	Sava 5	445961	125135	lipan	3,4	1000
2	Sava 5	446774	124761	lipan	3,4	1000
3	Sava 5	449712	122865	lipan	2,3,4	2000
3	Sava 5	449721	122865	šarenka	2,3,4	2000
3	Sava 5	449712	122865	sulec	4,5	150
4	Tržiška Bistrica 3	445384	128375	lipan	3,4	5000
4	Tržiška Bistrica 3	445384	128375	potočna postrv	3,4	5000
5	Velika Besnica 3	447650	123585	potočna postrv	11,12	6000
6	Črni potok	444886	140081	potočna zlatovščica	11,12	300
7	Nemiljščica 3	443991	125633	potočna postrv	11,12	2000
8	Plaznica 3	443784	126032	potočna postrv	11,12	1600
9	Sava 5	447141	124686	sulec	4,5	6.75

Priloga II. Karta vodnih dovoljenj

Slika 27: Karta vodnih dovoljenj in koncesij v Tržiškem ribiškem okolišu

Priloga III. Seznam mirnih con

Priloga IV. Kopija koncesijske pogodbe

Priloga V. Kopija odločbe o izbiri koncesionarja

Priloga VI. Dokazilo o posredovanju osnutka RGN lokalni skupnosti

Priloga VII. Dokazilo o posredovanju osnutka RGN pristojni ribiški družini

Priloga VIII. Odločba Sektorja za strateško presojo vplivov na okolje

Priloga IX. Seznam grafičnih prilog

Grafični sloji so podani v D48 Gauss Krügerjevem koordinatnem sistemu in v D96 Gauss Krügerjevem koordinatnem sistemu. V primeru odsotnosti posamezne vsebine v ribiškem okolišu, je sloj iz seznama prazen.

ZZRS sloji	Ime sloja	Seznam priloženih grafičnih slojev
AKVAKULTURA (VIR: RIBKAT, VOLOS - prirejeno na ROK)	"Ime_okolisa"_ROK_akvakultura	X
DRSTIŠČA	"Ime_okolisa"_ROK_drstisca	X
MIRNE CONE	"Ime_okolisa"_ROK_mirne_cone	
OBMOČJA VOD POSEBNEGA POMENA	"Ime_okolisa"_ROK_OVPP	
PREGRADE	"Ime_okolisa"_ROK_pregrade	X
REFERENČNI ODSEKI (VIR: http://gis.arso.gov.si/wfs_web/faces/WFSLayersList.jspx - prirejeno na ROK)	"Ime_okolisa"_ROK_referencni_odseki	X
RIBIŠKA OBMOČJA	"Ime_okolisa"_RO	
RIBIŠKE DRUŽINE	"Ime_okolisa"_RD	
RIBIŠKI OKOLIŠI	"Ime_okolisa"_ROK	X
RIBIŠKI REVIRJI - STOJEČE VODE	"Ime_okolisa"_ROK_stojeci_revirji	X
RIBIŠKI REVIRJI - TEKOČE VODE	"Ime_okolisa"_ROK_revirji	X
TEKMOVALNE TRASE IN NOČNI RIBOLOV	"Ime_okolisa"_ROK_tekmovalne_in_nocne_trase	X

ZRSVN sloji (VIR: ZRSVN - direktni prenos)	Ime sloja	Seznam priloženih grafičnih slojev
NATURA 2000 OBMOČJA	N2k_"Ime_okolisa"_ROK_"letnica_izvoza"	X
EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA	EPO_"Ime_okolisa"_ROK_"letnica_izvoza"	X
NARAVNE VREDNOTE	NV_"Ime_okolisa"_ROK_"letnica_izvoza"	X
ZAVAROVANA OBMOČJA	ZO_"Ime_okolisa"_ROK_"letnica_izvoza"	X

DRSV sloji (VIR: DRSV - direktni prenos, D96 koordinatni sistem)	Ime sloja	Seznam priloženih grafičnih slojev
HIDROGRAFIJA - OS VODOTOKOV	HIDRO5_TC_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X

	HIDRO5_LIN_PV_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	HIDRO5_LIN_OBJ_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	HIDRO5_OBM_PV_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	HIDRO5_OBM_OBJ_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
INTEGRALNE KARTE RAZREDOV POPLAVNE NEVARNOSTI	IKPN_Q10_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	IKPN_Q100_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	IKPN_Q500_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_IKRPN_PV_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_IKRPN_PS_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_IKRPN_PM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_IKRPN_PP_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	GM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_IKP_OVR_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
KOPALNE VODE	KOPAL_VODE_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
	KOPAL_VODE_VPLOBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
	KOPAL_VODE_PP_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
ODSEKI Z REFERENČNIMI RAZMERAMI	DRSV_REFO_LIN_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_REFO_DG_LIN_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_REFO_J_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
OPOZORILNE KARTE POPLAV	DRSV_OPKP_ZR_POPL_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_OPKP_REDKE_POPL_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_OPVP_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_OPKP_POGOSTE_POPL_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
POPLAVNI DOGODKI	DRSV_POPDOG_LIN_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_POPDOG_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_POPDOG_S_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X

	DRSV_POPDOG_TC_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
VODNA KNJIGA	DRSV_KON_TOCKOVNI_SLOJ_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_VD_TOCKOVNI_SLOJ_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
VODNA TELESA	DRSV_VTVOD_VT_LIN_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_VTVOD_VT_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
	DRSV_VTVOD_PP_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_VTJ_VT_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
	DRSV_VTJ_PP_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
	DRSV_VTM_VT_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
	DRSV_VTM_PP_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
VODNA ZEMLJIŠČA	DRSV_VZ_TEK_CV_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_VZ_STOJ_CV_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_VZ_MORJE_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	
VODNI OBMOČJI, POREČJA IN POVODJA	DRSV_VO_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_VO_ADM_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_PRCJ_PVDJ_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
VODOVARSTVENA OBMOČJA	DRSV_VVO_DRZ_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X
	DRSV_VVO_OBC_OBM_ZZRS_OKOLISI_INTERSECT	X